ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
Τμήμα Θεατρικών Σπουδών

ΕΚΤΝΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

A...kademie der bildenden Künste Wien

Επαναοικειοποίηση του Θεάματος / Reclaiming the Spectacle
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ / INTERNATIONAL CONFERENCE

29 – 31 Οκτωβρίου 2025 / 29 – 31 October 2025
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών / National and Kapodistrian University of Athens
29 Οκτωβρίου: Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής / 29 October: Library Auditorium, School of Philosophy
30 – 31 Οκτωβρίου: – Κτίριο Φιλοσοφικής Σχολής, Αιθ. 209 / 30 – 31 October: School of Philosophy, Room 209

1η Συνεδρία / Session 1
Επαναπροσεγγίσεις στην Ελληνική ιστορία του θεάματος / Reapproaching the Greek historiography of spectacle (Gr)
Συντονισμός: Γρηγόρης Ιωαννίδης / Moderator: Grigoris Ioannidis

Μανώλης Σειραγάκης & Μαρία Λουίζα Τζόγια Μοάτσου: Έλληνες τραμπολινίστες στην πρώτη μεταπολεμική δεκαετία

Ανυποψίαστα για τις μεγάλες ανατροπές στην τέχνη του 20ού αιώνα, ανέπαφα από ιδεολογικές συγκρούσεις, στερημένα από υλικά μέσα και θεωρητική καθοδήγηση, κάποια αγόρια που αρχίζουν να αντρώνονται στα χρόνια της Κατοχής, συναντιόνται στη δυστοπική μεταπολεμική Αθήνα και εφευρίσκουν άτσαλα τρόπους ψυχαγωγίας και κοινωνικοποίησης. Η μικρή παρέα ανακαλύπτει τα προπαγανδιστικά φυλλάδια της γερμανικής σωματικής εκγύμνασης και -μέσα από αυτά- τον τρόπο βελτίωσης του καχεκτικού κορμιού τους. Μακριά από οποιαδήποτε ναζιστική ιδεοληψία, μοχθούν, μηχανεύονται αυτοσχέδια όργανα και τεχνικές και τελικά χτίζουν τον νέο τους, καλύτερο εαυτό: γίνονται ακροβάτες! Πόσο μικρή είναι η απόσταση από τη μικροαστική γειτονιά τους μέχρι το θέαμα του δρόμου, κι από εκεί μέχρι τα βαριετέ στην ομογένεια του Καναδά και πίσω στα λαϊκά αναψυκτήρια της μεταπολεμικής Αθήνας; Από τους σαλτιμπάγκους και καλλιτέχνες του δρόμου μέχρι τις υπερπαραγωγές των βαριετέ και τα σύγχρονα πολυθεάματα, η έκθεση των ικανοτήτων που μπορεί να αναπτύξει το ανθρώπινο σώμα γίνεται μια ακόμα ψηφίδα σε έναν από τους αρχέγονους τρόπους έκφρασης και ψυχαγωγίας, το θέαμα. Αυτή τη μετάβαση από τα παιχνίδια μιας εφηβικής παρέας στα φώτα της οποιασδήποτε

Manolis Seiragakis & Maria-Louiza Tzoya Moatsou: Greek trampolinists in the first post-war decade

Unaware of the great upheavals in the 20th-century art, untouched by ideological conflicts, deprived of material means and theoretical guidance, some boys coming of age during the German Occupation meet in dystopian post-war Athens and clumsily invent ways of entertainment and socialization. The small group discovers German propaganda leaflets on physical training and—through them—the means to improve their frail bodies. Far removed from any Nazi ideology, they toil, devise improvised equipment and techniques, and eventually build their new, better selves: they become acrobats! How short is the distance from their petty-bourgeois neighborhood to the street performance, and from there to the variety shows of the Canadian diaspora and back to the popular entertainment venues of post-war Athens? From jugglers and street artists to the grand productions of the variety stage and today's multimedia spectacles, the display of human physical abilities becomes another component of one of the most primal forms of expression and amusement: performance. This transition—from the games of an adolescent group to the lights of any stage—runs through our presentation, serving as an occasion to fill gaps in our theatrical historiography.

σκηνής διατρέχει την εισήγησή μας, αφορμή να συμπληρωθούν κενά της θεατρικής μας ιστοριογραφίας.

Ο **Μανώλης Σειραγάκης** είναι σκηνοθέτης, ηθοποιός, θεατρολόγος. Έπαιξε στο Ανοιχτό Θέατρο του Γιώργου Μιχαηλίδη, στο Εθνικό Θέατρο, στο Θεσσαλικό Θέατρο, στο ΔΗΠΕΘΕ Κρήτης, στις Χορορόες της Σοφίας Σπυράτου. Από το 2009 ζει στο Ρέθυμνο. Διευθύνει το Φεστιβάλ Αντίβαρο και το Εργαστήριο Θεάτρου Κινηματογράφου Μουσικής του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Συνεργάτης στο *Grove Music Online* και στο *Oxford History of Jazz in Europe*. Σε πανελλήνια πρώτη σκηνοθέτησε τα έργα "Κωμωδία, τραγωδία μονόπρακτη" του Νίκου Καζαντζάκη, "Στα Όρια" της Σούζαν Γκλάσπελ και "Μίμος" του Παντελή Πρεβελάκη. Οργάνωσε συνέδρια για την Ελληνική Οπερέτα, την Αθηναϊκή Επιθεώρηση, τη Μουσική στο Αρχαίο Δράμα, το θέατρο του Παντελή Πρεβελάκη. Έχει εκδώσει τα βιβλία "Το ελαφρό μουσικό θέατρο στη μεσοπολεμική Αθήνα 1922-1940" (δύο τόμοι, 2009), "Ναπολέων Λαμπελέτ, Ένας ανέστιος κοσμοπολίτης: συμβολή στην καταγραφή της θεατρικής του δράσης" (2014), και *Όψεις της υποκριτικής* (2024)

Η **Μαρία-Λουίζα Τζόγια Μοάτσου** σπούδασε αρχιτεκτονική στο Πανεπιστήμιο της Φλωρεντίας, και εξειδικεύτηκε στον περιβαλλοντικό σχεδιασμό πόλεων και κτηρίων. Είναι διδάκτωρ Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής («Η εξελικτική πορεία της ελληνικής σκηνογραφίας την περίοδο 1949 -1967 και η σκηνική αναπαράσταση του δομημένου χώρου», Πανεπιστήμιο της Θεσσαλίας). Έχει ασχοληθεί με τη μελέτη και επίβλεψη νέων κτισμάτων και οικιστικών μονάδων και αποκαταστάσεις παραδοσιακών κτηρίων. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα και συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει συγγράψει βιβλία σύγχρονης πολιτισμικής ιστορίας καθώς και ιστορίας των επιχειρήσεων. Μεταξύ άλλων είναι συγγραφέας του βιβλίου *Η Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου*, ΜΙΕΤ, Αθήνα, 2011 (σε συνεργασία με τη Λυδία Σαπουνάκη-Δρακάκη).

Manolis Seiragakis directs the Antivaro Festival (2016-2022) and the Laboratory of Theatre, Film, and Music Studies at the University of Crete, where he works as an Assistant Professor. Within the framework of the Laboratory, the most massive action of connecting the University with its host island is being developed, the rhythm and percussion music instrument teaching seminars with 2000 participants in four prefectures. He gained the archive of the Theatre journal for the library of the University of Crete, which has been digitized: https://ejournals.lib.uoc.gr/index.php/theatre Contributor to Grove Music Online. He directed the Greek Premiere of "Comedy, tragedy one-act" by Nikos Kazantzakis, "Verge" by Susan Glaspel, "Mimos" by Pantelis Prevelakis, and Ismene by Carole Fréchete. He has organised conferences on Greek Operetta and Theatre Review, The Music in Ancient Drama and on "Pantelis Prevelakis and Theatre". He has published the books "The light musical theatre in interwar Athens 1922-1940" (two volumes, 2009), and "Napoleon Lambelet, A homeless cosmopolitan: contribution to the recording of his theatrical activity" (2014), while his monograph "Konstantinos Christomanos as a director of ancient drama" is forthcoming.

Maria-Louiza Tzoya Moatsou studied architecture at the University of Florence and specialized in environmental design of cities and buildings. She holds a PHD in the History of Architecture ("The evolution of Greek Stage Design scenography in the Period 1949-1967 and the Scenic Representation of the Built Environment", University of Thessaly). She has worked on the design and supervision of new buildings and residential complexes as well as the restoration of traditional structures. She has participated in research programs and conferences in Greece and abroad and has authored books on modern cultural history as well as business history. Among other works, she is the author of *The Drama School of the National Theatre*, MIET, Athens, 2011 (in collaboration with Lydia Sapounaki-Dracaki).

Αλέξανδρος Ευκλείδης: Το φάντασμα της φαντασμαγορίας στις ελληνικές οπερέτες του Μεσοπολέμου

Η ελληνική (ή, καλύτερα, η ελληνόφωνη) οπερέτα ανέπτυξε τα ειδικά της χαρακτηριστικά από την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα, σε διάλογο με την ευρωπαϊκή περιπέτεια του είδους. Αν και το θεαματικό στοιχείο και η φαντασμαγορία δεν αποτέλεσαν αρχικά κύριο συστατικό του είδους (καθώς αυτά συμπεριλήφθηκαν στον πυρήνα του αδελφού είδους, της Επιθεώρησης), η οπερέτα συνδιαλέγεται με διαφορετικούς τρόπους με το θέαμα, το θεαματικό και τη φαντασμαγορία. Ωστόσο, μέχρι λίγο πριν τη δεκαετία του 1930 το θεαματικό στοιχείο παραμένει κυρίως θεματικό παρά επιτελεστικό στοιχείο στα έργα της οπερέτας. Το πέρασμα από τη

Alexandros Efklidis: The Specter of Phantasmagoria in Greek Operettas of the Interwar Period

Greek (or, more precisely, Greek-language) operetta developed its distinctive features in the early 20th century, in dialogue with the European evolution of the genre. Although spectacle and phantasmagoria were not initially central—being absorbed into the revue—operetta engaged with them in multiple ways. Until the late 1920s, however, the spectacular remained primarily a thematic rather than a performative element. The shift from phantasmagoria as theme to phantasmagoria as stage practice will be explored through selected case studies, including Theofrastos Sakellaridis's

φαντασμαγορία ως θέμα, στη φαντασμαγορία ως σκηνική πρακτική παρουσιάζεται σε μία σειρά από μελέτες περίπτωσης που θα εξετάσουμε στο πλαίσιο της ανακοίνωσης. Ορισμένα από τα έργα που θα μελετηθούν είναι τα παρακάτω: Θεόφραστου Σακελλαρίδη, *Η δαιμονισμένη* (1919)*, Χαλιμά* (1927), *Σατανερί* (1930)*,* Στάθη Μάστορα, *Η Ριρίκα μας* (1930), Ιωάννη Κομνηνού, *Κική-Κοκό* (1928), κ.ά.

Ο **Αλέξανδρος Ευκλείδης** είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Παραστατικών και Ψηφιακών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Σπούδασε στο Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ., πραγματοποίησε μεταπτυχιακές σπουδές θεατρολογίας στο Institut d'Études Théâtrales του Πανεπιστημίου Paris III–Sorbonne Nouvelle και εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Τμήμα Θεάτρου του Α.Π.Θ. ως υπότροφος του Ι.Κ.Υ. Άρθρα του έχουν δημοσιευθεί στην Ελλάδα και διεθνώς. Έχει διδάξει σε πανεπιστημιακά τμήματα θεατρικών και μουσικών σπουδών (Α.Π.Θ., Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Πανεπιστήμιο Πατρών), καθώς και στη Θερινή Ακαδημία και τη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Υπήρξε σύμβουλος δραματολογίου στο Κ.Θ.Β.Ε. (2002–2004). Ως σκηνοθέτης έχει παρουσιάσει έργα μουσικού θεάτρου και όπερας σε κορυφαίους πολιτιστικούς φορείς στην Ελλάδα (ΕΛΣ, Φεστιβάλ Αθηνών, Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, ΚΘΒΕ, Θέατρο Τέχνης κ.ά.) και στο εξωτερικό. Διετέλεσε σκηνοθέτης in residence στην Εθνική Λυρική Σκηνή (2013–2017) και καλλιτεχνικός διευθυντής της Εναλλακτικής Σκηνής της (2017–2025).

The Possessed (1919), *Halimah* (1927), and *Sataneries* (1930); Stathis Mastoras's *Our Ririka* (1930); and Ioannis Komninos's *Kiki-Koko* (1928).

Alexandros Efklidis is Assistant Professor at the Department of Performing and Digital Arts of the University of the Peloponnese. He studied at the Department of Drama, School of Fine Arts, Aristotle University of Thessaloniki, completed postgraduate studies in theatre studies at the Institut d'Études Théâtrales of the University Paris III–Sorbonne Nouvelle, and earned his PhD at the Aristotle University of Thessaloniki as a State Scholarships Foundation fellow. He has published articles in academic journals and edited volumes both in Greece and abroad. He has taught at the Aristotle University of Thessaloniki, the University of Macedonia, the University of Patras, as well as at the Summer Academy and the Drama School of the National Theatre of Greece. He served as dramaturgy consultant at the National Theatre of Northern Greece (2002–2004). As a stage director, he has presented works of music theatre and opera at major cultural institutions in Greece (Greek National Opera, Athens Festival, Thessaloniki Concert Hall, NTNG, Art Theatre, among others) and abroad. He was stage director in residence at the Greek National Opera (2013–2017) and Artistic Director of its Alternative Stage (2017–2025).

Κατερίνα Καρρά: Grand Guignol και η φρίκη ως θέαμα στην ελληνική σκηνή του α΄ μισού του 20ού αιώνα

Η ανακοίνωση θα εστιάσει στο είδος θεάτρου Grand Guignol και στη μικρή αλλά αξιοσημείωτη παρουσία του στην ελληνική θεατρική σκηνή του α΄μισού του 20ού αιώνα. Το Grand Guignol, γνωστό για τη συγκίνηση που προκαλούσε μέσω του τρόμου και της φρίκης, συνιστά ένα είδος θεάτρου που συγκρούεται με τη κυρίαρχη αισθητική του "υψηλού" θεάτρου. Η σωματική υπερβολή αλλά και ο τρόμος χρησιμοποιούνται όχι μόνο για να συγκινήσουν αλλά και για να φέρουν το κοινό αντιμέτωπο με την ετερότητα και τη σωματική φθορά σε μια λογική επανοικειοποίησης του θεάματος. Στο ελληνικό πλαίσιο, η παρουσία ηθοποιών όπως ο Ν.Α. Ευαγγελίου και ο Μάριος Παλαιολόγος που υπηρέτησαν σταθερά το είδος, αλλά και η μεμονωμένη συμμετοχή του Αιμίλιου Βεάκη στο έργο *Το Χέρι της Μαϊμούς*, υποδεικνύει την ύπαρξη μιας περιθωριακής αλλά δυναμικής καλλιτεχνικής τάσης. Η ανακοίνωση επιχειρεί να επανεκτιμήσει τη σημασία του Grand Guignol και της θέσης του στο ρεπερτόριο κυρίως περιθωριακών ηθοποιών και θιάσων, φωτίζοντας τον τρόπο με τον οποίο το είδος αυτό λειτούργησε ως μια θεατρική πρακτική που αμφισβητούσε τις κυρίαρχες αισθητικές νόρμες και εισήγαγε τη βία ως αποδεκτό και θεσμοθετημένο στοιχείο στο πλαίσιο του αστικού θεάματος.

Katerina Karra: Grand Guignol and Horror as Spectacle on the Greek Stage of the First Half of the 20th Century

This paper will focus on the grand guignol genre and its small yet notable presence on the Greek stage during the first half of the 20th century. Grand guignol, renowned for the emotional impact it produced through terror and horror, represents a form of theatre that clashed with the dominant aesthetics of "high" theatre. Bodily excess and fear were employed not only to move audiences but also to confront them with otherness and physical decay, in a logic of re-appropriating spectacle.
In the Greek context, the consistent engagement of actors such as Andreas Evangeliou and Marios Palaiologou with the genre, as well as the singular participation of Aimilios Veakis in *The Monkey's Paw*, indicate the existence of a marginal yet dynamic artistic trend. This paper seeks to reassess the significance of grand guignol and its place in the repertoire of marginal actors and troupes, shedding light on how this form functioned as a theatrical practice that challenged dominant aesthetic norms and introduced violence as an accepted and institutionalized element within the framework of urban spectacle.

Η **Κατερίνα Καρρά** διδάσκει στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ ως Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό. Εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα για το αρχείο και τη συλλογή χειρόγραφων/δακτυλόγραφων έργων του ηθοποιού Κώστα Παπαγεωργίου του Αθηναίου στην Εθνική Βιβλιοθήκη. Είναι διδάκτορας του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στο επαγγελματικό θέατρο έχει συνεργαστεί με το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και τη νέα Σκηνή του Λευτέρη Βογιατζή. Ανακοινώσεις της έχουν δημοσιευτεί σε πρακτικά συνεδρίων, συλλογικούς τόμους, θεατρικά προγράμματα και περιοδικά. Ερευνητικά επικεντρώνεται στην ιστορία νεοελληνικού θεάτρου από τον 19ου αιώνα μέχρι σήμερα. Τα τωρινά της ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από το θέατρο του α΄μισού του 20ου αιώνα και κυρίως την κωμωδία, μουσική κωμωδία, οπερέτα, επιθεώρηση, λαϊκούς και εμπορικούς θιάσους, λαϊκά θεάματα, θεατρική κριτική και θέατρο στην περιφέρεια, https://uoa.academia.edu/KaterinaKarra	**Katerina Karra** teaches in the Department of Theatre Studies at the National and Kapodistrian University of Athens. She conducted postdoctoral research on the archive and manuscript/typed play collection of the actor Kostas Papageorgiou the Athenian at the National Library of Greece. She holds a PhD from the Department of Theatre, School of Fine Arts, Aristotle University of Thessaloniki. In professional theatre, she has collaborated with the National Theatre of Greece, the National Theatre of Northern Greece, and Lefteris Voyatzis' Nea Skini. Her papers have been published in conference proceedings, collective volumes, theatre programs, and journals. Her research focuses on the history of modern Greek theatre from the 19th century to the present. Her current interests center on the theatre of the first half of the 20th century, particularly comedy, musical comedy, operetta, revue, popular and commercial troupes, popular entertainments, theatre criticism, and theatre in the periphery. https://uoa.academia.edu/KaterinaKarra

2η Συνεδρία / Session 2
Κεντρική Ομιλία / Keynote speech (Eng)

Anke Charton: Το θέαμα μεταξύ περιθωρίου και χειραφέτησης: μαθήματα από την Ισπανική πρώιμη νεωτερικότητα Η θέση της Ισπανίας στην πρώιμη νεωτερικότητα, μεταξύ της Μεσογείου και των νεοσύστατων δικτύων εξουσίας του Ατλαντικού (FERNÁNDEZ-ARMESTO), σήμαινε εμπλοκές που μετέτρεψαν τους περιθωριοποιημένους ανθρώπους της χερσονήσου και του ευρύτερου ισπανικού αυτοκρατορικού κράτους σε θέαμα, αλλά παράλληλα τους επέτρεψε να χρησιμοποιήσουν το θέαμα ως μέσο διαπραγμάτευσης της κατάστασής τους (IRETON, DEARDORFF, CHÁVEZ-BÁRCENAS) – συμπεριλαμβανομένων των λεγόμενων «αιρετικών», «αλητών» και «Ινδιάνων», καθώς και των μαύρων σκλάβων (BERRUEZO-SÁNCHEZ, VALERIO, SKEEHAN). Η επιτέλεση του θεάματος ήταν μέρος της καθημερινής ζωής, αλλά μεταφέρθηκε και στις επαγγελματικές θεατρικές σκηνές, όπου οι περιθωριοποιημένες ομάδες της ισπανικής κοινωνίας ήταν τόσο εκθέσιμες όσο και οικοιοποιημένες από άλλους (JONES, NDIAYE). Μια προσεκτική ανάγνωση του έργου *La victoria de la honra* του Lope de Vega (περίπου 1610) επιτρέπει μια πιο προσεκτική ματιά σε διάφορες περιθωριοποιημένες δημογραφικές ομάδες της πρώιμης σύγχρονης Ισπανίας και τις επιτελεστικές στρατηγικές τους, που περιλαμβάνουν πτυχές φυλής, φύλου, θρησκείας και τάξης. Χρησιμοποιώντας έναν γενικά αμφίβολο τόνο στο πλαίσιο του θεατρικού έργου για τη δολοφονία της συζύγου (LAUER, MCKENDRICK), το έργο υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο διαφορετικές δημογραφικές ομάδες αλληλεπιδρούσαν μεταξύ τους στο ιεραρχικό, πατριαρχικό καθολικό πλαίσιο της Ισπανικής Αυτοκρατορίας (FUCHS, GARCÍA-ARENAL). Ανοίγοντας το πεδίο της έρευνας σε δύο έργα, το *El premio*	**Anke Charton: Spectacle between marginality and agency: lessons from early modern Spain** Early Modern Spain's position between the Mediterranean and the newly building Atlantic power networks (FERNÁNDEZ-ARMESTO) meant entanglements that positioned marginalized people on the peninsula and in the wider Spanish Empire both as spectacle, and in a position to deploy spectacle as a means to negotiate their own status (IRETON, DEARDORFF, CHÁVEZ-BÁRCENAS) – including so-called "heretics," "vagrants," and "indianos," as well as enslaved Black people (BERRUEZO-SÁNCHEZ, VALERIO, SKEEHAN). The performance of spectacle was part of everyday life, but also transferred to the professional theatre stages, where marginalized groups of Spanish society were both on display and inhabited by others (JONES, NDIAYE). A close reading of Lope de Vega's La victoria de la honra (around 1610) allows a closer look at various marginalized demographics of Early Modern Spain and their performative strategies of spectacle, encompassing aspects of race, gender, faith, and class. Employing an overall ambiguous tone in the wife-murder play setting (LAUER, MCKENDRICK), the play highlights how different demographic groups interacted off each other within the hierarchical, patriarchal Catholic framework of the Spanish Empire (FUCHS, GARCÍA-ARENAL). Widening the scope to two Lope's El premio del bien hablar (1624) and Cervantes' Pedro de Urdemalas (1615) allows for addressing the category of spectacle between the socially respectable and the outcast, pointing towards wider workings of "spectacle" in (de)constructing and upholding social hierarchies. Set between Theatre Studies and wider Cultural Studies, the paper investigates different avenues of spectacle as and against marginalization: it shows how

del bien hablar (1624) του Λόπε και το *Pedro de Urdemalas* (1615) του Θερβάντες, η παρουσίαση προσεγγίζει την κατηγορία του θεάματος μεταξύ των κοινωνικά αποδεκτών και των απόκληρων, υποδεικνύοντας ευρύτερες λειτουργίες του «θεάματος» στην (απο)δόμηση και διατήρηση των κοινωνικών ιεραρχιών. Η παρουσίαση τοποθετείται μεταξύ των θεατρικών και των ευρύτερων πολιτισμικών σπουδών και έτσι διερευνά διαφορετικές αντιλήψεις της θεαματικότητας ως περιθωριοποίηση αλλά και ενάντια σε αυτή: δείχνει πώς η δράση των (παντρεμένων) γυναικών βασίστηκε στη δράση του (συχνά υποδουλωμένου) υπηρετικού προσωπικού με βάση το φύλο, εξετάζει το θέαμα της σωματικότητας μεταξύ της χορευτικής μουσικής και των δημοσίων εκτελέσεων , σε σχέση με τα πλαίσια της πίστης τους, ερευνά την αυτοπαρουσίαση των ταξικών ιεραρχιών μεταξύ της χερσονήσου και της ευρύτερης ισπανόφωνης κοινότητας όσον αφορά την παρουσίαση της (περιθωριοποιημένης) φυλής – και πέρα από την πρώιμη νεωτερικότητα και τη Δυτική Μεσόγειο.

Η **Anke Charton** είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια Θεατρικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης. Σπούδασε στα πανεπιστήμια της Λειψίας, της Μπολόνια και του Μπέρκλεϊ και είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου από το Πανεπιστήμιο της Λειψίας. Το έργο της επικεντρώνεται στις πολιτιστικές παραστάσεις της πρώιμης νεωτερικότητας και την ιστοριογραφία τους, το φωνητικό και μουσικό θέατρο, καθώς και σε ζητήματα διαθεματικότητας. Έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα σχετικά με το τραγούδι και το φύλο, την ιστορία της όπερας και θέματα μεθοδολογίας, συμπεριλαμβανομένης της μονογραφίας prima donna, primo uomo, musico του 2012, και έχει επιμεληθεί τεύχη περιοδικών σχετικά με τη διαθεματικότητα και διαμεσικότητα (2020) και την κακοποίηση στον τομέα της μουσικής (2025). Η επόμενη μονογραφία της ασχολείται με τις αφηγήσεις παραστάσεων της Χρυσής Εποχής της Ισπανίας, ενώ το τελευταίο ερευνητικό της έργο διερευνά την κατάχρηση εξουσίας στον κλάδο των παραστατικών τεχνών και τις ιστορικές της διαστάσεις.

the agency of (married) women built on the agency of (often enslaved) gendered service personnel; it examines the spectacle of bodiliness in between performed dance music and public execution, with regard to their faith-related frames of reference; it addresses the self-staging of class hierarchies between peninsular and wider Hispanic in terms of performing (marginalized) race – also beyond the early modern and beyond the Western Mediterranean.

Anke Charton is Associate Professor of Theatre at the University of Vienna. She studied at the Universities of Leipzig, Bologna, and Berkeley and holds a Ph.D.Leipzig Universityersity. Her work centers Early Modern performance cultures and their historiography, voice and music theatre, and questions of intersectionality. She has published widely on singing and gender, opera history, and questions of methodology, including the 2012 monograph prima donna, primo uomo, musico and edited journal numbers on intersectionality and mediality (2020) and on abuse in the field of music (2025). Her upcoming monograph addresses performance narratives of Golden Age Spain, while her latest research project investigates power abuse in the Performing Arts industry and its historical dimensions.

3η Συνεδρία / Session 3
Current perspectives on the past (Gr & Eng)
Συντονισμός: Κατερίνα Καρρά / Moderator: Katerina Karra

Γρηγόρης Ιωαννίδης: Από τον Χουρμούζη στον Καπετανάκη: Η μακρά απόπειρα «επαναοικειοποίησης» της ελληνικής θεατρικής παράδοσης στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης και τον 21ο αιώνα.

Η ανακοίνωση εξετάζει - σαν εισαγωγή σε μια ευρύτερη μελλοντική έρευνα του θέματος- τις ποικίλες και συχνά αντιφατικές απόπειρες επαναοικειοποίησης της ελληνικής θεατρικής παράδοσης από την περίοδο της Μεταπολίτευσης έως και σήμερα. Μέσα από παραδείγματα παραστάσεων και κριτικών προσεγγίσεων,

Grigoris Ioannidis: From Chourmouzis to Kapetanakis: The long attempt to reclaim Greek theatrical tradition, from 1974 to the present day

The paper examines as an introduction to a broader future investigation of the subject, the varied and often contradictory attempts to reclaim Greek theatrical tradition from the period of the Metapolitefsi to the present day. Through examples of performances and critical approaches it explores how 19th-century dramaturgy is reintegrated into the repertoire, the search for identity, and the aesthetic choices of creators. Particular

διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο η δραματουργία του 19ου επανεντάσσεται στο ρεπερτόριο και μετασχηματίζεται σε διάλογο με τις κοινωνικοπολιτικές συγκυρίες, τις αναζητήσεις ταυτότητας και τις αισθητικές επιλογές των δημιουργών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μετάβαση από τις ιδεολογικά φορτισμένες αναγνώσεις της Μεταπολίτευσης σε πιο υβριδικές και αποδομητικές προσεγγίσεις της τελευταίας εικοσαετίας, οι οποίες αναδεικνύουν τα όρια αλλά και τις δυνατότητες μιας «μακράς» – εντατικής και αναθεωρητικής – προσπάθειας επαναπροσδιορισμού του ελληνικού θεατρικού παρελθόντος.

Ο **Γρηγόρης Ιωαννίδης** είναι Καθηγητής του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, διπλωματούχος του Τμήματος Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Η/Υ του Ε.Μ.Π. και πτυχιούχος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, με Μεταπτυχιακές σπουδές στη Φιλοσοφία των Επιστημών (King's College, London) και τη Θεατρολογία. Διδάκτωρ του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών με διδακτορικό για το ξένο ρεπερτόριο και τη συμβολή του στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου. Έχει κατά καιρούς συνεργαστεί ως σύμβουλος με όλους τους θεσμικούς θεατρικούς φορείς της χώρας και έχει επανειλημμένως διδάξει σε θεατρικά σεμινάρια, εργαστήρια και συναντήσεις, όπως και στη Δραματική Σχολή του Εθνικού Θεάτρου. Έχει συνεργαστεί στην επιμέλεια και οργάνωση κεντρικών εκθέσεων για το θέατρο και την ιστορία του. Είναι συγγραφέας μονογραφιών για το ελληνικό και ξένο ρεπερτόριο του ελληνικού θεάτρου, καθώς και σημαντικού αριθμού δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά. Υπήρξε στο παρελθόν ο θεατρικός κριτικός του "Αντί" και της "Ελευθεροτυπίας", ενώ από το 2011 μέχρι σήμερα κρατά τη στήλη της κριτικής στην "Εφημερίδα των Συντακτών".

emphasis is given to the transition from the ideologically charged readings of the Metapolitefsi to the more hybrid and deconstructive approaches of the last twenty years, which highlight the limits but also the possibilities of a "long" – intensive and revisionist – effort to redefine the Greek theatrical past.

Grigoris Ioannidis is a Professor at the Theatre Studies Department, University of Athens. Diploma in Electrical Engineering (NTUA), BSc in Theatrical Studies, University of Athens. MSc in History and Philosophy of Science and Mathematics, King's College, London) and in Theatrology. Theatre reviewer in the Editors' Newspaper ("Efimerida ton Sintakton"). His main interests are Post-War Greek and European dramatology, foreign repertory of Greek Theatres, new technologies in modern stage.

Johanna Hörmann: Σύγχρονοι σάτυροι: επιτελώντας το θεαματικό σώμα

Η φιγούρα του σάτυρου, κάποτε κεντρική στο αρχαίο ελληνικό θέατρο, έχει σε μεγάλο βαθμό εξαφανιστεί από την ευρωπαϊκή ιστορία του χορού και του θεάτρου, αφήνοντας πίσω μόνο αποσπασματικά ίχνη και μια περιορισμένη, συχνά στερεοτυπική ή τετριμμένη εικόνα, που αργότερα ανακυκλώθηκε στην λαϊκή κουλτούρα. Η έρευνά μου ανακτά αυτή την περιθωριοποιημένη φιγούρα, ανιχνεύοντας τις μεταμορφώσεις της σε ιστορικά και επιστημονικά πλαίσια, από την αρχαιότητα μέχρι τον πρώιμο σύγχρονο χορό και τις σύγχρονες παραστάσεις. Ο σάτυρος αναδύεται ως μια ανατρεπτική ενσάρκωση της υπερβολής, της ανυπακοής και της ηδονής – ιδιότητες που ταυτόχρονα αποσταθεροποιούν και διευρύνουν τις κανονιστικές αντιλήψεις για τη θεατρικότητα και τη σωματικότητα. Μελετώντας τον σάτυρο μέσα από το πρίσμα των κριτικών σπουδών χορού, δείχνω πώς οι χειρονομίες, οι ενέργειες και η αμφίσημη θέση του μεταξύ ανθρώπου και

Johanna Hörmann: Contemporary Satyrs: Performing the Spectacular Body

The figure of the satyr, once central to ancient Greek theatre, has largely disappeared from the European history of dance and theatre, leaving behind only fragmented traces and a narrowed, often stereotyped or trivialized image, later recycled in popular culture. My research reclaims this marginalised figure by tracing its transformations across historical and disciplinary contexts, from antiquity through early modern dance to contemporary performance. The satyr emerges as a disruptive embodiment of excess, unruliness, and pleasure – qualities that simultaneously destabilise and expand normative conceptions of theatricality and corporeality. By reading the satyr through the lens of critical dance studies, I show how its gestures, energies, and ambivalent status between human and animal resonate with current debates on gender, sexuality, and the politics of the body.

ζώου συντονίζονται με τις τρέχουσες συζητήσεις για το φύλο, τη σεξουαλικότητα και την πολιτική του σώματος.
Αυτή η ιστορική έρευνα βρίσκει σύγχρονη απήχηση στο έργο της Florentina Holzinger και της Κατερίνας Ανδρέου, οι παραστάσεις των οποίων χρησιμοποιούν το θέαμα ως στρατηγική και πεδίο μάχης. Η ριζοσπαστική σκηνοθεσία της Holzinger για τα γυναικεία σώματα και η διαπραγμάτευση του ρυθμού, της επανάληψης και της εξάντλησης από την Ανδρέου μπορούν να ερμηνευθούν ως επανενεργοποιήσεις των σατυρικών τρόπων ενσάρκωσης: γκροτέσκο, παιχνιδιάρικο, ανθεκτικό και υπερβολικό. Η τοποθέτηση του σατύρου σε διάλογο με αυτές τις σύγχρονες πρακτικές υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο οι περιθωριοποιημένες φιγούρες και τα σώματα του θεάματος ανοίγουν χώρους δράσης μέσα σε συνθήκες εμπορευματοποίησης, ψυχαγωγίας και πειθαρχίας. Έτσι, ο σάτυρος γίνεται όχι μόνο ένα κομβικό μέσο για την επανεκτίμηση της πρακτικής της αρχαίας πρακτικής παράστασης, αλλά και μια πηγή για τον κριτικό και χειραφετικό επαναπροσδιορισμό του θεάματος στο παρόν.

Η **Johanna Hörmann** είναι χορολόγος, μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Κέντρο Σύγχρονου Χορού του Πανεπιστημίου Μουσικής και Χορού της Κολωνίας. Το έργο της επικεντρώνεται στη μνήμη, την κληρονομιά και το κληροδότημα στην ιστορία του χορού, με ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι ενσώματες πρακτικές μεταδίδουν, μετασχηματίζουν και αμφισβητούν τις πολιτισμικές αφηγήσεις που διαμορφώνονται από τα δυτικοευρωπαϊκά πλαίσια. Πρόσφατα εξέδωσε το πρώτο της βιβλίο, το οποίο διερευνά τον σάτυρο ως περιθωριακή αλλά σημαντική φιγούρα στο αρχαίο ελληνικό θέατρο, προσφέροντας νέες προοπτικές στην ιστοριογραφία του χορού και την πολιτική του αποκλεισμού στον κλασικό κανόνα. Επί του παρόντος, συμμετέχει ως ερευνήτρια στο *DanceMap*, ένα ευρωπαϊκό χρηματοδοτούμενο πρόγραμμα αφιερωμένο στη διαφύλαξη και την προώθηση της κληρονομιάς του χορού του 20ού αιώνα στην Ευρώπη. Σε συνεργασία με το Tanzarchiv Köln, ερευνά διεπιστημονικές προσεγγίσεις της αρχειοθέτησης που ασχολούνται κριτικά με τη διατήρηση και την ορατότητα παραμελημένων ή περιθωριοποιημένων ιστοριών του χορού.

This historical inquiry finds a contemporary echo in the work of Florentina Holzinger and Katerina Andreou, whose performances mobilise spectacle as both strategy and battlefield. Holzinger's radical staging of female bodies and Andreou's negotiation of rhythm, repetition, and exhaustion can be read as reactivations of satyric modes of embodiment: grotesque, playful, resistant, and excessive. Placing the satyr in dialogue with these contemporary practices highlights how marginalised figures and bodies of spectacle open spaces of agency within regimes of commodification, entertainment, and discipline. Thus, the satyr thus becomes not only a key to re-evaluating ancient performance practice, but also a resource for the critical and emancipatory redefinition of spectacle in the present.

Johanna Hörmann is a dance scholar and postdoctoral researcher at the Centre for Contemporary Dance, University of Music and Dance in Cologne. Her work focuses on memory, heritage, and legacy in dance history, with particular attention to how embodied practices transmit, transform, and challenge cultural narratives shaped by Western European frameworks. She recently published her first book, which explores the satyr as a marginal yet pivotal figure in ancient Greek theatre, offering new perspectives on dance historiography and the politics of exclusion in the classical canon. Currently, she is participating as a researcher in *DanceMap*, a European-funded project dedicated to safeguarding and promoting the heritage of 20th-century dance in Europe. In collaboration with Tanzarchiv Köln, she investigates interdisciplinary approaches to archiving that critically engage with the preservation and visibility of overlooked or marginalized dance histories.

Στεριανή Τσιντζιλώνη και Άννα Λεών: Μετανάστευση, θεαματικότητα, και το μπαλέτο στην Ελλάδα: περιθωριοποιημένες ιστορίες

Η ιστορία του μπαλέτου στην Ελλάδα αποκλίνει σε βασικά σημεία από την κυρίαρχη ιστορία του μπαλέτου, εν μέρει λόγω της σημαντικής του επικάλυψης με το θέαμα. Πριν από την ίδρυση του πρώτου κεντρικού ιδρύματος – του μπαλέτου της Λυρικής Σκηνής το 1939 – το μπαλέτο στην Ελλάδα εμφανιζόταν κυρίως σε θεαματικές, δημοφιλείς ψυχαγωγικές παραστάσεις, ιδίως στο ελαφρύ μουσικό θέατρο και στο βαριετέ. Αν και η σταδιακή ρύθμιση και θεσμοθέτηση του μπαλέτου

Steriani Tsintziloni & Anna Leon: Immigration, spectacularity, and Greek ballet: invisibilised histories

The history of ballet in Greece deviates in keyways from hegemonic ballet history, partly because of its significant overlap with spectacle. Before the foundation of the first centralised institution – the ballet of the royal, later national, opera in 1939 – ballet in Greece was predominantly found in spectacular, popular entertainments, notably light musical theatre and variety shows. While the gradual regulation and institutionalisation of ballet over the course of the twentieth century has sidelined this history, the

κατά τη διάρκεια του εικοστού αιώνα έχει παραγκωνίσει την ιστορία αυτή, η σύνδεση του μπαλέτου με το ποπ θέαμα δεν έχει εξαφανιστεί από το ελληνικό χορευτικό τοπίο, καθώς κλασικά εκπαιδευμένοι χορευτές και χορεύτριες συνέχισαν να εργάζονται σε θεαματικές ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, τόσο ζωντανές (π.χ. στα μπουζούκια) όσο και στην τηλεόραση, τουλάχιστον μέχρι το τέλος του αιώνα. Η παρουσίαση αυτή επικεντρώνεται στη δομική αλλά υποτιμημένη διάσταση του θεάματος στο ελληνικό μπαλέτο, εστιάζοντας σε ένα από τα κρίσιμα διαχρονικά χαρακτηριστικά του: τον βασικό ρόλο που διαδραμάτισαν οι μετανάστες – επαγγελματίες που δεν ήταν Έλληνες/Ελληνίδες ή δεν ήταν νομικά αποδεκτοί/ες ως Έλληνες/Ελληνίδες – στην ανάπτυξή του, ως χορευτές/χορεύτριες, αλλά και ως χορογράφοι και δάσκαλοι/ες. Εστιάζοντας αφενός στις αρχές του εικοστού αιώνα, όταν μεγάλος αριθμός ξένων χορευτριών και χορογράφων δούλευε στην Ελλάδα πριν από τη δημιουργία θεσμών μπαλέτου και, αφετέρου, στο τέλος του αιώνα, όταν κύματα μετανάστευσης από την Αλβανία περιλάμβαναν χορευτές/χορεύτριες κλασσικού χορού, αυτή η κοινή παρουσίαση υποστηρίζει ότι για να γράψουμε επαρκώς την ιστορία του μπαλέτου στην Ελλάδα, πρέπει να ερευνήσουμε τα τυφλά σημεία που δημιουργήθηκαν από τον ρατσισμό, την ξενοφοβία και το στίγμα της θεαματικότητας.

Η **Στεριανή Τσιντζιλώνη** είναι Επίκουρη Καθηγήτρια (Χορός) στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Roehampton και κάτοχος μεταπτυχιακού στις Σπουδές Χορού από το Πανεπιστήμιο του Surrey. Προερχόμενη από το χορό (ΚΣΟΤ), συνδυάζει την ακαδημαϊκή έρευνα με την επιμέλεια, τη συγγραφή και τα καλλιτεχνικά πρότζεκτ. Έχει διδάξει μεταξύ άλλων στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στη Σχολή Χορού της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και στην Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης. Επιπλέον υπήρξε Επιμελήτρια Χορού στο Φεστιβάλ Αθηνών (2016-2019) και συνεργάτης προγραμματισμού του Διεθνούς Φεστιβάλ Χορού Καλαμάτας (1998-2015).
Το 2020-2021 επιλέχθηκε για το Πρόγραμμα Επισκεπτών Καλλιτεχνών στο Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Harvard (CHS Washington). Η μονογραφία της *Κάτω από τη σκιά του Παρθενώνα. Ο χορός στο Φεστιβάλ Αθηνών του Ψυχρού Πολέμου (1955-1966)* εκδόθηκε από τις εκδόσεις Κάπα και ήταν υποψήφια για τα Κρατικά Βραβεία Δοκιμίου (2023).

Η **Άννα Λεών** είναι ερευνήτρια και επιμελήτρια με έδρα τη Βιέννη. Η ερευνητική της δουλειά εστιάζεται στη διασταύρωση της ιστορίας του χορού, της πολιτιστικής ιστορίας, της κριτικής θεωρίας και της αισθητικής. Είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στην Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης, όπου μελετά

association of ballet with pop spectacle has not disappeared from the Greek dance landscape, as classically trained dancers continued to work in entertainment spectacle, both live (e.g. the *bouzoukia* late-night live music shows) and on television until at least the end of the century. This presentation brings attention to the structural but underacknowledged dimension of spectacle in Greek ballet by focussing on one of its crucial diachronic characteristics: the key role played by immigrants – practitioners that were not Greek or were not legally accepted as Greek – in its development as dancers but also as choreographers and teachers. Focussing on the one hand on the early twentieth century, when large numbers of foreign dancers and choreographers populated Greece's pre-institutional ballet landscape; and on the other hand on the closing of the century, when waves of immigration from Albania included several ballet dancers, this joint presentation argues that to adequately tell the history of ballet in Greece we must delve into blind spots jointly created by racism, xenophobia, and the stigma of spectacularity.

Steriani Tsintziloni is Assistant Professor (Dance) at the Department of Theatre Studies (National and Kapodistrian University of Athens). She holds a PhD from the University of Roehampton and an MA in Dance Studies from the University of Surrey. Coming from a dance background (State School of Dance) she combines academic research with curation, writing and artistic projects. She has taught at the University of Patras, the Hellenic Open University, the Dance School of the Greek National Opera and the State School of Dance, among others. She was Curator for Dance at the Athens Festival (2016-2019) and collaborator of artistic research for the Kalamata International Dance Festival (1998-2015).
In 2020-2021 Steriani was selected for the Visiting Artists Program at the Center for Hellenic Studies, Harvard University (CHS Washington). Her monograph *Under the shadow of the Parthenon. Dance at the Athens Festival of the Cold War (1955-1966)* was published by Kapa Publishing and was shortlisted for the 2023 State Literary Awards at the category of Essays.

Anna Leon is a researcher and curator based in Vienna. As a researcher, she works at the intersection of dance history, cultural history, critical theory and aesthetics. She is currently postdoctoral researcher at the Academy of Fine Arts Vienna, where she studies peripheralised dance modernities through a focus on ballet in early-twentieth-century Greece. As a curator, she works between discursive, embodied and performative practices. She was responsible for the theory programme of Tanzquartier Wien from 2022 to 2025 and develops independent curatorial projects including Radio (non-) conference (with Netta Weiser) and Choreography+ (with Johanna Hilari). annaleon.net

περιθωριοποιημένες ιστορίες του μοντέρνου χορού, εστιάζοντας στο μπαλέτο στην Ελλάδα των αρχών του 20ού αιώνα. Ως επιμελήτρια, ασχολείται με θεωρητικές, ενσώματες και παραστατικές πρακτικές. Ήταν υπεύθυνη για το θεωρητικό πρόγραμμα του Tanzquartier Wien από το 2022 ως το 2025 και αναπτύσσει ανεξάρτητα επιμελητικά έργα, όπως το Radio (non-)conference (με τη Netta Weiser) και το Choreography+ (με τη Johanna Hilari).

3η Συνεδρία / Session 3
Στρογγυλή τράπεζα & συζήτηση / Round table & discussion (Gr)
Συντονισμός: Στεριανή Τσιντζιλώνη & Άννα Λεών

Συμμετέχοντες: **Τάσος Κουκουτάς** (δραματουργός και θεωρητικός του χορού), **Ευρυπίδης Λασκαρίδης** (σκηνοθέτης, ερμηνευτής), **Αλέξανδρος Μιστριώτης** (καλλιτέχνης), **Δημήτρης Μυτιληναίος** (χορογράφος, χορευτής)

Αυτή η στρογγυλή τράπεζα καλλιτέχνες της σκηνής του σύγχρονου χορού στην Ελλάδα για μια συζήτηση σχετικά με τις σχέσεις, τριβές και ανταλλαγές μεταξύ θεαματικότητας και χορογραφικής - δραματουργικής πρακτικής. Σε μια ανοιχτή συζήτηση, οι τέσσερις καλλιτέχνες αναλύουν την παρουσία ή την απουσία της θεαματικότητας στο έργο τους, τους παράγοντες που έχουν επηρεάσει τη θέση του θεάματος στην πρακτική τους, και τους τρόπους με τους οποίους η ενασχόληση με το θεαματικό επηρεάζει τις διαδικασίες παραγωγής και τις μεθόδους εργασίας τους. Μέσα από το πρίσμα της πορείας και των έργων τους, η στρογγυλή τράπεζα θα συζητήσει πώς ο σύγχρονος χορός επεξεργάζεται τις διασταυρώσεις του θεαματικού με το «εμπορικό», το «εμπορευματοποιημένο» και το «ποπ», και πώς διαπραγματεύεται αισθητικές που αποκλίνουν από την «υψηλή» τέχνη.

Ο **Αναστάσιος Κουκουτάς** αρθρογραφεί για τον χορό και εργάζεται ως δραματουργός σε παραστάσεις. Για την παραγωγή και επιμέλεια εντύπων έχει συνεργαστεί με καλλιτεχνικούς οργανισμούς και φεστιβάλ, όπως: Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου, Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση, Φεστιβάλ Δημήτρια, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Μολύβου κ.ά. Ως σύμβουλος δραματουργίας συμμετείχε σε παραστάσεις θεάτρου και χορού με τους: Λία Τσολάκη (Φεστιβάλ Αθηνών, 2016), Μαρία Πανουργιά (Εθνικό Θέατρο – Πειραματική Σκηνή, 2016 / Φεστιβάλ Αθηνών, 2017), Χρήστο Παπαδόπουλο (Στέγη Ιδρ. Ωνάση, 2018), Μαρία Πανουργιά (Στέγη, 2018), Ερμίρα Γκόρο (Arc for Dance Festival, 2018), Κυριάκο Χατζηιωάννου (Στέγη, 2019), Ερμίρα Γκόρο (Θέατρο Ροές, 2019), arisandmartha (Φεστιβάλ Αθηνών, 2019), Αναστασία Βαλσαμάκη (Φεστιβάλ Νέων Χορογράφων – Στέγη, 2020), arisandmartha (2021, 2022, 2023, 2024) κ.ά. Αρθρογραφεί στα *und-athens.com*, *springbackmagazine.com*, *Dapper Dan* και από το 2013 διδάσκει «Ιστορία του

With: **Tasos Koukoutas** (dramaturg and dance theorist), **Evripidis Laskaridis** (director, performer)**, Alexandros Mistriotis** (artist), **Dimitris Mytilinaios** (choreographer, dancer)

This round table brings together practitioners currently active in the Greek contemporary dance scene to discuss relationships, frictions and exchanges between spectacularity and choreographic - dramaturgical practice. In the form of an open discussion, they trace the presence or absence of spectacularity in their work; the parameters that have influenced the place of spectacle in their practice; and the ways in which an engagement with the spectacular impacts on production processes and working methods. Through the specific trajectories and creative outputs of the invited practitioners, the panel addresses how contemporary dance navigates the intersections of the spectacular with the "commercial", the "commodified" and the "pop", and how it negotiates aesthetics that deviate from contemporary dance as a posited "high" art.

Anastasios Koukoutas writes about dance and works as a dramaturg in performances. He has collaborated with artistic organizations and festivals on the production and editing of publications, including: the Athens and Epidaurus Festival, the Onassis Foundation, Dimitria Festival, Athens Concert Hall, Molyvos International Music Festival, and others. As a dramaturgy consultant, he has participated in theater and dance performances with: Lia Tsolaki (Athens Festival, 2016), Maria Panourgia (National Theater – Experimental Stage, 2016 / Athens Festival, 2017), Christos Papadopoulos (Onassis Stegi, 2018), Maria Panourgia (Onassis Stegi, 2018), Ermira Goro (Arc for Dance Festival, 2018), Kyriakos Hatzioannou (Onassis Stegi, 2019), Ermira Goro (Roes Theatre, 2019), arisandmartha (Athens Festival, 2019), Anastasia Valsamaki (Young Choreographers Festival – Onassis Stegi, 2020), arisandmartha (2021, 2022, 2023, 2024), and others. He writes for *und-athens.com*, *springbackmagazine.com*, *Dapper Dan*, and since 2013 she has been teaching "History of Dance." As a performer, he has participated in works by Denis Savary (Prolegomena EMST – 2016), Virgilio Sieni (Venice Dance Biennale – 2016), Pierre Bal-Blanc (documenta14 – 2017), and Dora

Χορού». Ως περφόρμερ συμμετείχε σε έργα των Ντενίς Σαβαρί (Προλεγόμενα ΕΜΣΤ – 2016), Βιρτζίλιο Σιένι (Μπιενάλε Χορού της Βενετίας – 2016), Πιέρ Μπαλ-Μπλανκ (documenta14 – 2017), Ντόρα Γκαρθία (Μέγαρο Μουσικής – 2018). Το 2018 υπήρξε μέλος της κριτικής επιτροπής για το Διεθνή Διαγωνισμό Σόλο Δημιουργίας (Gdansk Dance Festival,) και το 2019 μέλος της επιτροπής για τον χορό της ARTWORKS, Προγράμματος Υποστήριξης Καλλιτεχνών.

Ο **Ευριπίδης Λασκαρίδης** είναι σκηνοθέτης και ερμηνευτής που ερευνά τις έννοιες της μεταμόρφωσης και του γελοίου μέσα από την καλλιτεχνική του πρακτική. Η έρευνά του κινείται στο σημείο τομής ανάμεσα στο θέατρο, τον χορό και τις εικαστικές τέχνες. Σπούδασε υποκριτική στο Θέατρο Τέχνης «Κάρολος Κουν» στην Αθήνα και σκηνοθεσία στο Brooklyn College της Νέας Υόρκης, με υποτροφία του Ιδρύματος Ωνάση. Το 2009, ίδρυσε την καλλιτεχνική ομάδα Osmosis Performing Arts Company, μέσα από την οποία έχει αναπτύξει ένα διεθνές ρεπερτόριο που εκτείνεται από σκηνικά έργα έως δράσεις συμμετοχικού χαρακτήρα και εικαστικές δημιουργίες, παρουσιασμένες τόσο σε θέατρα όσο και σε σύγχρονες εικαστικές διοργανώσεις. Την τελευταία δεκαετία, οι σκηνικές του παραγωγές — *Relic*, *Titans*, *Elenit* και πιο πρόσφατα το *Lapis Lazuli* — έχουν πραγματοποιήσει εκτεταμένες περιοδείες, προσεγγίζοντας κοινό σε πέντε ηπείρους. Το έργο του έχει παρουσιαστεί σε περισσότερες από 30 χώρες και πάνω από 100 φεστιβάλ και χώρους παγκοσμίως, μεταξύ των οποίων η Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση, το Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, το Barbican Pit στο Λονδίνο, το Public Theater στη Νέα Υόρκη, το Palais de Tokyo και το Théâtre de la Ville στο Παρίσι, η Μπιενάλε Χορού της Λυών, το Festival TransAmériques στο Μόντρεαλ, το Julidans στο Άμστερνταμ και το Hong Kong Arts Festival. Το 2016, ο Λασκαρίδης τιμήθηκε με την εναρκτήρια Pina Bausch Fellowship, η οποία τον οδήγησε στη Νέα Ζηλανδία και διεύρυνε το καλλιτεχνικό του αποτύπωμα σε έξι ηπείρους. Την επόμενη χρονιά, το περιοδικό tanz τον συμπεριέλαβε στη λίστα με τους πιο υποσχόμενους νέους δημιουργούς της Ευρώπης. Το έργο του έχει τύχει θερμής υποδοχής από τον διεθνή Τύπο για την ιδιοσυγκρασιακή του φωνή — η *Libération* τον έχει χαρακτηρίσει «το enfant terrible των ελληνικών παραστατικών τεχνών». Πέρα από τη δραστηριότητά του ως ερμηνευτής και δημιουργός, ο Ευριπίδης έχει προσκληθεί να διοργανώσει και να καθοδηγήσει εργαστήρια σε ιδρύματα και σχολές παραστατικών τεχνών σε ολόκληρη την Ευρώπη, προκειμένου να μοιραστεί την καλλιτεχνική του πρακτική.

Ο **Αλέξανδρος Μιστριώτης** γεννήθηκε στον Καναδά και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε εικαστικά στη Γαλλία (École Supérieure des Beaux-Arts de Marseille) και μελέτησε τη λογοτεχνία, τη ζωγραφική, τον κινηματογράφο και τα "νέα μέσα"(new media). Πέρα από τις δικές του δουλειές συνεργάζεται συστηματικά με χορογράφους και σκηνοθέτες στον χώρο των παραστατικών τεχνών, εντός και εκτός Ελλάδος. Η δουλειά του εξετάζει το Θέατρο, την Ποίηση και τη Θεωρία ως μια

Garcia (Athens Music Hall – 2018). In 2018, he was a jury member for the International Solo Creation Competition (Gdansk Dance Festival), and in 2019, member of the dance committee for ARTWORKS Artist Support Program.

Euripides Laskaridis is a director and performer who engages with the notions of transformation and ridicule in his artistic practice, while his research is situated at the intersection of theatre, dance, and visual arts. He studied acting at the “Karolos Koun” Art Theatre in Athens and directing at Brooklyn College in New York under a scholarship from the Onassis Foundation. In 2009, he founded Osmosis Performing Arts Company, through which he has developed a distinctive international repertoire that spans stage productions, community-based works, and visual art pieces presented in contexts ranging from major theatres to contemporary art biennales. Over the past decade, his stage productions — namely *Relic*, *Titans*, *Elenit*, and most recently *Lapis Lazuli* — have toured extensively, reaching audiences across five continents. His work has been presented in more than 30 countries and over 100 festivals and venues worldwide, among them Onassis Stegi, the Athens Epidaurus Festival, London’s Barbican Pit, New York’s Public Theater, Palais de Tokyo and Théâtre de la Ville in Paris, the Lyon Biennale de la Danse, Festival TransAmériques in Montreal, Julidans in Amsterdam, and the Hong Kong Arts Festival. In 2016, Laskaridis was awarded the inaugural Pina Bausch Fellowship, which brought him to New Zealand and expanded his international presence to six continents. The following year, *tanz* magazine included him in its annual list of Europe’s most promising emerging artists. His work has been consistently praised by the international press for its distinctive voice, with *Libération* (France) referring to him as the “enfant terrible” of Greek performing arts. Besides his endeavours as a performer and choreographer, Euripides has been invited to organise and lead workshops in institutions and performing arts schools across Europe, sharing insights into his artistic practice.

Alexandros Mistriotis was born in Canada and grew up in Athens. He studied visual arts in France (École Supérieure des Beaux-Arts de Marseille) as his research led him to investigate literature, painting, cinema, and the new media. In addition to his own work, he collaborates regularly with choreographers and directors in the performing arts field, both in Greece and abroad. His work examines theater, poetry, and theory as a unified field. He collaborates regularly with artists such as Euripides Laskaridis, Christos Papadopoulos, and others. His practice incorporates site-specific projects, walks, radio plays, and narratives in locations outside the "cultural map," in rather unexpected places. He explores the relationship between history and the contemporary city, proposing performances that play with traditional concepts of direction and presentation.

Dimitris Mytilinaios graduated from the Greek State School of Dance (2015) and completed a master's degree in choreography at ICI–CCN Montpellier / Paul Valéry III

ενιαία περιοχή. Συνεργάζεται σταθερά με δημιουργούς όπως οι Ευριπίδης Λασκαρίδης, Χρήστος Παπαδόπουλος κ.α. Η πρακτική του ενσωματώνει site-specific προτάσεις, περιπάτους, ραδιοφωνικά έργα και αφηγήσεις σε χώρους εκτός του "πολιτιστικού χάρτη", μη-αναμενόμενους. Διερευνά τη σχέση της ιστορίας με τη σύγχρονη πόλη, προτείνοντας παραστάσεις που παίζουν με τις παραδοσιακές έννοιες σκηνοθεσίας και παρουσίασης.

Ο **Δημήτρης Μυτιληναίος** είναι απόφοιτος της Κρατικής Σχολής Ορχηστικής Τέχνης (2015) και του μεταπτυχιακού προγράμματος χορογραφικών σπουδών *exerce* στο ICI–CCN Montpellier / Πανεπιστήμιο Paul Valéry III υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του Christian Rizzo. Ως χορογράφος, έχει παρουσιάσει 6 σκηνικά έργα: *hardly the same* (Artiria 2019), *INSEQS* (ΦΙΑΤ 2021), *Repair* (Φεστιβάλ Αθηνών Επιδαύρου 2023), *hard pop* (Palm Tree 2024), *Afternoon Dances* (Αρχαιολογικό μουσείο Νεμέας 2024) και *REDUNDANCes* (Πλύφα 2024). Επίσης, συνεργάστηκε με τον Έκτορα Λυγίζο για τον σχεδιασμό της κίνησης και των χορογραφιών της παράστασης "Ο Αποτυχημένος". Ως χορευτής έχει συνεργαστεί, μεταξύ άλλων, με τους Yvonne Rainer, Λενιώ Κακλέα, Romeo Castellucci, Μαριέλα Νέστορα και Ίρις Καραγιάν. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και την Γαλλία.

University under the artistic direction of Christian Rizzo. As a choreographer, he has presented six stage works: *hardly the same* (Artiria 2019), *INSEQS* (FIAT 2021), *Repair* (Athens and Epidaurus Festival 2023), *hard pop* (Palm Tree 2024), *Afternoon Dances* (Archaeological Museum of Nemea 2024) and *REDUNDANCes* (Plyfa 2024). He also collaborated with Ektor Lygizos on the movement design and choreography for the performance "The Failure." As a dancer, he has collaborated with Yvonne Rainer, Lenio Kaklea, Romeo Castellucci, Mariela Nestora, and Iris Karayan, among others. He lives and works in Athens and France.

5η Συνεδρία / Session 5
Νέοι Ερευνητές / New Researchers (Gr)
Συντονισμός: Παναγιώτης Μιχαλόπουλος / Moderator: Panagiotis Michalopoulos

Κατερίνα Κήκου: Το «ατελές» ηλικιωμένο σώμα στο νεοκλασικό χορό: διεθνείς δυναμικές και η ελληνική σιωπή απέναντι στους ώριμους χορευτές.

Το αισθητικό ιδεώδες του νεοκλασικού χορού αντιπροσωπεύει ένα σώμα νεανικό που αποπνέει ομορφιά, σφριγηλότητα και δύναμη, αποτελώντας, επί σκηνής, την ενσάρκωση μιας αισθητικής ιδεατότητας. Ποια τα όρια, ωστόσο, αυτής της νεανικής μονοκρατορίας; Δύναται η σκηνή να χωρέσει και άλλα σώματα που εκφεύγουν και αμφισβητούν το εν λόγω κανονιστικό ιδεώδες του θεάματος; Τι γίνεται όταν ένα ώριμο ηλικιακά σώμα, απαγορευμένο να εγείρει αξιώσεις ορατότητας και εντυπωσιασμού, διεκδικεί τον δικό του, ανοίκειο πλην απροσμέτρητο σκηνικό χώρο έκφρασης, επιχειρώντας να αποδεσμεύσει το ρεύμα των βιωμένων εμπειριών του από το χρονικό βάθος της ύπαρξης; Και ποια μορφή επαναοικειοποίησης της καταναλωτικής κοινωνίας του θεάματος επισυμβαίνει όταν το γερασμένο, σημαδεμένο από την ηλικιακή φθορά σώμα επαναοικειοποιείται τον εαυτό του, επωμιζόμενο την πυκνότητα της υποκειμενικής του εμπειρίας στη βιωμένη στιγμή; Η παρούσα πρόταση, προτείνει τη θέση πως, αν, σύμφωνα με τη μερλωποντιανή αντίληψη, το σώμα βιώνεται πάντοτε ως δύναμη, το γερασμένο σώμα μπορεί να

Katerina Kikou: The "Imperfect" Aging Body in Neoclassical Dance: International Trends and the Greek Silence Toward Mature Dancers

The aesthetic ideal of neoclassical ballet promotes a youthful body that exudes beauty, vitality, and strength, representing on stage the embodiment of this aesthetic ideal. But what are the limits of this youthful hegemony? Can the stage make room for bodies that deviate from and challenge the normative aesthetic model of the spectacle? What happens when a mature body—long forbidden from claiming visibility or aesthetic impact—demands its own unfamiliar yet immeasurable stage space of expression, attempting to release its stream of lived experiences from the temporal depth of existence? What form of reappropriation occurs when the aging body, marked by decay, reclaims itself by embracing the density of its subjective experience in the lived moment? This proposal argues that, according to Merleau-Ponty's phenomenological understanding of the body as a mode of power and presence, the aging body can function scenically as a site of otherness and freedom, actively contesting the aesthetic norms of the spectacle and the social constructions of bodily representation. The excluded, "imperfect" body becomes an archive of experience - disrupting the aesthetic

λειτουργήσει σκηνικά ως όχημα ετερο-ποίησης και ελευθερίας, αμφισβητώντας τις αισθητικές νόρμες του θεάματος και τον κοινωνικό κονστρουκτιβισμό. Το αποκλεισμένο 'ατελές' σώμα ενσαρκώνει ένα αρχείο εμπειρίας, αποκλίνει και διαταράσσει την αισθητική κανονικότητα του νεοκλασικού χορού, εισάγει ρωγμές και παρεμβαίνει στην καταναλωτική λογική-οικονομία του θεάματος, είναι μία ενσώματη κριτική πράξη διαφορετικότητας, ένας σχολιασμός της φόρμας λειτουργώντας ως όχημα πολιτικής ενσώματης ρήξης. Κυρίως όμως αποτελεί ριζική σκηνική πρόταση που διευρύνει τα ηλικιακά όρια και επαναοικειοποιεί το θέαμα του νεοκλασικού χορού ως χώρο ενσώματης παρουσίας και φιλοσοφικής αντήχησης. Στην εισήγηση προβάλλονται ενδεικτικές παραστάσεις με ώριμους ερμηνευτές του νεοκλασικού ρεπερτορίου στην ελληνική σκηνή (Χρήστος Παπίδης, Μασίν Λόρκα, Ντανιέλ Λομμέλ), ενώ παράλληλα αναλύεται κριτικά η περιθωριοποίηση των ηλικιωμένων σωμάτων στο Μπαλέτο της ΕΛΣ, σε αντίθεση με τη διεθνή σκηνή, όπου η ηλικιακή ωριμότητα αναγνωρίζεται ως φορέας αισθητικής αξίας και σωματικής εμπειρίας.

Η **Κατερίνα Κήκου** είναι υποψήφια διδάκτωρ του τμήματος θεατρικών σπουδών του ΕΚΠΑ Μεταπτυχιακά:. 1.Σκηνοθεσία και Υποκριτική (ΑΠΚΥ 2021) 2. Επιβίωση Αρχαίου Δράματος (ΑΠΚΥ 2019), 3. Κλασικός Χορός (Υποτροφία Ιδρύματος Αλ. Ωνάση για το Joffrey Ballet-New York). Δίπλωμα Καθηγήτριας Χορού (Α. Πέτροβα-Συνοδινού 1992), δίπλωμα Royal Academy of Dance (με διάκριση), δίπλωμα Imperial Society of Dancing (με διάκριση), κ. ά. Δίπλωμα Φυσικομαθηματικού (Παν/μιο Πατρών 2012). Σπουδές Υποκριτικής στην Ανώτερη Δραματική Σχολή Γ. Θεοδοσιάδης και Ν. Βασταρδής, σπουδές Σκηνοθεσίας Κινηματογράφου στα ΙΕΚ ΑΚΜΗ, σεμινάρια σχεδιασμού φωτισμού, χορού (Laban Center), υποκριτικής (μέθοδος Τερζόπουλου), κ.ά. Μόνιμο μέλος του μπαλέτου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής (ΕΛΣ 1991-2018), του μπαλέτου «Αέναον Χοροθέατρο» στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος (ΚΘΒΕ 1986-1988), πρώτη χορεύτρια του Χοροθεάτρου Ναυσικά (1988-1991). Παράλληλα, δωδεκαετής διδασκαλική εμπειρία σε αναγνωρισμένες σχολές Χορού και Ωδεία.

normativity of neoclassical dance, inserting ruptures and destabilizing the consumerist economy of spectacle. It becomes an embodied act of critique and difference, a subversive commentary on form that operates as a political gesture of embodied rupture. Above all, however, it constitutes a radical scenic proposition that expands the boundaries of age and reclaims the spectacle of neoclassical dance as a space of embodied presence and philosophical resonance. This paper discusses representative examples of performances by mature dancers in the Greek neoclassical repertoire (Christos Papidis, Massine Lorca, Daniel Lommel), while also critically addressing the marginalization of aging bodies within the Greek National Opera Ballet, in contrast to international scenes where age is increasingly recognized as a bearer of aesthetic value and corporeal knowledge.

Katerina Kikou is a PhD Candidate at the Department of Theatre Studies, National and Kapodistrian University of Athens (NKUA). Holds three Master's degrees: (1) Directing and Acting (Open University of Cyprus, 2021), (2) Survival of Ancient Drama (Open University of Cyprus, 2019), and (3) Classical Ballet (Onassis Foundation Scholarship at the Joffrey Ballet, New York). Dance diplomas from A. Petrova-Synodinou (1992), the Royal Academy of Dance (with distinction), and the Imperial Society of Dancing (with distinction). BSc in Physics and Mathematics (University of Patras, 2012). Acting studies at the Higher Drama Schools of G. Theodosiadis and N. Vastardis; film directing studies at AKMI Institute; seminars in lighting design, dance (Laban Center), and acting (Theodoros Terzopoulos method), among others. Former permanent member of the Ballet Company of the Greek National Opera (1991–2018), of the "Aenaon Dance Theatre" at the National Theatre of Northern Greece (1986–1988), and principal dancer at "Nausica Dance Theatre" (1988–1991). Over twelve years of teaching experience in renowned Dance Schools and Conservatories.

Γαλήνη Μπενετάτου: Από το Παραδοσιακό στο Σύγχρονο Τσίρκο: Το Σώμα ως Εργαλείο Εντυπωσιασμού και Φορέας Νοήματος

Η ανακοίνωση εξετάζει τη μετάβαση από τα στερεότυπα του παραδοσιακού τσίρκου στο πολυεπίπεδο, πολιτικά και αισθητικά φορτισμένο πεδίο του σύγχρονου τσίρκου, με έμφαση στη λειτουργία του σώματος ως εργαλείου δεξιοτεχνίας, αλλά και ως δρώντος υποκειμένου αφήγησης. Το σύγχρονο τσίρκο διατηρεί το στοιχείο της σωματικής υπέρβασης και της τεχνικής αρτιότητας, όμως απομακρύνεται από στερεοτυπικές φιγούρες, όπως ο strongman ή η γυναίκα-λάστιχο, και επαναπροσδιορίζει το σώμα ως φορέα κοινωνικών, πολιτικών και καλλιτεχνικών

Galini Benetatou: From Traditional to Contemporary Circus: The Body as a Tool of Spectacle and a Conveyor of Meaning

This presentationexamines the transition from the stereotypes of traditional circus to the multi-layered, politically and aesthetically charged field of contemporary circus, with an emphasis on the function of the body as a tool of virtuosity, but also as an acting subject of narration. Contemporary circus retains the element of pushing physical boundaries and technical mastery, but moves away from stereotypical figures, such as the strongman or the woman contortionist, and redefines the body as a conveyor of social, political and artistic meanings.

νοημάτων.
Το σύγχρονο τσίρκο αποτελεί σήμερα ένα πολυσχιδές και διαρκώς εξελισσόμενο πεδίο, όπου η έννοια του θεάματος δεν εξαντλείται στο «εντυπωσιακό», αλλά μετουσιώνεται σε εργαλείο αφήγησης. Οι καλλιτέχνες του σύγχρονου τσίρκου αξιοποιούν τη σωματική τους ευφυΐα και την τεχνική τους αρτιότητα όχι μόνο για να εντυπωσιάσουν, αλλά και να σχολιάσουν ζητήματα φύλου, κοινότητας, ανισότητας και ανθρώπινης ευαλωτότητας.
Τέλος, η ανακοίνωση επιθυμεί να θέσει στο προσκήνιο τις σύγχρονες προσπάθειες θεσμικής αναγνώρισης και καλλιτεχνικής αναβάθμισης του σύγχρονου τσίρκου ως μορφής τέχνης. Στο διεθνές πεδίο το σύγχρονο τσίρκο δεν αντιμετωπίζεται ως περιθωριακή ή εναλλακτική μορφή τέχνης, αλλά συγκαταλέγεται ισότιμα ανάμεσα στις παραστατικές τέχνες, με πρόσβαση σε θεσμούς εκπαίδευσης, χρηματοδότησης και καλλιτεχνικής έρευνας. Αντιθέτως, η ελληνική σκηνή παραμένει εκτός θεσμικής υποστήριξης, χωρίς αναγνωρισμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο ή κρατικούς μηχανισμούς ενίσχυσης. Παρ' όλα αυτά, το σύγχρονο τσίρκο στην Ελλάδα εξελίσσεται δυναμικά και αυτόνομα, μέσα από τη δράση ανεξάρτητων καλλιτεχνών και συλλογικοτήτων.
Η ανακοίνωση επιχειρεί να αναδείξει το τσίρκο ως εργαλείο καλλιτεχνικής δημιουργίας, διεκδικώντας ισότιμη παρουσία στον πολιτισμικό χώρο της χώρας. Στο πλαίσιο της ανακοίνωσης, θα παρουσιαστούν παραδείγματα σύγχρονων παραστάσεων από Έλληνες και ξένους καλλιτέχνες, τα οποία τεκμηριώνουν ότι το σύγχρονο τσίρκο αποτελεί ένα υβριδικό πεδίο αφήγησης. Παράλληλα, θα γίνει αναφορά στη δράση ευρωπαϊκών φορέων εκπαίδευσης και δικτύωσης του σύγχρονου τσίρκου, καθώς και σε ελληνικές πρωτοβουλίες καλλιτεχνών/συλλογικοτήτων που επιδιώκουν τη διάδοσή του σε ένα περιβάλλον περιορισμένης θεσμικής υποστήριξης.

Η **Γαλήνη Μπενετάτου** είναι καλλιτέχνιδα του σύγχρονου τσίρκου με εξειδίκευση στο cloud swing και το acro-dance. Σπούδασε στην Πορτογαλία (2017–2019), στο Εθνικό Ινστιτούτο Τεχνών του Τσίρκου (INAC – Instituto Nacional de Artes do Circo), και συνέχισε την εκπαίδευσή της στις εναέριες τεχνικές στο Unit 15 στο Μπρίστολ (2020–2022). Παράλληλα, είναι τελειόφοιτη του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
Η καλλιτεχνική της έρευνα εστιάζει στο γυναικείο σώμα, την απώλεια και την κοινωνική ευθραυστότητα, με επιρροές από τη σύγχρονη δραματουργία και τις σπουδές σώματος.
Έχει δημιουργήσει την παράσταση *Music of the Abyss*, της οποίας είναι η βασική δημιουργός και ερμηνεύτρια. Το έργο, καρπός στοχασμού πάνω στην απώλεια, εστιάζει στις κοινές εμπειρίες της αρχής και του τέλους της ζωής, της γέννησης και του θανάτου, αξιοποιώντας τον εναέριο εξοπλισμό του cloud swing ως μέσο αφήγησης και σωματικής έκφρασης. Το έργο έχει υποστηριχθεί από φορείς στην Πορτογαλία όπως, Teatro do Mar, Sines Municipio, Teatro da Didaskalia, Casa das Artes Vila Nova Famalicão, Câmara Municipal de Famalicão, στην Ισπανία, Aula de

Contemporary circus is today a diverse and constantly evolving field, where the concept of spectacle is not limited to the "impressive" but is transformed into a storytelling tool. The artists use their physical intelligence and technical prowess not only to impress, but also to comment on issues of gender, community, inequality, and human vulnerability.
Finally, the announcement wishes to put in the spotlight the current efforts for institutional recognition and artistic upgrading of contemporary circus as an art form. In the international arena, contemporary circus is not considered a secondary or alternative art form, but is recognized as equal among the performing arts, with access to educational, funding and artistic research institutions. On the contrary, the Greek scene remains outside of institutional support, without a recognized educational system or state support mechanisms. Nevertheless, contemporary circus in Greece is evolving dynamically and autonomously, through the action of independent artists and collectives. The presentation seeks to highlight the circus as a tool of artistic creation, with an equal presence in the country's cultural sphere.
The presentation will provide examples of contemporary performances by Greek and foreign artists, demonstrating that circus stands as a hybrid field of narration. At the same time, will be made references to the work of European institutions in contemporary circus, as well as to Greek artistic initiatives which pursue the dissemination of circus in conditions of limited institutional support.

Galini Benetatou is a contemporary circus artist specializing in cloud swing and acro-dance. She studied in Portugal (2017–2019) at the National Institute of Circus Arts (INAC – Instituto Nacional de Artes do Circo) and continued her training in aerial techniques at Unit 15 in Bristol (2020–2022). At the same time, she is a senior student at the Department of Theatre Studies of the National and Kapodistrian University of Athens.
Her artistic research focuses on the female body, loss, and social fragility, drawing influences from contemporary dramaturgy and body studies.
She created the performance *Music of the Abyss*, for which she is the main creator and performer. The work, a reflection on loss, centers on the shared experiences of the beginning and the end of life—birth and death—using the aerial apparatus of the cloud swing as a medium of storytelling and bodily expression. The project has been supported by institutions in Portugal, such as Teatro do Mar, Sines Municipio, Teatro da Didaskalia, Casa das Artes Vila Nova Famalicão, Câmara Municipal de Famalicão; in Spain by Aula de Circo Chaminade and in the United Kingdom by Unit 15.
She is a co-founder with Myrto Petrocheilou of Scratch Night Athens, a platform addressed to circus artists who wish to present works-in-progress in front of an audience.
https://galinibenetatou.com/

Circo Chaminade και στο Ηνωμένο Βασίλειο, Unit 15. Είναι συνιδρύτρια, μαζί με την Μυρτώ Πετροχείλου, του Scratch Night Athens, μιας πλατφόρμας που απευθύνεται σε καλλιτέχνες του τσίρκου που επιθυμούν να παρουσιάσουν έργα σε εξέλιξη μπροστά σε κοινό. https://galinibenetatou.com/	
Μάρω Μακροπούλου: Το Επιτελεστικό Διεμφυλικό Σώμα: Από την Αρχιτεκτονική του Αποκλεισμού στην Δημιουργία Κατωφλιακών Χώρων. Το παράδειγμα των Drag Shows στο club «Κούκλες» Κέντρο της παρούσας πρότασης αποτελεί η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο οι δομές του κοινωνικά και ετεροκανονικά παραγόμενου αστικού χώρου, διαρρηγνύονται και μετατρέπονται σε μεταιχμιώδη πεδία ανοικτά στα άλλοτε εξοστρακισμένα διεμφυλικά υποκείμενα, μέσα από επιτελέσεις όπως τα Drag Shows. Ως μελέτη περίπτωσης λαμβάνεται το ιστορικό club της Λεωφόρου Συγγρού ονόματι «Κούκλες». Οι «Κούκλες» δημιουργήθηκαν από την Μαριλού Φραγκιαδάκη το 1994 σε μια περίοδο κρίσιμη για τα διεμφυλικά άτομα. Η Αθήνα της εποχής θα μπορούσε να περιγραφεί, χρησιμοποιώντας τον όρο του Σ. Σταυρίδη (2010), ως μια «πόλη των θυλάκων». Των αυστηρά δηλαδή οριοθετημένων χωρικών επικρατειών που ταξινομούν τον χώρο αναπαράγοντας συγκεκριμένες ταυτότητες και τοποθετώντας στο περιθώριο τις αποκλίνουσες ετερότητες. Τα χωρικά «αποπροσανατολισμένα» (Ahmed, 2006) διεμφυλικά άτομα αντιμετωπίζονται ως μια απειλή για το σύνολο το οποίο αστυνομεύει το φύλο και προστατεύεται αγελαία πίσω από την ομοιογένεια της «κανονικότητας» (Butler, 1995). Το J. Butler (1995), υποστηρίζει ότι το να κάνεις ορατό το σώμα σου σε ένα σύστημα που σε εξοβελίζει, είναι μια πράξη αντίστασης. Η ορατότητα που έδωσαν οι «Κούκλες» στα διεμφυλικά σώματα, αποτελεί το πεδίο ανάδυσης του ερωτήματος : πώς επέδρασε η παρουσία και τα Drag θεάματα των διεμφυλικών εργαζομένων στις «Κούκλες» στον αστικό χώρο της εποχής; Η υπόθεση εργασίας βασίζεται στην θεώρηση ότι χώροι θεάματος όπως οι «Κούκλες» έρχονται να διαρρήξουν τις κατεστημένες αστικές δομές, λειτουργώντας ως «κατώφλια» που ρευστοποιούν τις ταυτότητες και ανοίγουν οδούς ώσμωσης του «κανονικού» με το «άλλο», επιτρέποντας στα διεμφυλικά άτομα να επαναοικειοποιούνται τον αστικό χώρο αλλά και το θέαμα (Σταυρίδης, 2010). Έτσι η «πόλη οθόνη» της καταναλωτικής θέασης μετατρέπεται σε ένα ανοιχτό πεδίο διαπραγμάτευσης, σε μια «πόλη σκηνή» (Σταυρίδης, 2002). Η μελέτη διαθέτει ποιοτικό χαρακτήρα με βασικά εργαλεία της την αρχειακή έρευνα που αφορά την λειτουργία και τον αντίκτυπο του club «Κούκλες» από τα πρώτα χρόνια ως σήμερα, την επιτόπια παρατήρηση των Drag Shows καθώς και τις ανοιχτού τύπου συνεντεύξεις με την ιδρύτρια και με ορισμένες διεμφυλικές εργαζόμενες.	**Maro Makropoulou: The Performative Transgender Body: From the Architecture of Exclusion to the Creation of Threshold Spaces. The Case of Drag Shows at "Koukles" Club** The central aim of this talk is to explore how the structures of the socially and heteronormatively produced urban space are disrupted and transformed into liminal fields open to once-marginalized transgender subjects, through performative practices such as drag shows. As a case study, the historical club "Koukles" on Syngrou Avenue is examined. "Koukles" was founded by Marilou Frangiadaki in 1994, at a critical juncture for transgender people. Athens at that time could be described, to borrow S. Stavridis' term (2010), as a "city of enclaves" : strictly demarcated spatial territories that classified urban space by reproducing specific identities while relegating divergent alterities to the margins. Spatially "disoriented" (Ahmed, 2006), transgender individuals were perceived as a threat to the social body, which policed gender and protected itself in the homogeneity of "normality" (Butler, 1995). According to J. Butler (1995), making one's body visible within a system that seeks to exclude it, constitutes an act of resistance. The visibility afforded to transgender bodies by "Koukles" gives rise to the following research question: how did the presence and drag performances of transgender workers at "Koukles" affect the urban space of the era? The working hypothesis is that sites of spectacle such as "Koukles" rupture established urban structures by functioning as "thresholds" that destabilize identities and open up channels of osmosis between the "normal" and the "other" (Stavridis, 2010). In this way, transgender individuals may reclaim both the urban space and the spectacle. Thus, the "city-screen" of consumerist spectacle is transformed into an open field of negotiation, a "city-stage" (Stavridis, 2002). The study adopts a qualitative approach, employing archival research concerning the operation and cultural impact of "Koukles" from its early years to the present, on-site observation of drag shows, and open-ended interviews with the club's founder and selected transgender performers. **Maro Makropoulou** holds a degree in Theatre Studies from the National and Kapodistrian University of Athens and is a graduate of the "Delos" Theatre School of Dimitra Chatoupi. She is currently completing her Master's degree in *Theatre and Society: Theory, Stage Practice, Pedagogy* at the University of the Peloponnese. In recent years, she has worked as a facilitator of theatre groups of different ages and multiple socio-cultural backgrounds, in schools, creative activity centers, and social welfare institutions. She has previously collaborated with theatre groups of

Η **Μάρω Μακροπούλου** είναι θεατρολόγος απόφοιτη του τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και ηθοποιός (Σχολή Θεάτρου «Δήλος» Δήμητρας Χατούπη) ενώ τη δεδομένη περίοδο ολοκληρώνει τις μεταπτυχιακές της σπουδές στο πρόγραμμα «Θέατρο και Κοινωνία : Θεωρία, Σκηνική Πράξη, Διδακτική» του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τα τελευταία χρόνια εργάζεται ως εμψυχώτρια θεατρικών ομάδων κάθε ηλικίας και κοινωνικοπολιτισμικού υποβάθρου, σε σχολεία, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης και φορείς κοινωνικής προστασίας. Στο παρελθόν έχει συνεργαστεί θεατρικά με ομάδες ασυνόδευτων εφήβων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, ενώ τη δεδομένη περίοδο υλοποιεί εργαστήρι με τις διεμφυλικές κρατούμενες γυναίκες των Φυλακών Κορυδαλλού. Αποτελεί συνεργάτιδα του ακαδημαϊκού έργου «Θυμέλη : ένα πολυμεσικό λεξικό ανοιχτής πρόσβασης για τις παραστατικές τέχνες». Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται γύρω από τις παραστατικές τέχνες ως εργαλεία κοινωνικής παρέμβασης και ενδυνάμωσης ευάλωτων ομάδων.	unaccompanied minors and individuals with disabilities and is currently conducting workshops with transgender incarcerated women at Korydallos Prison. She is also a collaborator on the academic project *Thymele: A Multimedial Open-Access Dictionary for the Performing Arts*. Her research interests focus on the performing arts as tools of social intervention and empowerment for vulnerable groups.
Χρήστος Προσύλης: Mack the Knife: *από την Όπερα της Πεντάρας, στο θέαμα.* Μία ενδεικτική ανάλυση από την οπτική του σκηνοθέτη με τη μέθοδο υποκριτικής και σκηνοθεσίας Acting Code, της δημιουργικής πορείας του τραγουδιού *Mack the Knife* μέσα στο χρόνο, από το θέατρο στη μουσική βιομηχανία, την τηλεόραση, τον κινηματογράφο και το διαδίκτυο. Η *Όπερα της πεντάρας* (γερμανικά: Die Dreigroschenoper) είναι σύνθεση του Γερμανού συνθέτη Κουρτ Βάιλ σε λιμπρέτο του Μπέρτολτ Μπρεχτ. Πρόκειται για μεταφορά του αγγλικού έργου του 18ου αιώνα με τίτλο "Η όπερα του ζητιάνου" του Τζον Γκέι. Έκανε πρεμιέρα στις 31 Αυγούστου 1928 στο Βερολίνο. Προκάλεσε αίσθηση από την πρώτη στιγμή κι είχε μεγάλο αντίκτυπο στο χώρο του μουσικού θεάτρου, ενώ μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και διασκευάστηκε και για τον κινηματογράφο. Η πρώτη και πιο ιστορική μεταφορά στον κινηματογράφο, που αποτέλεσε και σημείο αναφοράς του γερμανικού κινηματογράφου του μεσοπολέμου, έγινε από τον Γκέοργκ Παμπστ το 1931 και σενάριο βασισμένο στο ομώνυμο λιμπρέτο του Μπέρτολτ Μπρεχτ. Το τραγούδι "Mack the Knife" ξεκίνησε ως ένα από τα πιο εμβληματικά τραγούδια στην Όπερα της Πεντάρας. Αργότερα διασκευάστηκε στα αγγλικά και έγινε δημοφιλές από τζαζ ηχογραφήσεις του Λούις Άρμστρονγκ (1955), από τη swing εκδοχή του Μπόμπι Ντάριν (1959), και την επίσης τζαζ εκδοχή της Έλλα Φιτζέραλντ (1961). Έκτοτε, εκατοντάδες διασκευές, εκδοχές, ηχογραφήσεις και εκτελέσεις του τραγουδιού έχουν καταγραφεί, από καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο. Με την παρούσα εισήγηση και διάλεξη – παράσταση, θα αναλυθεί ενδεικτικά μέσα στο χρόνο η σχέση του τραγουδιού με τη φιλοσοφία και τη λογική του θεάματος, όταν αυτό αποσπάστηκε πλέον από την δομική του σχέση με την *Όπερα της Πεντάρας*. Ανάμεσα στα άλλα, η τηλεόραση, ο κινηματογράφος και το διαδίκτυο, θα	**Christos Prosylis: Mack the Knife: from the Threepenny Opera to the spectacle. An indicative analysis from the director's perspective using the Acting Code acting and directing method, of the creative path of the song *Mack the Knife* through time, from theatre to the music industry, television, cinema and the internet.** The *Threepenny Opera* (German: Die Dreigroschenoper) is a composition by German composer Kurt Weill based on a libretto by Bertolt Brecht. It is an adaptation of the 18th-century English play entitled "The Beggar's Opera" by John Gay and it premiered on 31 August 1928 in Berlin. From the very beginning it became successful and had a great impact on the field of musical theatre, while it was translated into many languages and adapted for cinema. The first and most historic cinema adaptation , which also became one of the most important films of German cinema in interwar period, was created by Georg Pabst in 1931 and the script was based on the libretto under the same title by Bertolt Brecht. The song "Mack the Knife" began as one of the most emblematic songs in *The Threepenny Opera*. It was later adapted into English and became popular through jazz recordings by Louis Armstrong (1955), the swing version by Bobby Darin (1959), and the jazz version by Ella Fitzgerald (1961). Since then, hundreds of covers, versions, recordings and performances of the song have been presented by artists from all over the world. In this presentation and lecture-performance, we will briefly explore the relationship of the song "Mack the Knife", which excerpted from the *Threepenny Opera* since 1950's - with the philosophy and theoretical practice of the concept of spectacle in the 20th and 21st centuries. The "Mack the Knife" since then, separated from the *Threepenny Opera*, exhibited and heard as an individual entertaining song. Among others, we will briefly analyse the adventure of the song in television, cinema and the new media - internet,

αποτελέσουν σημεία αναφοράς για να γίνει η ανάλυση από την πλευρά του σκηνοθέτη, μέσα από τη μέθοδο υποκριτικής και σκηνοθεσίας Acting Code. Ειδικά έμφαση θα δοθεί, στον τρόπο με τον οποίο οι επιτελεστικές πρακτικές του θεάματος έχουν χρησιμοποιηθεί ως δυνητικά εργαλεία χειραφέτησης ή/και χειραγώγησης στο συγκεκριμένο τραγούδι, και σε επαναπροσεγγίσεις των εννοιών της ψυχαγωγίας, της ευχαρίστησης, της διασκέδασης και του "θεαματικού". Περισσότερο δε, σε σύγχρονες πρακτικές που σχετίζονται με νέες καλλιτεχνικές απόψεις του 21ου αιώνα, αλλά και με τη χρήση των νέων μέσων και του διαδικτύου. Ο **Χρήστος Προσύλης** είναι σκηνοθέτης θεάτρου & κινηματογράφου, θεατρολόγος, συγγραφέας, και εικαστικός καλλιτέχνης με έμφαση στη βιντεοτέχνη, την επιτέλεση (performance), τις ψηφιακές τέχνες, την καλλιτεχνική φωτογραφία και τις τέχνες των νέων μέσων. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι επίσης υποψήφιος διδάκτορας του ίδιου τμήματος. Έχει σπουδάσει ακόμα σκηνοθεσία θεάτρου και κινηματογράφου και υποκριτική. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Ψηφιακές Μορφές Τέχνης (Master in Digital Arts) από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Είναι καλλιτέχνης με πλούσιο, πολυδιάστατο και διεθνώς αναγνωρισμένο καλλιτεχνικό και ερευνητικό έργο. Έχει λάβει εξαιρετικές κριτικές από έγκριτους τεχνοκριτικούς και ακαδημαϊκούς, ενώ κατά γενική παραδοχή ανήκει στη διεθνή πρωτοπορία που εξερευνά νέες εκφραστικές δυναμικές και πλαστικές γλώσσες των χρόνων που έρχονται. Είναι ο εμπνευστής και δημιουργός της μεθόδου υποκριτικής και σκηνοθεσίας Acting Code, για θέατρο, κινηματογράφο και παραστατικές τέχνες. Ο Χρήστος Προσύλης είναι ο εμπνευστής, δημιουργός και καλλιτεχνικός Διευθυντής του Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου Λονδίνου - London Greek Film Festival (ξεκίνησε το 2008), του Ινστιτούτου Κώδικα Υποκριτικής (Acting Code Institute) στην Αθήνα, του Διεθνούς Φεστιβάλ Κινηματογράφου Επιδαύρου (ξεκίνησε το 2022), και της ερευνητικής καλλιτεχνικής ομάδας Κοσμοθέατρο (Cosmotheatro). www.prosylis.com	from the director's perspective, through the Acting Code method of acting and directing. Special emphasis will be placed on the way in which the performative practices of spectacle have been used as potential tools of emancipation and/or manipulation in this particular song, and on re-approaches to the concepts of entertainment, pleasure, fun and the "spectacular". More so, in contemporary practices of the 21st century, and the use of new media and the internet. **Christos Prosylis** is a theatre & film director, researcher, writer, and visual artist with an emphasis on video art, performance, digital arts, artistic photography, and new media arts. He is a graduate of the Department of Theater Studies of the School of Philosophy of the National and Kapodistrian University of Athens. He is also a PhD candidate in the same department. He has also studied theatre and film directing and acting. He holds a Master in Digital Arts from the Athens School of Fine Arts and the National Technical University of Athens. He is an artist with a rich, multidimensional, and internationally recognized artistic and research work. He has received excellent reviews from respected critics and academics, while he is generally considered in film, theatre, performing arts ans visual arts, as a member of international avant guard movement of our era. He is the founder and creator of the Acting Code acting and directing method, for theatre, cinema and performing arts. Christos Prosylis is the founder and Artistic Director of the London Greek Film Festival (started in 2008), the Acting Code Institute in Athens, the Epidaurus International Film Festival (started in 2022), and the research artistic group Cosmotheatro. www.prosylis.com

6η Συνεδρία / Session 6 **Χορός, θέαμα και πολιτικές της φροντίδας / Dance, spectacle and politics of care (Gr & Eng)** **Συντονισμός: Καίτη Διαμαντάκου / Moderator: Kaiti Diamantakou**	
Κάτια Σαβράμη και Μαρία Κολιοπούλου: Επαναπροσδιορίζοντας την Αισθητική: Το Θέαμα μέσω των Σωμάτων με Αναπηρία στον Χορό Η παρούσα εισήγηση προτείνει μια διεπιστημονική προσέγγιση στην έννοια του προσδιορισμού του θεάματος μέσα από τη συνάντηση θεωρητικού στοχασμού και	**Katia Savrami and Maria Koliopoulou: Reconfiguring Aesthetics: Reclaiming the Spectacle through the Disabled Dancing Body** This presentation proposes a dual approach to reclaim the spectacle by engaging both theoretical discourse and choreographic practice. Professor Katia Savrami will explore

καλλιτεχνικής πρακτικής. Η Καθηγήτρια Κ. Σαβράμη εστιάζει στα κυρίαρχα αισθητικά πρότυπα στον χορό, τα οποία παραδοσιακά συνδέονται με το «τέλειο» και ικανό σώμα – το σώμα της αρτιμέλειας, της συμμετρίας, της τεχνικής δεξιοτεχνίας. Μέσα από σύγχρονες θεωρίες του σώματος και της επιτελεστικότητας, αναδεικνύεται πώς το σώμα με αναπηρία αμφισβητεί αυτές τις κανονιστικές φόρμες, διαρρηγνύοντας τις καθιερωμένες αντιλήψεις περί ικανότητας, φυσικότητας και αισθητικής αξίας.

Το σώμα με αναπηρία δεν περιορίζεται από την απόκλιση, αλλά συγκροτεί έναν διαφορετικό τρόπο κίνησης και αισθητικής άρθρωσης. Εισάγει νέες μορφές ενσώματης έκφρασης που αναδιαμορφώνουν το θέαμα ως ευέλικτο πεδίο. Μέσα από την οπτική του διαφορετικού, του μη προβλέψιμου και του αντικομφορμιστικού, νοηματοδοτείται το ορατό ως σημείο ενεργής πολιτισμικής διαπραγμάτευσης.

Παράλληλα, η Χορογράφος Μ. Κολιοπούλου παρουσιάζει μια χορογραφική σύνθεση με συμμετοχή σωμάτων με αναπηρία, εστιάζοντας στη διαδικασία δημιουργίας και στον τρόπο με τον οποίο αυτή μεταβάλλεται μέσα από τις ιδιαίτερες ενσώματες δυνατότητες των ερμηνευτών. Η χορογραφία διερευνά όχι μόνο τις μορφές που δύναται να λάβει η κίνηση, αλλά και τον ρόλο του θεατή: Πώς η θέαση ενός σώματος που αποκλίνει από την κυρίαρχη χορευτική νόρμα ενεργοποιεί τη θέση του δημιουργού και του θεατή και δημιουργεί νέες συνθήκες σύνθεσης και πρόσληψης; Μέσα από αυτόν τον θεωρητικό-πρακτικό διάλογο, το θέαμα δεν αντιμετωπίζεται ως παθητικό αντικείμενο κατανάλωσης, αλλά ως τόπος δυναμικής διεκδίκησης, όπου τα μη-κανονιστικά σώματα επανακτούν ορατότητα, καλλιτεχνικό λόγο και πολιτισμική ισχύ.

Η **Κάτια Σαβράμη** σπούδασε χορό στην «Ανώτερη Επαγγελματική Σχολή Χορού: Ραλλού Μάνου» στην Αθήνα. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, Master of Arts, με υποτροφία του Ιδρύματος Α.Σ. Ωνάση και Διδακτορικού τίτλου σπουδών (Ph.D in Dance Studies.) από το από τον Laban Centre, City University του Λονδίνου. Είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών https://savrami.gr/en/. Ήταν αντιπρόεδρος του Ελληνικού Κέντρου του Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου και επιμελείται την κίνηση σε θεατρικές παραστάσεις. Ως επισκέπτρια καθηγήτρια έχει διδάξει στο University of Surrey UK, το 2014 και στο Michigan State University USA, το 2017. Ως υπότροφος του Ιδρύματος Fulbright (2020-21) ήταν επισκέπτρια καθηγήτρια/ερευνήτρια, στο Department of Classics, Columbia University, New York City, USA. Έχει δημοσιεύσει βιβλία για τον χορό στα Ελληνικά και είναι υπεύθυνη της Σειράς *Τέχνες* 11 βιβλία από τις εκδόσεις DIAN (http://dian.gr/product-category/books/texnes). Στην αγγλική γλώσσα έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες: *Ancient Dramatic Chorus through the Eyes of a Modern Choreographer* (2016) και *Tracing the Landscape of Dance in Greece* (2019) Cambridge scholars publishers, UK. Άρθρα της έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά.

how dominant aesthetic conventions in dance – traditionally grounded in ideals of beauty, symmetry, and physical virtuosity – have historically excluded non-conforming bodies, particularly disabled ones. Drawing from theories of embodiment and performativity, she examines how the disabled body disrupts the normative frameworks and the form of dance and challenges the canon that associates skill, capacity, and value with able-bodily traits. Through this lens, the spectacle becomes malleable and context-specific, a terrain where new aesthetic forms emerge. The disabled body performs a radical reconfiguration of movement, offering an alternative visual grammar that is both subversive and affectively potent. It resists the commodified spectacle by introducing presence, difference, and agency.

In parallel, Choreographer Maria Koliopoulou will present a choreographic work developed with disabled performers, investigating how these bodies transform the creative process. This practice-based contribution interrogates the capacities of disabled bodies to generate movement, and also the shifting role of the choreographer and the spectator. As the disabled body redefines the physical vocabulary of dance, the viewer is called upon to enact a new mode of seeing, one that embraces the aesthetic and political implications of embodied difference.

The performance engages with the spectacle not as a site of passive consumption, but as a performative space where marginalized bodies reclaim visibility, agency, and artistic authority.

Katia Savrami, Choreologist, dancer-choreographer, and performance analyst holds an MA, 1991 (Alexander S. Onassis Foundation Scholarship) and PhD from the Laban Centre, City University London. She is an Associate Professor at the Department of Theatre Studies, University of Patras, Greece, https://savrami.gr/en/. She was vice president at the Greek International Theatre Institute and works as movement director in theatre performances. As a visiting professor she taught at the University of Surrey, UK, 2014 and Michigan State University, USA, 2017. In 2020-2021 as Fulbright Visiting Scholar, Department of Classics Columbia University, New York City. She is the editor and author of a series of books, in Greek, under the title *Technes* by 'DIAN' publishers, http://dian.gr/product-category/books/texnes. Her publications include books in English: *Ancient Dramatic Chorus through the Eyes of a Modern Choreographer* by Cambridge scholars, in 2016, reviewed on Classical Journal and Tracing the Landscape of Dance in Greece by Cambridge scholars, in 2019. She has published a several academic articles in Greek and English. She is a member in the International Editorial Board of *Research in Dance Education Journal*, published by Taylor and Francis Group UK and editor- in chief of *Choros International Dance Journal,* www.chorosjournal.com publishing with the support of Onassis Foundation.

Maria Koliopoulou, choreographer and artistic director of Prosxima Dance Company, has designed and implemented educational programmes for students and dancers with

Είναι επίσης υπεύθυνη έκδοσης και μέλος της Διεθνούς Συντακτικής Επιτροπής του ερευνητικού περιοδικού *Research in Dance Education* και peer reviewer και Editor in chief του διεθνούς περιοδικού για τον χορό "Choros International Dance Journal" (www.chorosjournal.com) με την υποστήριξη του Ιδρύματος Ωνάση. Η **Μαρία Κολιοπούλου**, χορογράφος και καλλιτεχνική διευθύντρια της Ομάδας Σύγχρονου Χορού Πρόσχημα έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για φοιτητές και χορευτες με αναπηρία και χωρις στα Πανεπιστήμια Πατρών και ΕΚΠΑ στον 7ο κύκλο των 'Σημείων Στήριξης', εργαστήρια έρευνας και χορογραφίας για το Belgrade Dance Institute, το Διεθνές Φεστιβάλ χορού Καλαμάτας, την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, το τμήμα χορού του Αμερικανικού Κολλεγίου Deree. Για σειρά ετών συνεργάστηκε με την Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση στα προγράμματα Unlimited Access, iDance: Χορός χωρίς διακρίσεις και Europe Beyond Access Programme. Έχει ερευνήσει και δημιουργήσει χορογραφικά έργα για χορευτές / χορεύτριες με και χωρίς αναπηρία για το Φεστιβάλ Αθηνών, την Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής Πειραιώς και Νήσων, την Stopgap dance company στην Αγγλία και την Editta Brown Company στην Αυστρία και έχει περιοδεύσει στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διακριθεί με το βραβείο Jarmila Jeřábková award (2008) στην Πράγα, το 2ο Βραβείο στο International Contemporary Dance Festival of Algiers (2013) και το Tanzrecherche 2023 από το NRW KULTURsekretariat. Η νέα της χορογραφική δουλειά 'Hounds of Madness' παρουσιάζεται στο πλαίσιο του προγράμματος 2025 του θεσμού του Υπουργείου Πολιτισμού «Όλη η Ελλάδα ένας πολιτισμός». https://www.mariakoliopoulou.com/	and without disabilities at the Universities of Patras and the University of Athens in the 7th cycle of 'Points of Support', research and choreography workshops for the Belgrade Dance Institute, the International Dance Festival of Kalamata, the Athens School of Fine Arts, the dance department of the American College Deree. For several years she has collaborated with Onassis Stegi in the Unlimited Access, iDance: Dance without Discrimination and Europe Beyond Access Programmes. She has systematically researched and created several choreographic works, worked alongside performers of different abilities, as well as toured nationally and internationally. Her choreographic works have been commissioned by the Athens Festival, the Onassis Cultural Centre, the Ephorate of Antiquities of West Attica, Piraeus and the Islands, Stopgap dance company in England, Editta Brown Company in Austria. She has been awarded the Jarmila Jeřábková award (2008) in Prague, the 2nd Prize at the International Contemporary Dance Festival of Algiers (2013) and the Tanzrecherche 2023 by the NRW KULTURsekretariat. Her new choreographic work 'Hounds of Madness' is presented in the framework of the programme 2025 of the Ministry of Culture "All of Greece one culture". https://www.mariakoliopoulou.com/
Μπετίνα Παναγιωτάρα: Το σώμα ως θέαμα: αναπηρία, συμπερίληψη και οι πολιτικές του θεάματος στον χορό Η παρούσα εισήγηση διερευνά τον τρόπο με τον οποίο οι πρακτικές συμπεριληπτικού χορού στην Ευρώπη διαλέγονται με κυρίαρχες αντιλήψεις για το θέαμα και, ταυτόχρονα, τις ανατρέπουν. Εστιάζει στο πώς η παραστατική σκηνή μετατρέπεται σε τόπο διαπραγμάτευσης: εκεί όπου περιθωριοποιημένα σώματα θεαματοποιούνται, αλλά ταυτόχρονα ενδυναμώνονται, αναδεικνύοντας την κοινωνικοπολιτική διάσταση που ενυπάρχει σε αυτές. Η δυτική σκηνική παράδοση έχει ιστορικά ευθυγραμμιστεί με ικανιστικά πρότυπα. Έχει εξυψώσει τη δεξιοτεχνία, τη συμμετρία και τη σωματική κανονικότητα ως κύριες αισθητικές αξίες. Αντιθέτως, ο συμπεριληπτικός χορός βασίζεται σε άξιες οι οποίες καλλιεργούν το σεβασμό στη διαφορετικότητα, την αλληλεπίδραση, και τον πειραματισμό. Συνεπώς, δεν επιζητά την ένταξη σε ήδη υπάρχουσες δομές, αλλά τις επαναπροσδιορίζει εκ των έσω.	**Betina Panagiotara: Becoming a spectacle: disability, inclusion, and the politics of spectacle in dance** This presentation investigates how inclusive dance practices across Europe engage with and subvert dominant notions of the spectacle. In particular, I examine how the stage becomes a contested site where marginalised bodies are both spectacularised and empowered, foregrounding the socio-political agency embedded in these practices. The legacy of the spectacle in Western performance has often aligned with ableist aesthetics— valorising virtuosity, symmetry, and normative ability. Inclusive dance, however, introduces new dramaturgies that disrupt this logic. Informed by critical disability studies and performance theory, this research focuses on choreographic and educational practices that foreground difference, interdependence, and experimentation. I explore how these practices do not simply seek inclusion within existing structures of spectacle but rather reclaim and reconfigure them from within. At the same time, I focus on the political and social implications of these practices, arguing that inclusive dance cultivates an ethos of interdependence —one that not only

Παράλληλα, αναδεικνύεται η κοινωνική και πολιτική σημασία τους. Ο συμπεριληπτικός χορός καλλιεργεί ένα ήθος συλλογικότητας και αλληλεξάρτησης. Δεν μετασχηματίζει μόνο το πώς κινούμαστε μαζί, αλλά και το πώς ζούμε μαζί— συμβάλλοντας στη διεύρυνση της δημοκρατίας μέσα στις χορευτικές μας κοινότητες. Μέσα από παραδείγματα καλλιτεχνών από την Ευρώπη, εξετάζεται πως το ανάπηρο σώμα κινητοποιείται ως δύναμη αισθητικής και πολιτικής ανανέωσης στις παραστατικές τέχνες. Οι συμπεριληπτικές πρακτικές λειτουργούν ως αντίλογος στις πολιτικές του νεοφιλελευθερισμού και της άκρας δεξιάς, που βασίζονται σε ιδεολογίες του θεάματος, προτείνοντας μορφές αλληλεγγύης σε περιόδους συνεχούς κρίσης. Ωστόσο, καθώς αποτελούν πλέον μέρος των αναδυόμενων πολιτιστικών πολιτικών, κινδυνεύουν να απογυμνωθούν από το κριτικό και πολιτικό τους φορτίο. Εν κατακλείδι, η εισήγηση αυτή προσεγγίζει τον συμπεριληπτικό χορό ως παρέμβαση στην πολιτική της ορατότητας: έναν χώρο όπου περιθωριοποιημένα σώματα διεκδικούν την ενεργή συμμετοχή, την απόλαυση και την παρουσία— διευρύνοντας τα όρια του τι μπορεί να είναι και να κάνει ο χορός. Η **Μπετίνα Παναγιωτάρα** είναι θεωρητικός και δραματουργός παραστατικών τεχνών. Είναι Εντεταλμένη διδάσκουσα στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Ψηφιακών και Παραστατικών Τεχνών (2025). Συνεργάζεται με καλλιτέχνες στη δραματουργία και στην έρευνα, διδάσκει Ιστορία Χορού σε επαγγελματικές σχολές Χορού (ΚΣΟΤ, ΕΛΣ, Χοροχρόνος), επιμελείται και διοργανώνει εκπαιδευτικά εργαστήρια, γράφει για το χορό. Η τελευταία της έρευνα εστιάζει στις πολιτιστικές πολιτικές και πρακτικές για τον χορό και την αναπηρία στην Ευρώπη. Το διδακτορικό της –που πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης- διερευνά συνεργατικές πρακτικές του σύγχρονου χορού στην Ελλάδα και πως αυτές διαμορφώνουν το καλλιτεχνικό εργασιακό περιβάλον ευρωπαϊκά. Συμμετέχει με την έρευνά της σε διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και βιβλία. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στις διασύνδεσεις χορού, πολιτικής και ιστορίας, στο χορό και την αναπηρία, τη δραματουργία, την ιστορία, την ανθρωπολογία, καθώς και στο animation στις παραστατικές τέχνες. Είναι μέλος των: Dance Studies Association (DSA), Springback Academy (Aerowaves), European Arts & Disability Cluster (ADICLUS), και ήταν μέλος για δύο έτη στη Γνωμοδοτική Επιτροπή Επιχορηγήσεων για το Χορό (2021 & 2023).	transforms how we move together but also contributes to the broader democratisation of our dancing communities as to how we come together. Through case studies of artists across Europe, I examine how disability is not merely represented but mobilised as a force of aesthetic and political renewal in the performing arts. In doing so, these practices offer a counterpoint to the rise of neoliberal and far right politics grounded on notions of the spectacle, demonstrating how dance practices can foster solidarity in turbulent times.Yet, diversity and inclusion, now part of rising cultural policy frameworks, risk being striped of their critical and political significance. Overall, this presentation discusses inclusive dance as an intervention in the politics of visibility. It explores how marginalised bodies use spectacle to assert agency, pleasure, and presence— ultimately expanding what dance can be and do. **Betina Panagiotara** is a dance theorist and dramaturg with a focus on the intersections of dance, society, and politics. She is a visiting lecturer at the Department of Performing and Digital Arts at the University of the Peloponnese and teaches Dance History at professional dance schools. She works with artists in dramaturgy, research and curates educational workshops. Her most recent research explores cultural policy and dance education in relation to disability across Europe. Her Ph.D. examined how artistic scenes operate during times of crisis and precarity, focusing on collaborative and collective working models from within the Athenian dance community. She presents at international conferences and has published in academic journals and edited volumes. Her interests include dance dramaturgy, history, anthropology, animation, and inclusive practices. She is a member of the Dance Studies Association (DSA), Springback Academy (Aerowaves), the European Arts & Disability Cluster (ADICLUS), and has served on the Dance Advisory Committee of the Greek Ministry of Culture (2021, 2023).
Χαριτίνη Τσικούρα: Να είναι θέαμα ή να μην είναι; «Αισθητική της φροντίδας» στο *Infamous Offspring* του Wim Vandekeybus Εάν η έννοια της αισθητικής της φροντίδας αναφέρεται στο πώς η «φροντίδα» –νοούμενη ως ένα σύνολο πρακτικών, συναισθημάτων, ευθυνών ή ηθικών δεσμεύσεων– γίνεται ορατή, αισθητή ή ουσιαστική μέσω της τέχνης, του design, της performance, της λογοτεχνίας ή των καθημερινών μικρών ιεροτελεστιών, τότε	**Charitini Tsikoura: To spectacle or not to spectacle? Aesthetics of care in *Infamous Offspring* by Wim Vandekeybus** If the concept of aesthetics of care refers to how "care" –understood as a set of practices, emotions, responsibilities, or ethical commitments– is made visible, felt, or meaningful through aesthetic forms like art, design, performance, literature, or everyday rituals, then it also connects with ethics; meaning not just how individuals care, but also how care

συνδέεται άρρηκτα και με την ηθική· δηλαδή όχι μόνο με τον τρόπο που τα άτομα φροντίζουν, αλλά και πώς η φροντίδα εκδηλώνεται, γίνεται αντιληπτή ή αντηχεί σε ένα σύγχρονο κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο. Στην περίπτωση του *Infamous Offspring* η έννοια αυτή προσεγγίζεται αντιστρόφως, από μια αντι-αισθητική οπτική: ως αποτυχία φροντίδας ή παραμέληση, που δυνητικά επιφέρει βλάβη ή αρνητικές συνέπειες για το άτομο ή την ομάδα που παραμελείται. Ο Φλαμανδός χορογράφος Wim Vandekeybus αντλεί από τις *Μεταμορφώσεις* του Οβίδιου και την αρχαία ελληνική μυθολογία, προκειμένου να φωτίσει τη δυσλειτουργία μιας αρχέτυπης οικογένειας –των Ολύμπιων Θεών– και τις ομοιότητές της με τις σύγχρονες κοινωνίες: ενδοοικογενειακή ή απροκάλυπτη βία, κακοποίηση, παρενόχληση, απάτη, κοροϊδία, αιμομιξία. Η υβριδική παράσταση, που περιλαμβάνει κυρίως χορό, κείμενο και/ή διαλογικά μέρη, την παρουσία μίας performance artist που καίει τα έργα της επί σκηνής, καθώς και τη χρήση νέων μέσων (προβολές, mapping-video), απομακρύνεται ή αποκλίνει από τις έννοιες της καθαρής διασκέδασης, της ευχαρίστησης και της ψυχαγωγίας. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει πώς ο Vandekeybus αξιοποιεί το «θεαματικό» προκειμένου να διατυπώσει μια κοινωνικοπολιτική και κοινωνικοπολιτισμική κριτική σχετικά με την απουσία φροντίδας. Αφενός, η καλλιτεχνική αναπαράσταση μιας διαιωνιζόμενης συστημικής παραμέλησης –μέσω απεικονίσεων ανεπαρκούς γονεϊκότητας, έλλειψης συναισθηματικής στήριξης και κοινωνικού αποκλεισμού– αυξάνει την προβολή και την ευαισθητοποίηση. Αφετέρου, η αφήγηση προάγει την αντίσταση και την επανορθωτική δράση, καταγγέλλοντας την υποτίμηση της φροντίδας σε καπιταλιστικές, πατριαρχικές και μετα-αποικιακές κοινωνίες υπέρ των πολιτικών ταυτότητας (identity politics) και του αφυπνισμένου καπιταλισμού, που διαδέχτηκαν κατά κάποιο τρόπο τις πολιτισμικές θεωρίες του Debord για την *Κοινωνία του θεάματος*. Η θεωρία του Debord ότι ο καπιταλισμός αντικαθιστά τις πραγματικές εμπειρίες με εικόνες αντηχεί στον αφυπνισμένο καπιταλισμό, μέσα από την εμπορευματοποίηση της κοινωνικής δικαιοσύνης, η οποία συσκοτίζει βαθύτερες ανισότητες και μορφές εκμετάλλευσης.

Η **Χαριτίνη Τσικούρα** είναι κάτοχος διδακτορικού του τμήματος Παραστατικών Τεχνών του Université Paris Nanterre και διδάσκει στα πανεπιστήμια Paris 8 Vincennes-Saint Denis, Clermont-Auvergne και Université Catholique de l'Ouest, όπου είναι και συνεργαζόμενη ερευνήτρια. Η έρευνά της οργανώνεται γύρω από δύο βασικούς άξονες: ο πρώτος επικεντρώνεται στην πρόσληψη, τις επανεγγραφές και «reenactments» του αρχαίου ελληνικού δράματος και των παραμυθιών (21ος αιώνας) στα σημεία όπου ο χορός διασταυρώνεται με το θέατρο: κύριο αντικείμενο είναι η μελέτη των γυναικείων χαρακτήρων μέσα από ένα κοινωνικοπολιτισμικό πρίσμα. Ο δεύτερος άξονας διερευνά την πρόκληση που αποτελεί στην πρακτική η ενσωμάτωση του λόγου στην κίνηση και αντιστρόφως, προσεγγίζοντας τη δημιουργική διαδικασία τόσο ως σωματική νόηση όσο και ως νοητική δράση. Είναι μέλος των ερευνητικών

appears, feels, or resonates in a modern socio-cultural context. In the case of *Infamous offspring* the concept is addressed in reverse, from a counter-aesthetic point of view; failure to care, or neglect, potentially leading to harm or negative consequences for the individual or group being neglected. Flemish choreographer Wim Vandekeybus reclaims Ovid's *Metamorphoses* and ancient Greek mythology to shed light to the dysfunctionality of an archetypal family, the Olympian Gods and its similarities with modern societies: domestic violence or outright violence, abuse, harassment, fraud, mockery, incest. The hybrid performance which includes mainly dance, text and/or dialogue parts, a performance artist who burns her works on stage, new media (projections) and mapping video, deviates or diverges from notions of pure entertainment, pleasure, and fun. This paper will explore how Vandekeybus uses 'the spectacular' to convey a sociopolitical and sociocultural statement critique of the absence of care. On one hand, the artistic representation of a perpetuated systemic neglect –through portrayals of inadequate parenting, lack of emotional support, and social marginalisation– raises visibility and awareness. On the other hand, storytelling promotes resistance and reparative action-taking by denouncing the devaluation of care in capitalist, patriarchal and post-colonial societies in favour of identity politics and woke-capitalism that succeeded in a way Debord's cultural theories on the *society of spectacle*. Debord's theory that capitalism replaces real experiences with images, is echoed in woke-capitalism in the commodification of social justice that obscures deeper inequalities and exploitation.

Charitini Tsikoura holds a PhD in Performing Arts and is currently teaching at the universities Paris 8 Vincennes-Saint Denis, Clermont-Auvergne and Unversité Catholique de l'Ouest where she is also associate researcher. Her research is organised around two main axes: the first is centred on the reception, rewritings and reenactments of ancient Greek drama and fairy tales in the 21st century at the crossroads of dance and theatre mainly studying female characters through a sociocultural lens. The second explores research as creation and the challenge of integrating text into movement (or *vice versa*) approaching the creative process both as physical reflection and as mental action. She is member of the research groups Association des chercheurs en danse (aCD), and Chorus Research Scholarship (CHoRuS). She has published in collective volumes, scientific journals, newspapers and websites related to theatre and dance, and has contributed in more than thirty conferences and workshops in Greece and abroad.

ομάδων Association des chercheurs en danse (aCD) και Chorus Research Scholarship (CHoRuS). Έχει δημοσιεύσει σε συλλογικούς τόμους, επιστημονικά περιοδικά, εφημερίδες και ιστότοπους που σχετίζονται με το θέατρο και τον χορό, και έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από τριάντα συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.	

7η Συνεδρία / Session 7 **Κεντρική ομιλία / Keynote speech (Eng)**	
Thomas F. DeFrantz: Making a Spectacle of Yourself: Queer Dance and Black Elaboration Η ομιλία εξερευνά τους όρους των vogue balls που επανοικοιοποιούνται ρητά το θέαμα ως πράξη αυτοδιαμόρφωσης. Με αφορμή την στροφή του Edouard Glissant προς το μπαρόκ, η ομιλία προσφέρει την έννοια της ανάπτυξης ή διεργασίας (elaboration) ως μέθοδο queer δημιουργίας κόσμου (worldmaking) που γίνεται απτή στις πρακτικές του μαύρου χορού των vogue διαγωνισμών, με επίκεντρο το θέαμα ως μεθοδολογία και οντολογία για τη συμμετοχή. Ξεφεύγοντας από κοινωνικές νόρμες, μέσω χειρονομιών αυτοδιαμόρφωσης, το vogue ξεχειλίζει από τις τεχνολογίες της μαύρης ζωής σε ένα παγκόσμιο κοινό χώρο queer δυνατοτήτων. Ο **Thomas F. DeFrantz** διευθύνει το SLIPPAGE: Performance|Culture|Technology, ένα ερευνητικό εργαστήριο που διερευνά τις εφαρμογές νέων τεχνολογιών στις παραστατικές τέχνες. Πιστεύει στην κοινή μας ικανότητα να γινόμαστε καλύτεροι και να αξιοποιούμε το δημιουργικό μας πνεύμα για ένα αντιρατσιστικό, πρωτο-φεμινιστικό και φιλικό προς την queer κουλτούρα κοινό καλό. Συγκαλεί την ομάδα εργασίας Black Performance Theory καθώς και το Collegium for African Diaspora Dance, ένα αναπτυσσόμενο κονσόρτιουμ 350 ερευνητών που ασχολούνται με τη μελέτη των πρακτικών του μαύρου χορού μέσω της ενσώματης γραφής, καθώς και το Configurations in Motion: Curating for Communities of Color, μια ομάδα που δημιουργήθηκε το 2016. Διετέλεσε σύμβουλος του Μουσείου Αφροαμερικανικής Ζωής και Πολιτισμού Smithsonian, συνεισφέροντας την ιδέα και το voice-over για μια μόνιμη εγκατάσταση με θέμα τον Μαύρο Κοινωνικό Χορό, η οποία άνοιξε μαζί με το μουσείο το 2016. Το δημιουργικό του έργο περιλαμβάνει το «Queer Theory! An Academic Travesty», μια ανάθεση του Theater Offensive of Boston και του Flynn Center for the Arts, το «Monk's Mood: A Performance Meditation on the Life and Music of Thelonious Monk», που παρουσιάστηκε στη Μποτσουάνα, τη Γαλλία, τη Νότια Αφρική και τη Νέα Υόρκη, το «fastDANCEpast», που δημιουργήθηκε για το Detroit Institute for the Arts και επαναπαρουσιάστηκε στο Crystal Bridges Museum, και το «re-Orientations», μια αφροφουτουριστική φαντασία που έκανε πρεμιέρα στο Chicago Links Hall τον Μάιο του 2024. Ο DeFrantz έχει διδάξει στα University of the Arts	**Thomas F. DeFrantz: Making a Spectacle of Yourself: Queer Dance and Black Elaboration** This talk explores the terms of vogue balls that explicitly reclaim spectacle as an act of self-fashioning. Concerned with Edouard Glissant's turn to the Baroque, the talk offers elaboration as a method of queer world-making made tangible in Black dance practices of vogue competitions, centering spectacle as the methodology and ontology for participation. Standing apart from social norms, through gestures of self-fashioning, vogue spills outward from technologies of Black life into a global commons of queer possibility. **Thomas F. DeFrantz** directs SLIPPAGE: Performance|Culture|Technology, a research lab that explores emerging technology in live performance applications. Believes in our shared capacity to do better and engage creative spirit for a collective good that is anti-racist, proto-feminist, and queer affirming. Convenes the Black Performance Theory working group as well as the Collegium for African Diaspora Dance, a growing consortium of 350 researchers committed to exploring Black dance practices in embodied writing; also Configurations in Motion: Curating for Communities of Color a group developed in 2016. DeFrantz acted as a consultant for the Smithsonian Museum of African American Life and Culture, contributing concept and a voice-over for a permanent installation on Black Social Dance that opened with the museum in 2016. Creative work includes "Queer Theory! An Academic Travesty" commissioned by the Theater Offensive of Boston and the Flynn Center for the Arts; "Monk's Mood: A Performance Meditation on the Life and Music of Thelonious Monk," performed in Botswana, France, South Africa, and New York City; "fastDANCEpast," created for the Detroit Institute for the Arts and reperformed at the Crystal Bridges Museum; "re-Orientations," an Afrofuturist fantasy premiered Chicago Links Hall, May, 2024. DeFrantz has taught within the University of the Arts Mobile MFA in Dance; ImPulsTanz; New Waves Institute; SNDO; Movement Research; Lion's Jaw; Fresh Festival; P.A.R.T.S., Bennington College, and as faculty at Hampshire College, Juilliard, Stanford, Yale, MIT, NYU, Duke, Northwestern University, and the University of Nice. slippage.org

Mobile MFA in Dance, ImPulsTanz, New Waves Institute, SNDO, Movement Research, Lion's Jaw, Fresh Festival, P.A.R.T.S., Bennington College, καθώς και ως μέλος του διδακτικού προσωπικού των Hampshire College, Juilliard, Stanford, Yale, MIT, NYU, Duke, Northwestern University και University of Nice. slippage.org	

8η Συνεδρία / Session 8
Φεμινιστικές & queer προσεγγίσεις / Feminist & queer approaches (Gr & Eng)
Συντονισμός: Άννα Λεών / Moderator: Anna Leon

Γιώργος Σαμπατακάκης: Κουίρ θεαματικότητα/κουίρ θεσιακότητα: μια αγωνιστική ιστορία

Η κουίρ θεαματικότητα (είτε πρόκειται για μια διαδήλωση υπερηφάνειας είτε για ένα drag show ή μια δημόσια παράσταση) δημιουργεί ρήγματα στην αναπαραστατική ιεραρχία, προβάλλοντας τη διαφωνία και την ανάγκη για αναθεώρηση ως αγωνιστικά δημοκρατικά αιτήματα. Ειδικότερα το drag show έχει μια ποιότητα *συναισθηματικής επιμόλυνσης* [βλ. Allan Taylor, «Drag Publique: The Queer Spectacle, the Emaciated Spectator and the Public Secret», Mark Edward and Stephen Farrier (επιμ.), *Contemporary Drag Practices and Performers: Drag in a Changing Scene Volume 1*, Λονδίνο: Methuen Drama, 2020, 174] που δύναται να προβληματοποιήσει κάθε παραδοσιακή αντίληψη για το φύλο, λειτουργώντας τόσο διαβρωτικά (απέναντι σε αυτές τις αντιλήψεις και τα στερεότυπα) όσο και ενδυναμωτικά για την ίδια της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα.
Η παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσει να παρουσιάσει μια ιστορία του drag show στην Αθήνα από τη δεκαετία του 1970 μέχρι σήμερα, τονίζοντας τις ειδολογικές μεταμορφώσεις , όπως και τις αγωνιστικές διαστάσεις του. Η αισθητική, larger-than-life, υπερβολή, όπως και η υφολογική εμβληματικότητα του drag show, το καθιστούν «μυθικό» στην ιστορία της κουίρ κουλτούρας και ορατότητας από κάθε άποψη.

Ο **Γιώργος Σαμπατακάκης** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Θεατρολογίας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών. Σπούδασε Θεατρολογία στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και έλαβε εξειδίκευση στην αρχαιοελληνική τραγωδία και την πρόσληψή της από το Πανεπιστήμιο του Cambridge (M.Phil.) με υποτροφία του ιδίου Πανεπιστημίου. Απέκτησε διδακτορικό δίπλωμα στις Θεατρικές Σπουδές (Drama and Theatre) από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου με υποτροφία του Ιδρύματος Ωνάση και εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα (με θέμα την θεατρική κριτική στην Ελλάδα) στο Τ.Θ.Σ. του Πανεπιστημίου Πατρών με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών. Ασχολείται με την Ιστορία και

George Sampatakakis: Queer spectacularity/queer positionality: an agonistic history

Queer spectacularity (whether referring to a pride demonstration, a drag show or a public performance) creates ruptures in the representational hierarchy, supporting aesthetic disobedience and resistance, as well as the impotence of reordering as agonistic democratic demands. The drag show, in particular, has the quality of an "affective contagion" [see Allan Taylor, "Drag Publique: The Queer Spectacle, the Emaciated Spectator and the Public Secret", Mark Edward and Stephen Farrier (eds.), *Contemporary Drag Practices and Performers: Drag in a Changing Scene Volume 1*, London: Methuen Drama, 2020, 174], which has the power to challenge any traditional perception of gender, functioning thereby as a corrosive (against these perceptions and stereotypes) as well as an empowering mechanism for the LGBTQI+ community itself.
The aim of this paper is to present a provisional history of the drag show in Athens from the 1970s to the present day, emphasizing the generic transformations, as well as the agonistic dimensions of the spectacularity of the drag show. The larger-than-life aesthetic exaggeration, as well as the emblematic stylistics of the drag show, make it "mythical" in the history of queer culture and visibility in every respect.

George Sampatakakis is Associate Professor of Drama and Performance at the Department of Theatre Studies, University of Patras, Greece. He is a graduate of the Department of Theatre Studies of the University of Athens (BA, honors) and has studied Classics (M.Phil.) at the University of Cambridge. He holds a Ph.D. in Drama and Theatre (2005) from the University of London (Royal Holloway). His areas of interest include Performance Studies, the Reception of Greek Drama, Theatre Histories and Theories, and Queer Theory. Publications: https://upatras.academia.edu/GEORGSAMPATAKAKIS

τη Θεωρία του Θεάτρου, τη Θεωρία της Σκηνοθεσίας και της Κριτικής και την Πρόσληψη του Αρχαίου Δράματος, ενώ έχει στρέψει το ενδιαφέρον του στην Queer Θεωρία. Επιστημονικές δημοσιεύσεις: https://upatras.academia.edu/GEORGSAMPATAKAKIS	
Georg Döcker: Spectacular Practice: Queer-feminist Spectacle after Florentina Holzinger Τα τελευταία δέκα χρόνια περίπου, ο σύγχρονος χορός και η performance στην Ευρώπη έχουν δει την άνοδο της βιεννέζας χορογράφου Florentina Holzinger ως μιας προσωπικότητας της οποίας η, πλέον, διαβόητη προσέγγιση στην performance έχει γίνει δημόσιο θέμα συζήτησης. Ο διεθνής Τύπος, οι κριτικοί θεάτρου και χορού, οι ακαδημαϊκές έρευνες, κ.λπ. συνήθως χαρακτηρίζουν την πρακτική της ως queer-φεμινιστική και εξαιρετικά θεαματική – χωρίς, ωστόσο, να εξάγουν συμπεράσματα ως προς την εγγενή σύνδεση μεταξύ της queer-φεμινιστικής ατζέντας και της αισθητικής του θεάματος στην Holzinger (με μερικές εξαιρέσεις, όπως τα κείμενα της Άννας Λεών). Η έρευνά μου για την Holzinger (που διεξήχθη, μεταξύ άλλων, κατά τη διάρκεια μιας ερευνητικής περιόδου στο Πανεπιστήμιο του Σάλτσμπουργκ το 2024) υποστηρίζει ότι η αισθητικο-πολιτική αξία της προσέγγισής της αφορά ακριβώς στο γεγονός ότι έχει δημιουργήσει *ένα θέατρο queer-φεμινιστικού θεάματος* που εξετάζει την ιστορία του θεάτρου, του χορού, της performance και, όλο και περισσότερο, των πολιτισμικών συζητήσεων για θεαματικές queer-φεμινιστικές πρακτικές του σώματος και εν τέλει τη δυνατότητά τους σε σχέση με τις προκλήσεις του παρόντος. Σε αυτή την παρουσίαση προτείνω μια εννοιολογική προσέγγιση που καταστά το queer φεμινιστικό θέαμα της Holzinger λειτουργικό σε σχέση με τη θεωρία του Debord και τον συνωμοτικό-εμμονικό λόγο του σύγχρονου θεάματος (δηλαδή, δεν διαβάζω το καλλιτεχνικό έργο της Holzinger υπό το πρίσμα του Debord, αλλά αντίστροφα χρησιμοποιώ τη Holzinger για να επιφέρω μια αλλαγή στον λόγο του Debord, και ως εκ τούτου στη σύγχρονη αντίληψή μας για το θέαμα). Πιο συγκεκριμένα, θα ασχοληθώ με τον σύνδεσμο της αναπαράστασης και της πρακτικής/πράξης, όπως εμφανίζεται εμφανώς στον Debord, με την υπόθεση ότι, ενώ ο Debord γενικά βλέπει την αναπαραστατική μήτρα του θεάματος ως αντίθετη προς την κοινωνική πρακτική, το θέατρο του queer-φεμινιστικού θεάματος της Holzinger επιτρέπει την σύλληψη μιας εμφατικά θεαματικής πρακτικής. Ενώ μια θετικά θεαματική πρακτική είναι ανάθεμα για τον Ντεμπόρ, η Holzinger μας επιτρέπει να προτείνουμε μια επιστημο-οντολογική αναδιαμόρφωση της σχέσης μεταξύ θεάματος, αναπαράστασης και πρακτικής, η οποία καθίσταται δυνατή ακριβώς λόγω του queer-φεμινισμού της σκηνικής και σωματικής πρακτικής της. Ο **Georg Döcker** είναι ερευνητής στους τομείς του θεάτρου, του χορού και των παραστατικών τεχνών. Είναι επισκέπτης λέκτορας στα Πανεπιστήμια της Βιέννης και	**Georg Döcker: Spectacular Practice: Queer-feminist Spectacle after Florentina Holzinger** Over the past circa ten years, contemporary dance and performance in Europe has seen the rise of Viennese choreographer Florentina Holzinger as someone whose now notorious approach to performance making public discourse (the international press, theatre and dance critics, scholarly inquiries, et cetera) typically likes to reference as both queer-feminist and highly spectacular – without, however, drawing any conclusions as to the inherent connection between the queer-feminist agenda and the aesthetics of spectacle in Holzinger (barring a few notable exceptions such as Anna Leon's writings on Holzinger). My research on Holzinger (conducted, amongst other things, during a research stint at Salzburg University in 2024) asserts that the aesthetico-political merit of Holzinger's approach concerns precisely her having defined *a theatre of queer-feminist spectacle* which scans the history of theatre, dance, performance, and increasingly cultural discourses for spectacular queer-feminist body practices and their untimely potential regarding the challenges of the present. In this paper, I propose a conceptual operation that consists in making Holzinger's queer feminist spectacle operative with respect to Debord's theory and conspiratorial-obsessive discourse of modern spectacle (i.e. not to read Holzinger's artistic work in light of Debord, but inversely to use Holzinger so as to perform a shift in Debordian discourse, and hence our modern understanding of spectacle). More to the point, I will concern myself with the nexus of representation and practice/praxis as it prominently features in Debord, my hypothesis being that, whereas Debord overall posits the total representational matrix of spectacle as being antithetic to social practice, Holzinger's theatre of queer-feminist spectacle allows for the conception of an emphatically *spectacular practice*. Whereas a positively spectacular practice is anathema to Debord, Holzinger lets us suggest an epistemo-ontological reconceptualization of the relation between spectacle, representation, and practice which becomes possible precisely because of the queer-feminism of her stage and body practice. **Georg Döcker** is a researcher in theatre, dance and performance studies. He is currently a visiting lecturer at Vienna University and Salzburg University as well as finishing his PhD at the University of Roehampton, London. Research interests: 20th and 21st century experimental theatre, dance, and performance from Europe especially as seen through the lens of the triad power – practice – event or genealogy more broadly speaking; political and aesthetic theory of performance and art. Georg's publications include: Eve

του Σάλτσμπουργκ, ενώ παράλληλα ολοκληρώνει το διδακτορικό του στο Πανεπιστήμιο Roehampton του Λονδίνου. Ερευνητικά ενδιαφέροντα: πειραματικό θέατρο, χορός και performance του 20ού και 21ου αιώνα στην Ευρώπη, ειδικά όπως αυτά φαίνονται μέσα από το πρίσμα της τριάδας εξουσία – πρακτική – γεγονός ή, ευρύτερα, της γενεαλογίας, πολιτική και αισθητική θεωρία της performance και της τέχνης. Οι δημοσιεύσεις του Georg περιλαμβάνουν: Eve Katsouraki, Gerald Siegmund και Georg Döcker, επιμ. Power and Powerlessness in Performance. Performance Philosophy Journal 7.1 (2022).	Katsouraki, Gerald Siegmund, and Georg Döcker, eds. *Power and Powerlessness in Performance. Performance Philosophy Journal* 7.1 (2022).
Stavros Stavrou Karayanni: Queerly Spectacular and Spectacularly Queer: Sessions at SPEL in Nicosia, June 2023 to January 2024 Η παρουσίαση επιχειρεί μια θεωρητική εξέταση μιας μοναδικής και άνευ προηγουμένου σειράς queer εκδηλώσεων που οργανώθηκαν και παρουσιάστηκαν στην Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονης Τέχνης, SPEL, στη Λευκωσία της Κύπρου από τον Ιούνιο του 2023 έως τις αρχές Ιανουαρίου του 2024. Οι τρεις όροφοι της πινακοθήκης φιλοξένησαν καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που συνέθεσαν τις συνεδρίες, προβολές, χορευτικές και θεατρικές παραστάσεις, drag shows, διαλέξεις και συζητήσεις. Σε όλη τη διάρκεια του προγράμματος, η queer κουλτούρα εκδηλώθηκε με φανταχτερούς, υπερβολικούς και χωρίς αιδώ τρόπους έκφρασης της υποκειμενικότητας. Το θέαμα ανακτήθηκε σε έναν δημόσιο χώρο που έγινε μια σκηνή όπου περιθωριοποιημένα υποκείμενα απέκτησαν δράση και διατάραξαν δημιουργικά αλλά και κριτικά τις παραδοσιακές αντιλήψεις για το πώς βιώνεται η απόλαυση, η ψυχαγωγία και η αποδοχή. Τα ακραία σκηνικά αντικείμενα, οι πολύχρωμες παραστάσεις, τα πλούσια καλλιτεχνικά μωσαϊκά που παρουσίασε το πρόγραμμα μας προσκαλούν να εξερευνήσουμε αυτό που μας προτρέπει να κάνουμε η ανοιχτή πρόσκληση του συνεδρίου: «να εξερευνήσουμε πώς οι ενσώματες και παραστατικές πρακτικές του θεάματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν κριτικά από περιθωριοποιημένες θέσεις». Πράγματι, συνδυάζοντας κριτικές προσεγγίσεις με διαίσθηση και στρατηγικές αποφάσεις, οι διοργανωτές κατάφεραν να αξιοποιήσουν τις πιο δημιουργικές ενέργειες που μπορούσαν να συνεισφέρουν άτομα από την τοπική σκηνή (και όχι μόνο). Το θέαμα κατέστησε δυνατές συναρπαστικές εξερευνήσεις της queer κουλτούρας στο συντηρητικό και ομοφοβικό κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της Κύπρου, μιας μικρής και διαιρεμένης μετααποικιακής δημοκρατίας. Η ομιλία μου θα βασιστεί επίσης στην παράσταση χορού της κοιλιάς που έδωσα. Ως άνδρας χορευτής της κοιλιάς στον ακαδημαϊκό χώρο, τώρα με άσπρα μαλλιά αλλά λαχταρώντας τις μεταμορφώσεις που προσφέρει η χορευτική ενσάρκωση, η παράστασή μου έφερε στην επιφάνεια απροσδόκητες, αναπόφευκτες, αμετανόητες και τρυφερές αλήθειες. Τελικά, το πρόγραμμα της Πινακοθήκης επικαλέστηκε μια ιδέα κοινότητας που βασίζεται όχι μόνο στη φαντασία, αλλά και σε κοινές ευαισθησίες, πολιτικές θέσεις και συνειδητοποίηση άλλων εαυτών. Είναι σημαντικό ότι σηματοδότησε μια πορεία στην σεξουαλική πολιτική του νησιού και	**Stavros Stavrou Karayanni: Queerly Spectacular and Spectacularly Queer: Sessions at SPEL in Nicosia, June 2023 to January 2024** This paper attempts a theoretical examination of a unique and unprecedented series of queer happenings organized and presented at the State Gallery of Contemporary Art, SPEL, in Nicosia, Cyprus from June 2023 to early January 2024. The three floors of the Gallery accommodated the artistic events that made up the sessions; screenings, dance and theatrical performances, drag shows, lectures and panel discussions. Throughout, queerness staged itself in flamboyant, excessive and unabashed articulations of subjectivity. Spectacle was reclaimed in a public space that became the stage where abject subjects gained agency and creatively but also critically disrupted traditional notions of how pleasure, entertainment, and acceptability are experienced. The extravagant props, the colourful camp acts, the rich artistic tapestries that *Sessions* unfolded invite an exploration of what this Open Call for *Reclaiming the Spectacle* invites us to do: "explore how embodied and performative practices of spectacle can be critically employed from marginalised positions." Indeed, by combining critical approaches with intuition and strategic decisions, the organizers of *Sessions* managed to harness the most creative energies that individuals from the local scene (and beyond) could contribute. And, spectacle made possible exciting explorations of queerness in the conservative and homophobic social and cultural context of Cyprus, a small and divided postcolonial republic. My paper will be informed also by my belly dance performance. As a male belly dancer in academia, now with white hair but longing for the transformations offered by dance embodiments, my performance brought to the surface unexpected, inexorable, unapologetic, and tender truths. Ultimately, *Sessions* invoked an idea of community based not only on imagining, but on shared sensibilities, political positions, and an awareness of othered selves. Importantly, *Sessions* has marked a trajectory in the island's sexual politics and needs to be critically assessed as a queerly historiographic moment that allows us to consider queer (auto)ethnography. **Stavros Stavrou Karayanni** is Professor of English in the Department of Humanities, European University Cyprus. His scholarly research focuses on Cyprus literatures, gender and sexuality in literary and cultural contexts, Middle Eastern dance and

πρέπει να αξιολογηθεί κριτικά ως μια queer ιστοριογραφική στιγμή που μας επιτρέπει να εξετάσουμε την queer (αυτο)εθνογραφία. Ο **Stavros Stavrou Karayanni** είναι καθηγητής Αγγλικής Φιλολογίας στο Τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Η ακαδημαϊκή του έρευνα επικεντρώνεται στη κυπριακή λογοτεχνία, το φύλο και τη σεξουαλικότητα σε λογοτεχνικά και πολιτισμικά πλαίσια, τον χορό της Μέσης Ανατολής και τον οριενταλισμό. Ο χορός της κοιλιάς αποτελεί το καλλιτεχνικό του πάθος και το πνευματικό του ενδιαφέρον, και έχει ανοίξει νέους ορίζοντες για τον χορό της κοιλιάς, ενσωματώνοντάς τον στις ακαδημαϊκές του παρουσιάσεις σε διεθνή συνέδρια. Είναι συγγραφέας του *Dancing Fear and Desire: Race, Sexuality and Imperial Politics in Middle Eastern Dance* (Wilfrid Laurier UP 2004, ανατύπωση 2005, 2007, 2010), ενός βιβλίου που αποκαλύπτει τους περίπλοκους τρόπους με τους οποίους η σημερινή παράδοση αυτού του αμφιλεγόμενου χορού έχει διαμορφωθεί από ευρωκεντρικά μοντέλα που ορίζουν και ελέγχουν την ταυτότητα. Είναι συν-συγγραφέας του βιβλίου *Sexual Interactions; The Social Construction of Atypical Sexual Behaviors* και συν-εκδότης του *Vernacular Worlds, Cosmopolitan Imagination* (Brill, 2015). Μεταξύ 2007 και 2020 ήταν διευθυντής έκδοσης του *Cadences: A Journal of Literature and the Arts in Cyprus.*	Orientalism. Belly dance has been his artistic passion as well as intellectual interest, and he has broken new ground for belly dance by incorporating it in his presentation of academic papers at international conferences. He is author of *Dancing Fear and Desire: Race, Sexuality and Imperial Politics in Middle Eastern Dance* (Wilfrid Laurier UP 2004, reprinted 2005, 2007, 2010), a book that reveals the intricate ways in which the present tradition of this controversial dance has been shaped by Eurocentric models that define and control identity performance. He is co-author of *Sexual Interactions; The Social Construction of Atypical Sexual Behaviors*, and co-editor of *Vernacular Worlds, Cosmopolitan Imagination* (Brill, 2015). Between 2007 and 2020 he was the Managing Editor of *Cadences: A Journal of Literature and the Arts in Cyprus*.

9η Συνεδρία / Session 9
Καλλιτεχνική κεντρική ομιλία / Artistic Keynote (Eng)

Marisa Carnesky: Being a Showwoman Από τα πρώτα μου βήματα στη δημιουργία περίτεχνων μπουρλέσκ παραστάσεων για την αναδυόμενη σύγχρονη καμπαρέ σκηνή του Λονδίνου στις αρχές της δεκαετίας του '90, μέχρι τη δημιουργία ενός ειδικά κατασκευασμένου «ghost ride» που φιλοξενούσε ένα καστ χορευτριών και ακροβατριών, το έργο μου ήταν πάντα συνδεδεμένο με την έννοια του θεαματικού. Σε αυτή την ομιλία θα αναστοχαστώ τις προκλήσεις και τους θριάμβους, εξερευνώντας τις δομές που δημιούργησα για να αναδείξω το σώμα μου και τα σώματα των ερμηνευτριών μου. Περίτεχνα σενάρια που αντλούσαν έμπνευση από νυχτερινά κέντρα, παραστάσεις, λούνα παρκ και τσίρκο, αλλά και από την όπερα, το βαριετέ και τις γκαλερί τέχνης. Ωστόσο, το θέμα των έργων δεν ήταν τυπικό για κανένα από αυτά τα είδη. Από τη διασύνδεση νέων ταυτοτήτων με έργα όπως το *Jewess Tattooess* – όπου το δικό μου σώμα γεμάτο τατουάζ έγινε πεδίο πολιτισμικών συγκρούσεων – μέχρι την επανεφεύρεση των φαντασμάτων των εξαφανισμένων γυναικών μεταξύ των συνόρων της Ανατολής και της Δύσης που στοιχείωναν το *Ghost Train*. Το ταμπού της εμμηνόρροιας, όπως διηγείται ένα καστ από διαφορετικές καλλιτέχνιδες, μετατράπηκε σε μαγικό σόου	**Marisa Carnesky: Being a Showwoman** From my beginnings making ornate burlesque acts for an emerging contemporary cabaret scene in London in the early 90's, through to creating a purpose-built ghost ride to house a cast of dancers and aerialists, my work has always been engaged with notions of the spectacular. In this keynote I will reflect on the challenges and the triumphs, exploring the structures I created to showcase my body and the bodies of my performers. Elaborate scenarios that drew from the nightclub, the sideshow, the fairground and the circus as much as from the opera house, the variety theatre and the art gallery. Yet the subject matter of the work was not typical for any of those venues. From the splicing of new identities with works like *Jewess Tattooess* – where my own tattooed body became the site of cultural conflict, to the reinvention of the ghosts of disappeared women between the borders of East and West that haunted my *Ghost Train*. The taboo of menstruation, as told through a cast of diverse performers, became a magic show complete with a sawing in half illusion and hair hanging. A cast of 33 Showwomen, comprising of auteurs that

με τρικ στο οποίο έκοβαν σώματα στη μέση και κρεμιώντουσαν από τα μαλλιά. Ένα καστ από 33 Showwomen, αποτελούμενο από δημιουργούς που αψήφησαν τους περιορισμούς των Showgirl, κατέλαβε τους δρόμους μιας ιστορικής βικτοριανής κρεαταγοράς του Λονδίνου. Το *Carnesky's Showwomen Sideshow Spectactular* ήταν ένας καθηλωτικός θεαματικός περίπατο με live art sideshows και ακροβάτισσες που πετούσαν από δοκούς. Επαναοικειοποιήθηκε έναν χώρο που παλαιότερα ήταν τόπος δημόσιων απαγχονισμών, στολίζοντας τους δρόμους με τα φεμινιστικά μου συνθήματα ζωγραφισμένα σε πανό λούνα παρκ, που διακηρύσσαν «Νέες Προοπτικές, Θεαματικές Μητριαρχικές Ουτοπίες». Θα εξετάσω τα τριάντα χρόνια της πρακτικής μου, από μεγάλης κλίμακας σύνολα έως σόλο παραστάσεις, αναστοχάζόμενη το μέλλον του θεάματος ως μέσου για την ένωση κοινοτήτων και ως μορφή διαμαρτυρίας.

Η Δρ. **Marisa Carnesky** είναι καλλιτέχνης, showwoman και art-based ερευνήτρια που ενδιαφέρεται για το σημείο όπου συγκρούονται η λαϊκή ψυχαγωγία, η σύγχρονη performance και τα σημαντικά ζητήματα της εποχής μας. Είναι ιδρύτρια και δημιουργική διευθύντρια της Carnesky Productions, μιας δημιουργικής εταιρείας παραγωγής που ενδιαφέρεται για τη χρήση του θεάματος, των λούνα παρκ, των μαγικών ψευδαισθήσεων και των μεγαλοπρεπών τελετουργιών ως μέσων για τη δημιουργία προκλητικών έργων με μεγάλη προσβασιμότητα, ριζωμένων στη λαϊκή κουλτούρα που προάγει πολιτιστικούς και πολιτικούς διαλόγους. Το 2022 δημιούργησε ένα νέο προπτυχιακό πρόγραμμα στο Rose Bruford College στη Σύγχρονη και Ποπ Παράσταση, όπου σήμερα είναι ανώτερη λέκτορας και ερευνήτρια.

have defied the constraints of the Showgirl, took over the street of a historic London Victorian meat market. *Carnesky's Showwomen Sideshow Spectactular* was an immersive spectacle promenade featuring sideshows of live art vignettes and aerialists flying from the rafters. It reclaimed a space that had formely been the site of public hanginings, adorning the street with my feminist slogans painted as fairground banners, proclaiming 'New Visions Spectacular Matricarchial Utopias'. From large scale ensembles to solo performance, I will look at the thirty years of my practice, reflecting on the future of the spectacle as a medium to unite communities and as a form of protest.

Dr **Marisa Carnesky** is an artist, showwoman and practitioner-researcher who is interested in where popular entertainment, contemporary performance and the important issues of our times collide. She is founder and creative director of Carnesky Productions, a creative production company interested in the use of spectacle; fairground rides, magic illusions and grand ritual as a means of creating highly accessible provocative work, rooted in popular culture that promotes cultural and political discourses. She created a new BA for Rose Bruford College in 2022 in Contemporary and Popular Performance where she is currently a senior lecturer and researcher.

10η Συνεδρία / Session 10
Διεπιστημονικές προσεγγίσεις / Interdisciplinary perspectives (Gr & Eng)
Συντονισμός: Αλεξία Αλτουβά / Moderator: Alexia Altouva

Βαγγέλης Αθαμασόπουλος: Κινηματογράφος, ζωγραφική, περφόρμανς: για μια κριτική της κατοπτρικότητας

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την έννοια της κατοπτρικότητας από τη σκοπιά της διάταξης (Giorgio Agamben), έτσι όπως αυτή θεωρητικοποιήθηκε τη δεκαετία του 1970, στη διασταύρωση του δομισμού, του μαρξισμού και της ψυχανάλυσης. Η κατοπτρικότητα περιγράφει το ιδιαίτερο οπτικό καθεστώς του θεάματος, και παραπέμπει στο ναρκισσισμό και το φετιχισμό του εμπορεύματος. Ένα σημαντικό τμήμα της φεμινιστικής θεωρίας του κινηματογράφου (Laura Mulvey), του πρώτου σύγχρονου θεάματος, βασίστηκε σε αυτό το οπτικό μοντέλο προβολής και ταύτισης. Το κεντρικό ερώτημα προκύπτει μέσα από τη συγκριτική ανάγνωση δύο διαφορετικών θεωρητικών μοντέλων κατοπτρικής διάταξης: το πρώτο αφορά τον κινηματογράφο (Jean-Louis Baudry), το δεύτερο τη ζωγραφική (Louis Marin). Αναδεικνύοντας την

Vangelis Athanasopoulos: Cinema, painting, performance: towards a critique of specularity.

This paper addresses the notion of specularity from the point of view of the apparatus (Giorgio Agamben) such as the latter has been theorised during the 1970's, at the crossing of structuralism, marxism, and psychoanalysis. Specularity describes the visual status of spectacle, and it refers to narcissism and commodity fetichism. An important part of feminist cinema theory (Laura Mulvey), the first contemporary spectacle, has been based on this visual model of projection and identification. The main argument focuses on the comparative reading of two different theoretical models of specular apparatus: the first concerns cinema (Jean-Louis Baudry), and the second painting (Louis Marin). Bringing forth the structural discontinuity that exists between those two models, this reading asks the question of their eventual synthesis. The

ασυνέχεια που προκύπτει ανάμεσα στα δύο μοντέλα, η ανάγνωση αυτή θέτει το ερώτημα της ενδεχόμενης διαλεκτικοποίησής τους. Η απάντηση που προτείνεται είναι μια φιλμ-περφόρμανς του βρετανού καλλιτέχνη Guy Sherwin, με τίτλο *Man with mirror* (1976), σύγχρονη ιστορικά με τη θεωρητικοποίηση των προαναφερθέντων μοντέλων. Η περφόρμανς προσφέρει μια επιφάνεια διεπαφής χάρη στην οποία η ζωγραφική και ο κινηματογράφος σκέφτονται ο ένας την άλλη και ανάποδα, επιβεβαιώνοντας και αναιρώντας την οθόνη-καθρέφτη μπροστά στα μάτια μας: ένα είδος οπτικής θεωρίας στην πράξη.

Ο **Βαγγέλης Αθανασόπουλος** είναι Επίκουρος Καθηγητής Φιλοσοφίας και Αισθητικής στο Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών. Έχει διδάξει Αισθητική, Ιστορία της Τέχνης και Θεωρία του Κινηματογράφου σε διάφορα γαλλικά και ελληνικά πανεπιστήμια (Paris 1, Paris 3, Paris 10, Université Marne-la-Vallée, Πανεπιστήμιο Κρήτης). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αισθητική της σύγχρονης τέχνης, τη φιλοσοφία της εικόνας, τη θεωρία της περφόρμανς και την πολιτισμική κριτική. Έχει εκδώσει τις μονογραφίες: *Les photos jamais prises* (La Lettre vollée, 2024), *Image et culture. Anthropologie historique de la création* (Mimésis, 2021), *La publicité dans l'art contemporain I. Esthétique et postmodernisme* και *La publicité dans l'art contemporain II. Spécularité et économie politique du regard* (L'Harmattan, 2009). Επίσης, έχει συνεπιμεληθεί με τον Marc Jimenez τον συλλογικό τόμο *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction* (Publications de la Sorbonne, 2016, με πρόλογο του Jean-Luc Nancy) και έχει διευθύνει τον συλλογικό τόμο *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance* (Les presses du réel, 2018).

answer that I would like to propose is a film-performance by the British artist Guy Sherwin, titled *Man with mirror* (1976), which is contemporary with the theorisation of the above-mentioned models. Performance offers an interface that enables painting and cinema to reflect on each other, confirming and deconstructing the mirror-screen right in front of our eyes: a kind of visual theory in action.

Vangelis Athanasopoulos is an Assistant Professor of Philosophy and Aesthetics at the Department of Theory and History of Art at the Athens School of Fine Arts. He has taught Aesthetics, History of Art, and Film Theory at various French and Greek universities (Paris 1, Paris 3, Paris 10, Université Marne-la-Vallée, University of Crete). His research fields include, among others, the aesthetics of contemporary art, the philosophy of images, the theory of performance and cultural criticism. He has published *Les photos jamais prises* (La Lettre vollée, 2024), *Image et culture. Anthropologie historique de la création* (Mimésis, 2021), *La publicité dans l'art contemporain I. Esthétique et postmodernisme* and *La publicité dans l'art contemporain II. Spécularité et économie politique du regard* (L'Harmattan, 2009). He has also co-edited, with Marc Jimenez, the collective volume *La pensée comme expérience. Esthétique et déconstruction* (Publications de la Sorbonne, 2016, with a preface by Jean-Luc Nancy) and he has edited *Quand le discours se fait geste. Regards croisés sur la conférence-performance* (Les presses du réel, 2018).

Μαρία Κονομή: Επιτελώντας φεμινιστικές επαναδιεκδικήσεις του θεάματος στον δημόσιο χώρο

Η παρουσίαση αυτή διερευνά την ενεργοποίηση επιτελεστικών και εικαστικών πρακτικών στον δημόσιο χώρο με έμφυλο φεμινιστικό πρόσημο με στόχο την προβληματοποίηση και ανατροπή του θεάματος ως ένα ελεγχόμενο σύστημα διαμεσολαβημένων και στερεοτυπικών έμφυλων αναπαραστάσεων. Οι σύγχρονες φεμινίστριες καλλιτέχνιδες, ακτιβίστριες, συλλογικότητες και κινήματα χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο παραστατικές, οπτικές και ενσώματες στρατηγικές για να διαταράξουν τις κυρίαρχες αφηγήσεις και να καταλάβουν τον δημόσιο χώρο με τους δικούς τους όρους. Η παρουσίαση συζητά πως ποικίλες φεμινιστικές-ακτιβιστικές παρεμβάσεις στον δημόσιο χώρο, μέσω της χωρικής ενσωμάτωσης και επιτελεστικής ενεργοποίησής τους στο χωροκοινωνικό πλαίσιο και της αντίστασής τους στην αφαίρεση και τον μονοσήμαντο συμβολισμό, προσφέρουν κρίσιμες στρατηγικές για την υλοποίηση έμφυλων διεκδικήσεων και την επαναδιεκδίκηση κοινωνικών δεσμεύσεων.

Maria Konomi: Reclaiming the Spectacle through Performing Feminist Strategies in Public Space

This presentation explores the activation of performative and visual practices in public space from a feminist perspective aiming to problematize and subvert spectacle as a controlled system of mediated and stereotypical gender representations. Contemporary feminist artists, activists, collectivities and movements are increasingly using performative, visual, and embodied strategies to disrupt dominant narratives and occupy public space on their own terms. The presentation discusses how various feminist-activist interventions in public space, due to their spatial integration and performative activation in the socio-spatial context, as well as their resistance to abstraction and restricting symbolisms, offer critical strategies for the reclaiming and realization of feminist critical perspectives and social demands.
From the early uses of visual symbols, emblematic objects, and assemblages in feminist demonstrations to contemporary protest choreographies and performative urban interventions, such practices reclaim gender visibility not as objectification, but

Από τις πρώτες χρήσεις εικαστικών συμβόλων και εμβληματικών αντικειμένων και ασεμπλάζ στις φεμινιστικές διαδηλώσεις έως τις σύγχρονες χορογραφίες διαμαρτυρίας και τις επιτελεστικές αστικές παρεμβάσεις, τέτοιου είδους πρακτικές ανακτούν την έμφυλη ορατότητα όχι ως αντικειμενοποίηση, αλλά ως ενεργή δράση. Στην περίπτωση αυτή, το θέαμα χρησιμοποιείται ως καταλύτης για κοινωνικοπολιτικό διάλογο, όπως και ως ένα εν δυνάμει όπλο για την έκθεση των δομών εξουσίας και την ενίσχυση των δικών τους συλλογικοτήτων.

Αντλώντας στοιχεία από μελέτες περιπτώσεων ακτιβιστικών και καλλιτεχνικών-ακτιβιστικών δρώμενων στον δημόσιο χώρο, εξετάζεται πώς χρησιμοποιούνται ποικίλοι επιτελεστικί και εικαστικοί τρόποι για να ανατρέψουν τις κυρίαρχες έμφυλες αφηγήσεις, να αναδείξουν αποσιωπημένες πτυχές τους και να προσκαλέσουν σε συμμετοχικούς τρόπους εμπλοκής. Οι έμφυλες αγωνιστικές αυτές πρακτικές αμφισβητούν την παθητική κατανάλωση του δημόσιου χώρου μετατρέποντας το αστικό περιβάλλον σε μια δυναμική αρένα αμφισβήτησης και δημιουργίας νοήματος. Επομένως, πολλές σύγχρονες φεμινιστικές στρατηγικές δεν απορρίπτουν εντελώς το θέαμα, αλλά μάλλον το επανακτούν και το επαναπροσδιορίζουν ως εργαλείο αναταραχής, ευαισθητοποίησης και συλλογικής μεταμόρφωσης. Υπό την οπτική των σύγχρονων φεμινιστικών αιτημάτων μας προσφέρουν μια ριζοσπαστική επανεξέταση της ορατότητας και της δημόσιας επιτελεστικής δράσης στον δημόσιο αστικό χώρο του 21ου αιώνα.

Η **Μαρία Κονομή** είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και σκηνογράφος, εικαστική καλλιτέχνιδα και επιμελήτρια. Έχει παρουσιάσει το έργο της σε σημαντικούς θεατρικούς οργανισμούς, εκθέσεις τέχνης και μουσεία, καθώς και σε φεστιβάλ θεάτρου και κινηματογράφου στο Ηνωμένο Βασίλειο, την Ελλάδα, τη Γερμανία, τις Κάτω Χώρες, τον Καναδά, την Κύπρο και την Τσεχική Δημοκρατία. Η πιο πρόσφατη έρευνα και οι δημοσιεύσεις της επικεντρώνονται στη σύγχρονη σκηνογραφία, τη διευρυμένη σκηνογραφία στον δημόσιο χώρο, τις νέες χωρικές μορφές θεάτρου και τις site-specific παραστάσεις και περφόρμανς. Έχει δημοσιεύσει τη μονογραφία *Μοντέρνα και Σύγχρονη Σκηνογραφία. Ορόσημα και Εξελίξεις* (Κάπα Εκδοτική, 2021). Έχει συμμετάσχει σε ακαδημαϊκά προγράμματα ανταλλαγής και έρευνας στην Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Πολωνία, τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Δανία, όπως και σε πλήθος πανελλήνιων και διεθνών συνεδρίων συμμετέχοντας ως ομιλήτρια. Έχει οργανώσει σεμινάρια, εργαστήρια, διαλέξεις και διεθνή συνέδρια και έχει επιμεληθεί διεθνείς εκθέσεις. Συν-επιμελήθηκε το θεωρητικό μέρος της ελληνικής συμμετοχής στη διεθνή έκθεση Prague Quadrennial of performance design and space PQ15. Ήταν μέλος της επιμελητικής ομάδας για την επαγγελματική συμμετοχή της Ελλάδας στην έκθεση PQ23 *A Rare Gathering* και συμμετέχουσα καλλιτέχνιδα. Συν-επιμελήθηκε επίσης τη φοιτητική έκθεση της ελληνικής συμμετοχής στην PQ23, η οποία παρουσιάστηκε στην Πράγα και στο Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου.

as active action. Feminist reclaiming of public space uses spectacle as a catalyst for socio-political dialogue and as a potential weapon to expose power structures and strengthen their own collectivities.

Drawing on selected case studies of activist and artivist events in public spaces, we examine how various performative and visual modes are used to disrupt dominant gender narratives, highlight their silenced aspects, and invite participatory modes of engagement. These feminist activist practices challenge the passive consumption of public space by transforming the urban environment into a dynamic arena of contestation and meaning-making. Therefore, many such contemporary feminist strategies do not completely reject spectacle but rather reclaim and redefine it as a tool for disruption, awareness-raising, and collective transformation. In a feminist context, they offer us a radical rethinking of visibility and public performative action in the public urban space of the 21st century.

Maria Konomi is Assistant Professor at the Department of Theatre Studies at the National and Kapodistrian University of Athens and a professional scenographer, visual artist and curator. She has presented her work at major theatre organizations, art exhibitions and museums, as well as theatre and film festivals in UK, Greece, Germany, The Netherlands, Canada, Cyprus, Czech Republic. Her most recent research and publications revolve around contemporary scenography, expanded scenography in public space, new spatial forms of theatre and site-specific performance, She has published the monograph *Modern and Contemporary Scenography. Milestones and developments* (2021). She has participated in academic exchange and research projects in Greece, UK, Poland, Germany, Italy, and Denmark, as well as in numerous national and international conferences as a speaker. She has organized seminars, workshops, lectures and international conferences and has curated international exhibitions. She co-curated the theory part of the Greek participation at the international exhibition Prague Quadrennial of performance design and space PQ15. She was part of the curatorial team for the Greek professional participation at the PQ23 exhibition *A Rare Gathering* and a participating artist. She also co-curated the student exhibition of the Greek participation at PQ23, which was presented in Prague and at the Athens & Epidaurus Festival.

Angelika Hudler: Visiting Theseus: two temples, art and society in 19th century Athens and Vienna

Βρισκόμαστε σε δύο πόλεις, μπροστά σε δύο μνημεία, μέσα σε δύο ιστορίες – η υλική κληρονομιά του Θησέα συνδέει την Αθήνα ευθέως με την Βιέννη, εάν και με παράδοξο τρόπο. Και οι δύο πρωτεύουσες κατέχουν ένα αξιοθέατο που πήρε το όνομά του: στην Αθήνα υπάρχει ο ναός του 'Θησέα' από την κλασική εποχή (480–416/5 π.Χ.) και στην Βιέννη το νεοκλασικό, λίγο μικρότερο αντίτυπό του. Κανένα τους όμως δεν ήταν ποτέ ναός του Θησέα – το ένα χρησίμευε ως ιερό του Ηφαίστου και της Αθηνάς, το άλλο ως μουσείο για για νεοκλασική τέχνη –, ωστόσο, ο επισκέπτης-ήρωας έπαιζε σημαντικό ρόλο στην κατανόηση των μνημείων: ως «Θησεία», και τα δύο λειτούργησαν ως μουσεία αρχαιοτήτων από την δεκαετία του 1830 μέχρι του 1890 καιέγιναν αντικείμενα αισθητικής τέρψης και παιδείας και προορισμός για τον ελεύθερο χρόνο των ανθρώπων. Αυτό σημαίνει ότι από την μουσειολογική σημασία των ναών 'του', ο Θησέας προσέλκυσε νέους επισκέπτες/επισκέπτριες στα μέσα του 19ου αιώνα.

Στην εισήγησή μου, πραγματεύομαι τις διαφορετικές έννοιες που είχαν οι επισκέψεις σε αυτά τα μνημεία, , που εκτείνονται από την αρχαιομανία έως την αδιαφορία για την κλασική κληρονομιά. Τί θα γινόταν αν ορίζαμε τα μνημεία και τη γύρω περιοχή τους ως σκηνές της διάκρισης της μεσαίας τάξης, λαμβάνοντας υπόψη ότι η αστική τάξη ήταν ο πολλαπλασιαστής της αρχαιολατρείας εκείνον τον αιώνα; Προκειμένου να εστιάσουμε στην άμεση σχέση μεταξύ του μνημείου και της κοινωνίας, θεωρώ βόλτες-περιπάτους σε μουσεία όχι μόνο ως παράδειγμα της ενασχόλησης με την αρχαιότητα, αλλά ως ένα ευδιάκριτο, θεαματικό φαινόμενο από μόνο του. Η περίοδος μελέτης είναι τα μέσα έως τα τέλη του 19ου αιώνα, όταν χτίστηκαν η «Νέα Αθήνα» και η «Ringstrasse» της Βιέννης, που, με την σειρά τους, δημιούργησαν νέες περιοχές κοινωνικής διάκρισης μέσω πρακτικών, όπως οι βόλτες-περίπατοι και οι επισκέψεις.. Επομένως, στην εισήγηση θα ασχοληθώ με την πραξεολογία της ιστορίας της τέχνης και της αρχαιολογίας στις πόλεις όπου η πρόσληψη των ναών κατείχε δημόσιο χώρο. Θα συζητήσω πίνακες, φωτογραφίες, φυλλάδια και καταλόγους ώστε να συγκεντρώσω νέα τεκμήρια για την σύγκριση μεταξύ των επισκέψεων στους δύο ναούς του Θησέα.

Η **Angelika Hudler** σπούδασε Κλασική Αρχαιολογία (BA 2013, MA 2018 – Αρχαιολογία της Εποχής του Χαλκού στο Αιγαίο, ιστορία της πρόσληψης). Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στις Νεοελληνικές Σπουδές το 2024 στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης με τη διατριβή «Βιογραφίες αρχαιολογικών ευρημάτων: ο καθηγητής και συλλέκτης Αθανάσιος Ρουσόπουλος (1823-1898)», η οποία κέρδισε το ετήσιο βραβείο της Σχολής για εξαιρετικές διατριβές. Η Angelika Hudler έχει εργαστεί ως διδακτορική ερευνήτρια στο Αυστριακό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο στην Αθήνα (2019) και στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, Τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών (2020–2023), και στις δύο περιπτώσεις με υποτροφίες που της απονεμήθηκαν

Angelika Hudler: Visiting Theseus: two temples, art and society in 19th century Athens and Vienna

Two cities, two buildings, two histories – the material legacy of Theseus in Athens and Vienna was and is directly, albeit paradoxically, linked. In both capitals stands a landmark in his name, the classical temple of 'Theseus' in Athens (480–416/5 BC) and its slightly smaller neoclassical copy in Vienna (1823 AD). While none of the two were ever his temple — the first was a sanctuary for Hephaistos and Athena and the second a museum for neoclassic art —, visiting Theseus was key in their reception: the "Θησεία/Theseia" functioned as antiquities museums from the 1830s to the 1890s, which made them objectives of aesthetic pleasure, education, and leisure. This means that through the museological interpretation of 'his' temples, Theseus attracted new visitors in the mid-19th century.

My paper asks about the variety of notions these visits to the monuments stood for,reaching from anticomania to indifference towards their classical legacy. What if we define the monuments as well as their environments as scenic stages of middle-class distinction, considering that the urban bourgeoisie was the multiplier of antiquarianism during that century? In order to capture the direct engagement between monument and society, I consider museum strolls not just as a byline of their reception, but as a conspicuous, spectacular phenomenon in itself. The observation period for this is the mid- to late 19th century, when 'New Athens' and Vienna's *Ringstrasse* were built, creating new areas for social distinction by practice such as art walks and visits. The paper will therefore engage with the praxeology of art history and archaeology in context of the cities where the temples' reception held public space. Paintings, photos, booklets and catalogues will be used to pool evidence for this new comparison between visits to the two temples of Theseus.

Angelika Hudler studied Classical Archeology (BA 2013, MA 2018 – Aegean Bronze Age archeology, history of reception). She completed her PhD in Modern Greek Studies in 2024 at the University of Vienna with the dissertation "Biographies of archeological artifacts: the professor and collector Athanasios Rousopoulos (1823-1898)", which won the annual Faculty prize for outstanding dissertations. Angelika Hudler has worked as doctoral researcher at the Austrian Archaeological Institute at Athens (2019) and at University of Vienna, Department of Byzantine and Modern Greek Studies (2020–2023), both times by fellowships awarded by the Austrian Academy of Sciences. In 2024, she curated the museum exhibition "Uncovered! The professor and the art market" (Vitrine EXTRA #4, Collection of Greek and Roman Antiquities of the Kunsthistorisches Museum Wien). At present, she is lecturer at the University of Vienna, where her teaching focuses on the cultural history of antiquities collecting in the early Greek state (winter term 2022/23, summer term 2025) and 19th-century Athens between 'Old' and 'New' topographies (winter term 2025/26). Current

από την Αυστριακή Ακαδημία των Επιστημών. Το 2024, επιμελήθηκε την μουσειακή έκθεση «Αποκαλύπτεται! Ο καθηγητής και η αγορά τέχνης» (Vitrine EXTRA #4, Συλλογή Ελληνικών και Ρωμαϊκών Αρχαιοτήτων του Kunsthistorisches Museum Wien). Είναι λέκτορας στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, όπου η διδασκαλία της επικεντρώνεται στην πολιτιστική ιστορία της συλλογής αρχαιοτήτων στο πρώιμο ελληνικό κράτος (χειμερινό εξάμηνο 2022/23, θερινό εξάμηνο 2025) και στην Αθήνα του 19ου αιώνα μεταξύ «παλαιών» και «νέων» τοπογραφιών (χειμερινό εξάμηνο 2025/26). Η τρέχουσα ερευνά της ασχολείται με την κοινωνικοοικονομική διάσταση του ιστορικού εμπορίου αρχαιοτήτων, την επιστολογραφία, τους παράγοντες και τα δίκτυά του.	research projects deal with the socioeconomic dimension of the historical antiquities commerce, its epistolography, actors, and networks.

11η Συνεδρία / Session 11 **Κεντρική ομιλία & κριτική ανταπόκριση / Keynote speech & response (Eng)**	
Mary Fogarty: Is Breaking a Dance? Spectacle, Sport, and the Olympic Stage Η συμπερίληψη του breaking στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Παρισιού το 2024 θεωρήθηκε από μερικούς ως καινοτομία, αν όχι ως αστείο, ιδίως όσον αφορά στη μετατροπή ενός χορού του δρόμου σε ένα υψηλού επιπέδου ολυμπιακό άθλημα. Αυτό όμως εγείρει ένα φαινομενικά απλό, αλλά σοβαρό ερώτημα: είναι το breaking χορός; Προερχόμενο από την κουλτούρα των μαύρων και λατινοαμερικανών νέων στο Μπρονξ, το breaking ιστορικά ασκούνταν σε cyphers και battles, χώρους όπου η καλλιτεχνία, ο αυτοσχεδιασμός και οι αξίες της κοινότητας διαμόρφωναν και καθόριζαν τη νομιμότητα της μορφής. Η μετατροπή του σε ολυμπιακό άθλημα το επαναπροσδιορίζει μέσα στα πλαίσια των αθλητικών συστημάτων και της βαθμολόγησης εγγεγραμμένων εθνικών ανταγωνιστών. Η ομιλία εξετάζει πώς η ολυμπιακή πρεμιέρα του breaking περιπλέκει τις κατηγορίες τόσο του «χορού» όσο και του «αθλητισμού», ενώ ταυτόχρονα αμφισβητεί τις κυρίαρχες αφηγήσεις για την αυθεντικότητα, την καλλιτεχνία και την αντίσταση. Τι θα συμβεί αν επανεξετάσουμε τον χορό ως «τέχνη» όπως η «πολεμική τέχνη», μια τέχνη της οποίας οι δομικές σχέσεις ΕΙΝΑΙ το μήνυμά της; Συνδέοντας το αρχαίο (νεωτερικό) θέαμα, τα σύγχρονα μεγα-γεγονότα και τις μετασχηματιστικές τεχνικές και τεχνολογίες του breaking, υποστηρίζω ότι η ολυμπιακή στιγμή του breaking μας αναγκάζει να επανεξετάσουμε τι θεωρείται χορός στη διεθνή σκηνή, τι κάνει μια «καλή» και μια «κακή» δημόσια παράσταση και, πράγματι, ποιος είναι ο «σκοπός» του χορού. Η **Mary Fogarty** είναι χορολόγος. Το έργο της γεφυρώνει την ποπ κουλτούρα, την εθνογραφία, την πολιτισμική κοινωνιολογία και τις σπουδές της performance. Ειδικεύεται στο hip hop και το breaking, εξετάζοντας τον τρόπο με τον οποίο η κίνηση κυκλοφορεί στους τοπικούς και ψηφιακούς χώρους για να διαμορφώσει ταυτότητες,	**Mary Fogarty: Is Breaking a Dance? Spectacle, Sport, and the Olympic Stage** The inclusion of breaking in the 2024 Paris Olympic Games was at times framed as a novelty, if not a joke, particularly around the transformation of a street dance into a lofty Olympic sport. But this raises a deceptively simple yet serious question: is breaking a dance? Emerging from Black and Latinx youth culture in the Bronx, breaking has historically been practiced in cyphers and battles, spaces where artistry, improvisation, and community values shaped and determined the legitimacy of the form. Its translation into an Olympic event reframes it within systems of sport and the scoring of enrolled national competitors. This paper asks how breaking's Olympic debut complicates the categories of both "dance" and "sport," while also challenging dominant narratives of authenticity, artistry, and resistance. What happens if we reconsider the dance as an "art" like "martial art", one whose structuring relationships ARE its message? By drawing connections between ancient (modern) spectacle, contemporary mega-events, and the transforming techniques and technologies of breaking, I argue that breaking's Olympic moment forces us to reconsider what counts as dance on the world stage, what makes a "good" and "bad" performance in public, and indeed what dance is "for". **Mary Fogarty** is a dance scholar whose work bridges popular culture, ethnography, cultural sociology, and performance studies. She specializes in hip hop and breaking, examining how movement circulates across local and digital spaces to shape identity, community, and meaning. Her publications include co-editing *The Oxford Handbook of Hip Hop Dance Studies* (Oxford University Press, 2022) and *Movies, Music and Moves: The Sonic World of Dance Films* (Equinox, 2016), alongside chapters in leading volumes such as *That's the Joint! The Hip-Hop Studies Reader* (third edition) and *The Routledge Reader on the Sociology of Music*. Her scholarship combines

κοινότητες και νοήματα. Στις δημοσιεύσεις της περιλαμβάνονται η συν-επιμέλεια των βιβλίων *The Oxford Handbook of Hip Hop Dance Studies* (Oxford University Press, 2022) και *Movies, Music and Moves: The Sonic World of Dance Films* (Equinox, 2016), καθώς και κεφάλαια σε σημαντικές εκδόσεις όπως *That's the Joint! The Hip-Hop Studies Reader* (τρίτη έκδοση) και *The Routledge Reader on the Sociology of Music*. Η ακαδημαϊκή δουλειά της συνδυάζει ιστορική έρευνα, ανάλυση μέσων μαζικής ενημέρωσης και εθνογραφικές προοπτικές. Η Fogarty ήταν ενεργή b girl για πολλά χρόνια και συνεχίζει να συνδέει την ακαδημαϊκή έρευνα με την ενσώματη πρακτική μέσω της σωματικής της εκπαίδευσης σε GYROKINESIS, Feldenkrais, tai chi και χορογραφικά έργα. Έχει διατελέσει πρόεδρος της IASPM-Canada και πρόεδρος της PoP Moves Americas, ενώ η εμπειρογνωμοσύνη της στον χορό, τη μουσική και την ποπ κουλτούρα έχει παρουσιαστεί στα *The New York Times, Time Magazine, The Washington Post* και CBC Radio.

Κριτική ανταπόκριση:

Ναταλία Κουτσούγερα: Από το breaking στο waacking και στο voguing: Ανατρέποντας την κυριαρχία του χιπ χοπ χορού

Τα τελευταία είκοσι χρόνια τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, παρατηρείται μια έντονη (επανα)οικειοποίηση των διεθνικών χιπ χοπ και στριτ χορών (breaking, popping, locking, hip hop party dance) αλλά και η ανάπτυξη κάποιων παρεμφερών χορευτικών σκηνών της πόλης με καταβολές από τη δεκαετία του 1970, του 1980 και του 1990 στη Βόρεια Αμερική και την Ασία όπως το waacking, το voguing, το dancehall, το K-pop κ.α. Η εισχώρηση των τελευταίων στην αγορά και η εξελισσόμενη θεσμοποίησή τους στα τοπία της πόλης έρχεται συχνά τόσο σε συνδιαλλαγή όσο και σε σφοδρή αντιπαράθεση με τους χιπ χοπ και στριτ χορούς οι οποίοι έχουν αποτελέσει το κυριαρχικό πεδίο στις τοπικές διαγωνιστικές κουλτούρες, αντλώντας την ηγεμονία τους από τις παγκόσμιες διαγωνιστικές διοργανώσεις όπως το Red Bull BC One και το Juste Debout. Οι χορευτικές σκηνές του waacking, του voguing και του dancehall μπορούν επομένως να αποτελούν μια ανταγωνιστική παράπλευρη οικονομία για την επίσημη στριτ και χιπ χοπ κουλτούρα μιας χώρας, τόσο από την πλευρά της έντονης θεαματικότητας και εμπορικότητάς τους, όσο και από την πλευρά της υπερίσχυσης της θηλυκότητας έναντι της αρρενωπότητας. Η εν λόγω παρουσίαση, εισέρχεται στο χώρο της εμπορευματοποίησης του θεάματος και της σύγχρονης χορευτικής βιομηχανίας του διαγωνιστικού χορού για να μιλήσει για τις ανατρεπτικές και αντιστασιακές δυνατότητες της θεαματικοποίησης του χορού που μπορεί να λειτουργήσει ως χειραφετητικό εργαλείο στους αγώνες για το φύλο και την εξουσία.

Η **Ναταλία Κουτσούγερα** είναι κοινωνική ανθρωπολόγος (Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο) που εργάζεται στη διασταύρωση της ανθρωπολογίας των νεανικών πολιτισμών, της

historical research, media analysis, and ethnographic insight. Fogarty was a practicing b-girl for many years, and she continues to connect scholarly research with embodied practice through her somatic training in GYROKINESIS, Feldenkrais, tai chi and choreographic works. She has served as President of IASPM-Canada and Chair of PoP Moves Americas, and her expertise on dance, music, and popular culture has been featured in *The New York Times*, *Time Magazine*, *The Washington Post*, and on CBC Radio.

Response:

Natalia Koutsougera: From breaking to waacking and voguing: Subverting the power of hip hop dance

In the last twenty years, both in Greece and abroad, there has been a widespread (re)appropriation of transnational hip hop and street dance styles (breaking, popping, locking, hip hop party dance) as well as the development of some parallel dance economies of urban dance scenes with origins in the 1970s, 1980s and 1990s in North America and Asia, such as waacking, voguing, dancehall, k-pop, etc. The entry of the latter into the market and their evolving institutionalization in the urban landscape often comes in both reconciliation and fierce confrontation terms with hip hop and street dances, which have been the dominant field in local competition cultures, drawing their hegemony from global competition events such as Red Bull BC One and Juste Debout. The dance scenes of waacking, voguing and dancehall can therefore constitute a competitive side economy for the official street and hip hop culture of a country, both in terms of their intense spectacularization and commerciality, and in terms of the dominance of femininity over masculinity. This presentation enters the field of commercialization of spectacle and the contemporary dance industry of competitive dance to talk about the subversive and resistive possibilities of the spectacle of dance that can operate as an emancipatory and mobilizing tool in the struggles for gender and power.

Natalia Koutsougera is a social anthropologist (Laboratory Teaching Staff, Department of Social Anthropology, Panteion University) who works at the intersection of the anthropology of youth cultures, the anthropology of entertainment, the anthropology of music and dance, popular culture and gender, visual anthropology and hip-hop studies. She uses interdisciplinary approaches as well as multimodal methodologies inspired by both anthropology, cultural and media studies. She is the author of many articles and chapters in international and domestic scientific journals and volumes regarding hip-hop, gender studies, anthropology and youth cultures, while for the last seventeen years she has been working as a critic and columnist for the contemporary dance and performance portal dancetheater.gr. She has directed and produced three ethnographic dance documentaries: "Born to Break" (2011), "The

ανθρωπολογίας της διασκέδασης, της ανθρωπολογίας της μουσικής και του χορού, της ποπ-δημοφιλούς κουλτούρας και του φύλου, της οπτικής ανθρωπολογίας και των χιπ χοπ σπουδών. Χρησιμοποιεί διεπιστημονικές προσεγγίσεις καθώς και πολυτροπικές μεθοδολογίες εμπνευσμένες τόσο από την ανθρωπολογία όσο και από τις πολιτισμικές και τις σπουδές των μίντια. Είναι συγγραφέας πολλών άρθρων και κεφαλαίων σε διεθνή και εγχώρια επιστημονικά περιοδικά και τόμους σχετικά με το χιπ χοπ, τις σπουδές φύλου, την ανθρωπολογία και τις νεανικές κουλτούρες, ενώ τα τελευταία δεκαεπτά χρόνια εργάζεται ως κριτικός και αρθρογράφος στο portal σύγχρονου χορού και performance dancetheater.gr. Έχει σκηνοθετήσει και κάνει την παραγωγή τριών χορευτικών εθνογραφικών ντοκιμαντέρ: "Πλασμένοι για να τα Σπάνε" (2011), "Τα Θηλυκά είναι Εδώ" (2015) και "An Element of Hope" (2025) με θέματα το χιπ χοπ και τα αστικά χορευτικά στιλ, τις πνευματικότητες στο χιπ χοπ και τις, τις θηλυκότητες στο χιπ χοπ και τις στριτ κουλτούρες. Το 2024 δημοσίευσε τη μονογραφία της με τίτλο «Γέννημα Θρέμμα Δυτικής Αττικής: Χορός, Μουσική και Νεανικοί Πολιτισμοί στο Ελληνάδικο», η οποία διερευνά τις «λαϊκές» και τις τραπ κουλτούρες σε νυχτερινά κέντρα της Δυτικής Αττικής από τη δεκαετία του 1990 έως σήμερα. Η Ναταλία ήταν επίσης μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Κέντρο Ελληνικών Σπουδών στην Ελλάδα (Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ) και είναι Επιστημονικά Υπεύθυνη του Προγράμματος Erasmus (2025-2028) UFemTP: A Mobilizing Training and Multimodal Platform (Πάντειο Πανεπιστήμιο).

Girls Are Here" (2015) and "An Element of Hope" (2025) on the topics of hip-hop, urban dance styles, spiritualities in hip-hop, hip-hop femininities, street cultures and gender. In 2024 she published her monograph "Bred in the Western Suburbs: Dance, Music and Youth Cultures in Ellinadiko" which explores "laiko" (popular) and trap cultures in nightclubs of Western Attica from the 1990s to the present. Natalia has also been a postdoctoral fellow at the Centre of Hellenic Studies in Greece (Harvard University) and is also the Scientific Officer of the Erasmus Program (2025-2028) UFemTP: A Mobilizing Training and Multimodal Platform (Panteion University).

12η Συνεδρία / Session 12
Διασπορά ιδεών και πρακτικών / Circulating ideas and practices (Gr & Eng)
Συντονισμός: Μανώλης Σειραγάκης / Moderator: Manolis Seiragakis

Κατερίνα Διακουμοπούλου: Επιτελέσεις της ελληνικότητας στις ελληνοαμερικανικές χοροεσπερίδες την περίοδο του Μεσοπολέμου: Θεσμοί κοινοτικής θέασης και λαϊκής ψυχαγωγίας ως μορφές επαναοικειοποίησης του θεάματος

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τις χοροεσπερίδες των ελληνοαμερικανικών κοινοτήτων κατά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα ως σύνθετες πολιτισμικές πρακτικές, όπου η κοινωνική συνάθροιση διαπλέκεται με την επιτέλεση, τη θέαση και την αναπαράσταση της εθνοτικής ταυτότητας. Οι χοροεσπερίδες —κατά κανόνα οργανωμένες από τοπικές συσσωματώσεις— συνδύαζαν μουσική, χορό, θεατρικές παραστάσεις και απαγγελίες, συγκροτώντας έναν άτυπο θεσμό κοινοτικής θέασης και λαϊκής ψυχαγωγίας. Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να αναδείξει πώς το θέαμα σε αυτό το συμφραζόμενο λειτουργούσε ως εργαλείο πολιτισμικής επαναοικειοποίησης και συγκρότησης της διασπορικής υποκειμενικότητας. Η προσέγγιση αντλεί από τη θεωρία των επιτελεστικών σπουδών, τις πολιτισμικές σπουδές της διασποράς και τις μεταποικιακές αναγνώσεις της λαϊκής ψυχαγωγίας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο οι χοροεσπερίδες παρήγαγαν υβριδικές μορφές θεάματος που

Katerina Diakoumopoulou: Performances of Greekness in Greek American Dance Events during the Interwar Period: Institutions of Communal Spectatorship and Popular Entertainment as Forms of Reappropriating the Spectacle

This paper examines Greek American dance events during the first half of the twentieth century as complex cultural practices, in which social gathering was intertwined with performance, spectatorship, and the representation of ethnic identity. These events—typically organized by local associations—combined music, dance, theatrical performances, and recitations, thereby constituting an informal institution of communal spectatorship and popular entertainment. The purpose of the paper is to highlight how spectacle in this context functioned as a tool of cultural reappropriation and the formation of diasporic subjectivity. The approach draws on performance studies, diaspora cultural studies, and postcolonial readings of popular entertainment. Particular emphasis is placed on how these dance events generated hybrid forms of spectacle that mediated between the culture of origin and the expectations of the new

διαμεσολαβούσαν ανάμεσα στην κουλτούρα της καταγωγής και τις προσδοκίες του νέου περιβάλλοντος. Η παρούσα πρόταση βασίζεται σε πρωτογενές αρχειακό υλικό (αρθρογραφία από εφημερίδες της ομογένειας, προσκλήσεις κ.α.) και επιχειρεί να αποκαταστήσει τη σημασία αυτών των παραστασιακών γεγονότων ως φορέων κοινωνικής μνήμης, πολιτισμικής διαπραγμάτευσης και, εντέλει, χειραφέτησης. Τέλος, διερευνάται αν οι χοροεσπερίδες συνιστούν χαρακτηριστική περίπτωση "reclaiming the spectacle", όπου η ψυχαγωγία λειτουργεί όχι μόνο ως ένας μηχανισμός παθητικής φυγής αλλά κι ως επιτελεστική πρακτική επαναδιατύπωσης της εθνοτικής και ταξικής ταυτότητας εντός περιθωριοποιημένων πλαισίων.

Η **Κατερίνα Διακουμοπούλου** είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του ΕΚΠΑ με γνωστικό Αντικείμενο: «Θεατρολογία - Νεοελληνικό Θέατρο με έμφαση στο Θέατρο της Διασποράς». Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στο Νεοελληνικό Θέατρο με έμφαση στο Θέατρο της Διασποράς, στο Εφαρμοσμένο Θέατρο, στην Κοινωνιολογία του Θεάτρου και στη Θεατρική Παραγωγή. Από την ΚΑΠΑ Εκδοτική έχει δημοσιεύσει: *Το ελληνικό θέατρο στη Νέα Υόρκη από τα τέλη του 19ου αι. έως το 1940*, Αθήνα 2020, 450 σ. και Μορντεκάι Μανουέλ Νόα, *Η αιχμάλωτη ελληνοπούλα ή Η άλωση της Αθήνας*, μετάφραση - εισαγωγή: Κατερίνα Διακουμοπούλου, Αθήνα 2021, 112 σ. Από τον Οκτώβριο του 2023 είναι επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Jean Monnet «THEATRE2SEA» το οποίο διαδίδει τις ευρωπαϊκές στρατηγικές για την κλιματική αλλαγή μέσω του θεάτρου.

environment. The proposal is based on primary archival material (articles from the Greek American press, invitations, etc.). It seeks to restore the significance of these performative events as carriers of social memory, cultural negotiation, and, ultimately, emancipation. Finally, it explores whether these dance events constitute a characteristic case of "reclaiming the spectacle," where entertainment operates not merely as a mechanism of passive escapism but also as a performative practice of rearticulating ethnic and class identity within marginalized contexts.

Katerina Diakoumopoulou is an Assistant Professor at the Department of Theatre Studies, National and Kapodistrian University of Athens, with a specialization in "Theatre Studies – Modern Greek Theatre with an emphasis on Diaspora Theatre." Her research interests focus on Modern Greek Theatre, notably Diaspora Theatre, Applied Theatre, the Sociology of Theatre, and Theatre Production. She is the author of *Greek Theatre in New York from the Late 19th Century to 1940* (Athens: KAPA Publishing, 2020, 450 pp.) and the translator and editor of Mordecai Manuel Noah's *The Grecian Captive, or The Fall of Athens* (Athens: KAPA Publishing, 2021, 112 pp.). Since October 2023, she has been the principal investigator of the Jean Monnet European Programme "THEATRE2SEA", which disseminates European strategies for climate change through theatre.

Arzu Özturkmen: Reclaiming *Kanto* as a turn of the Century Dance Genre of Istanbul: Places, Performers and Audiences.

Το Kanto ήταν ένα είδος χορού εκτελούμενο από μια σόλο τραγουδίστρια/χορεύτρια, που εισήχθη στις σκηνές της Κωνσταντινούπολης στις αρχές του 20ού αιώνα. Στην ιστορική του μελέτη, ο Erik Blackthorne-O'Barr ορίζει το Kanto ως «ένα είδος μουσικού θεάτρου και χορού στην τουρκική γλώσσα που εμφανίστηκε στην Κωνσταντινούπολη στις αρχές της δεκαετίας του 1880 και χαρακτηριζόταν από σύντομα, χιουμοριστικά τραγούδια σατιρικού ή ερωτικού χαρακτήρα» (Blackthorne-O'Barr 2018: iv). Από πολλές απόψεις, το Kanto ήταν ένα είδος χορού που «κατέκτησε» τη σκηνή και έγινε πολύ δημοφιλές στον κοσμοπολίτικο αστικό χώρο της Κωνσταντινούπολης, αντανακλώντας την έννοια του «θεάματος» του Guy Débord ως μαζικής ψυχαγωγίας που φέρνει μια αίσθηση αποξένωσης, όπου η πολιτιστική μορφή εμπορευματοποιείται και διατίθεται για την καθημερινή ψυχαγωγία. Δεδομένης της επισφαλούς θέσης της οθωμανικής οικονομίας κατά τη διάρκεια της ταχείας καπιταλιστικής επέκτασης στα τέλη του 19ου αιώνα, το kanto είχε άνοδο και κάθοδο στα δημοφιλή κέντρα διασκέδασης της Κωνσταντινούπολης, σε μια ιστορική στιγμή όπου άρχισαν να επικρατούν και άλλες μορφές χορού, όπως το μπαλέτο, ο σύγχρονος χορός και τα εξωτικά σόου. Ποτέ δεν απέκτησε «αξιοσέβαστη» θέση και πάντα

Arzu Özturkmen: Reclaiming *Kanto* as a turn of the Century Dance Genre of Istanbul: Places, Performers and Audiences.

Kanto was a dance genre performed by a single woman singer/dancer, which was introduced to the stages of Istanbul at the turn of the 20th century. In his historical survey, Erik Blackthorne-O'Barr defined *kanto* as "a genre of Turkish language musical theatre and dance which arose in Istanbul during the early 1880s, and was characterised by short, humorous songs of satirical or erotic nature" (Blackthorne-O'Barr 2018: iv). In many ways, *kanto* was a dance genre that "claimed" the stage and became very popular in the cosmopolitan urban space of Istanbul, reflecting Guy Débord's notion of 'spectacle' as a mass entertainment bringing a sense of alienation, where the cultural form is commodified and available for everyday life entertainment. Given the precarious stance of the Ottoman economy during the rapid capitalist expansion of the late 19th century, the genre of *kanto* rose and fell in the popular entertainment venues of Istanbul, at a historical moment where other dance forms like ballet, modern dance, and exotic shows also began to prevail. It never received a 'respectable' status, and has always been seen as a "light" form of entertainment.

θεωρούνταν μια «ελαφριά» μορφή διασκέδασης. Η ομιλία διερευνά αυτό το περιφρονημένο είδος από την άποψη της δομής και της σημασίας του, με έμφαση στους διάσημους ερμηνευτές του και τις σκηνές όπου παρουσιαζόταν. Ενώ οι περισσότεροι ερμηνευτές του kanto ήταν οθωμανικής ελληνικής και αρμενικής καταγωγής, το κοινό τους ήταν κυρίως τουρκικό.

Με σπουδές στη λαογραφία (MA, Πανεπιστήμιο της Ιντιάνα, PhD, Πανεπιστήμιο της Πενσυλβάνια), η **Arzu Öztürkmen** είναι καθηγήτρια λαογραφίας, προφορικής ιστορίας και παραστατικών τεχνών στο Πανεπιστήμιο Boğaziçi στην Κωνσταντινούπολη της Τουρκίας. Είναι συγγραφέας των βιβλίων Raksdan Oyuna: Türkiye'de Dansın Modern Halleri (Από το Raks στο Oyun: Σύγχρονοι τρόποι χορού στην Τουρκία, 2016), «Politics of National Dance in Turkey» (2001), «I Dance Folklore» (2002), «Modern Dance Alla Turca: Transforming Ottoman Dance in Early Republican Turkey» (2003), «Reflections on Pina Bausch's Istanbul Project» (2004), «The Multiple Faces of Meaning in the Structural Analysis of Modern Turkish Folk Dance Tradition» (2007). Έχει επίσης δημοσιεύσει πολλά άρθρα για την πολιτιστική ιστορία της Τουρκίας, είναι συγγραφέας του βιβλίου The Delight of Turkish Dizi και συν-επιμελήτρια των βιβλίων Medieval and Early Modern Performance in the Eastern Mediterranean (2014) και Celebration, Entertainment and Theater in the Ottoman World (2014). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν την προφορική ιστορία, τη λαογραφία, την ιστορία των παραστατικών τεχνών και την ιστορική εθνογραφία στην περιοχή της Μαύρης Θάλασσας και της Ανατολικής Μεσογείου. Η τελευταία της έρευνα αφορά τη μνήμη και το είδος στην τουρκική τηλεοπτική δραματουργία. Η Öztürkmen προήδρευσε της Εθνικής Επιτροπής του ICTM-Τουρκίας από το 1994 έως το 2022.

This paper aims to explore this condescended genre in terms of its structure and significance, with an eye on its famous performers and stages where it was performed. While most of the *kanto* performers were of Ottoman Greek and Armenian origin, their audiences were predominantly Turkish.

Trained in folklore studies (MA, Indiana University; PhD, University of Pennsylvania), **Arzu Öztürkmen** is professor of folklore, oral history, and performance studies at Boğaziçi University in Istanbul, Turkey. She is the author of *Raksdan Oyuna: Türkiye'de Dansın Modern Halleri* (From *Raks* to *Oyun*: Modern Ways of Dancing in Turkey, 2016), "Politics of National Dance in Turkey" (2001), "I Dance Folklore" (2002), "Modern Dance *Alla Turca:* Transforming Ottoman Dance in Early Republican Turkey" (2003), "Reflections on Pina Bausch's Istanbul Project"(2004), "The Multiple Faces of Meaning in the Structural Analysis of Modern Turkish Folk Dance Tradition" (2007). She also published several articles on the cultural history of Turkey, is the author of *The Delight of Turkish Dizi,* and the co-editor of *Medieval and Early Modern Performance in the Eastern Mediterranean* (2014) and *Celebration, Entertainment and Theater in the Ottoman World* (2014). Her research interests include oral history, folklore, history of performing arts, and historical ethnography in the Black Sea and the Eastern Mediterranean region. Her latest research consists of memory and genre in Turkish television drama. Öztürkmen chaired the National Committee of ICTM-Turkey from 1994 to 2022.

13η Συνεδρία / Session 13
Θέαμα, περιθωριοποίηση, αντίσταση / Spectacle, marginalisation, resistance (Gr & Eng)
Συντονισμός: Αλέξανδρος Ευκλείδης / Moderator: Alexandros Efkleidis

Bridget Cauthery & Amy Hull: Θάνατος και θέαμα σε τέσσερα Καναδικά Indigenous ballets (online)

Το «Spectacle of the Other» του Stuart Hall από το έργο του Representation: Cultural Representations and Signifying Practices (1997), αμφισβητεί την ιδέα ότι οι αναπαραστάσεις των μέσων ενημέρωσης είναι ακριβείς αντανακλάσεις της πραγματικότητας. Αντίθετα, οι αναπαραστάσεις δημιουργούν νόημα, διαμορφώνοντας την κατανόησή μας για τον κόσμο. Ο Hall εξετάζει πώς τα μέσα ενημέρωσης και ο πολιτισμός αναπαριστούν άτομα που θεωρούνται διαφορετικά από την κυρίαρχη νόρμα — συχνά με βάση τη φυλή, το φύλο, τη σεξουαλικότητα, την κοινωνική τάξη

Bridget Cauthery & Amy Hull: Death and Spectacle in four Canadian Indigenous ballets (online)

Stuart Hall's "Spectacle of the Other" from his influential work *Representation: Cultural Representations and Signifying Practices* (1997), challenges the idea that media representations are accurate reflections of reality. Instead, representations are meaning makers, shaping our understanding of the world. Hall addresses how media and culture represent people who are seen as different from the dominant norm — often along lines of race, gender, sexuality, class, and ethnicity — and how those representations turn "the Other" into a spectacle.

και την εθνικότητα — και πώς αυτές οι αναπαραστάσεις μετατρέπουν τον «Άλλο» σε θέαμα.

Εξετάζοντας τέσσερα σύγχρονα μπαλέτα με θέμα τους αυτόχθονες πληθυσμούς, που δημιουργήθηκαν και παρουσιάστηκαν στον Καναδά – το Red Ear of Corn (1944) του Boris Volkoff, το The Ecstasy of Rita Joe (1971) του Norbert Vesak, το In the Land of the Spirits (1988) του Jacques Lemay και το Going Home Star: Truth and Reconciliation (2014) του Mark Godden – οι χορολόγοι Bridget Cauthery και Amy Hull ανατρέχουν στη σκηνοθεσία και την υλικοποίηση του «Ινδιάνου» ως θέαμα μέσω μιας αποικιοκρατικής μορφής τέχνης. Με αυτόν τον τρόπο, υποστηρίζουν ότι αυτά τα τέσσερα μπαλέτα αναφέρονται σε παραστάσεις μιας φανταστικής ιθαγένειας στο καναδικό πολιτιστικό τοπίο, όπου καθιερώνονται ρομαντικές, στερεοτυπικές και ατυχείς αναπαραστάσεις των αυτοχθόνων πληθυσμών, που έχουν δημιουργηθεί από μη αυτόχθονες.

Μεσα από αυτή την προσέγγιση, γίνεται προφανές ότι η διαμόρφωση της καναδικής ταυτότητας συνδέεται άμεσα όχι μόνο με το θέαμα των αυτοχθόνων, αλλά και με τη συνάντηση με το θάνατο του αυτοχθόνου Άλλου (Deloria 1998; Vizenor 1998; Francis 2020). Οι θάνατοι των αυτοχθόνων, φανταστικοί ή μη, έχουν αναπαρασταθεί, χορογραφηθεί, αφηγηθεί και φανταστεί με τρόπους που βρίσκονται στον πυρήνα της καναδικής καλλιτεχνικής κουλτούρας, και η συνεχής παρουσία τους ως θέμα διαμορφώνει την καναδικότητα μέχρι σήμερα. Το φαινόμενο έχει τις ρίζες του στις απαρχές του καναδικού αποικιοκρατισμού, όπου πολιτιστικά προϊόντα όπως αυτά τα μπαλέτα εμπορεύονται θεάματα τραγικής απώλειας, ηθικής χαλαρότητας, ανάστασης και συμβολικής λύτρωσης για να ενισχύσουν την έννοια του αυτόχθονα ως Άλλου.

Η **Bridget Cauthery** (PhD) είναι χορολόγος και ερευνήτρια πολιτισμικών σπουδών με έμφαση στις επιπτώσεις της μετα-αποικιοκρατίας και των διαδικασιών της παγκοσμιοποίησης στις σύγχρονες και δημοφιλείς πρακτικές χορού στον Βόρειο Ημισφαίριο. Το πρώτο της βιβλίο, Choreographing the North: Settler affinities in contemporary dancemaking, εκδόθηκε το 2025 ως μέρος της σειράς Advanced Series on Theatre & Performance Studies των εκδόσεων Routledge. Η δουλειά της εξερευνά πώς ο χορός και η performance διασταυρώνονται με κοινωνικοπολιτικά ζητήματα, ιδιαίτερα πώς η κίνηση αντανακλά ευρύτερες πολιτισμικές αφηγήσεις. Από τότε που συνέγραψε ένα κεφάλαιο σχετικά με το βαθμό στον οποίο οι αποικιακές θεσμοί μπορούν να μεσολαβήσουν στη συμφιλίωση (Cauthery & Newman 2021), η έρευνα της Bridget έχει επικεντρωθεί όλο και περισσότερο στις φαντασιώσεις των αποίκων και στα μπαλέτα με θέμα τους αυτόχθονες και δημιουργημένα από αυτόχθονες. Είναι η κύρια ερευνήτρια σε ένα τριετές ερευνητικό πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το SSHRC Insight με σκοπό τον εντοπισμό, την επανατοποθέτηση και τη διατήρηση ενός μπαλέτου που παρήγαγε ο John Kim Bell με τίτλο In the Land of the Spirits (1988/1992). Μαζί με πέντε αναδυόμενους και καταξιωμένους αυτόχθονες καλλιτέχνες-μελετητές στους τομείς των χορευτικών σπουδών, της θεατρικής

Through an examination of four contemporary Indigenous ballets created and performed in Canada – Boris Volkoff's *Red Ear of Corn (*1944), Norbert Vesak's *The Ecstasy of Rita Joe* (1971), Jacques Lemay's *In the Land of the Spirits* (1988) and Mark Godden's *Going Home Star: Truth and Reconciliation* (2014) – dance scholars Bridget Cauthery and Amy Hull trace the staging and reification of the "Indian" as spectacle through a settler colonialist artform. In so doing we argue that these four ballets speak to performances of an imagined Indigeneity within the Canadian cultural landscape, where romanticized, stereotyped, and ill-fated representations of Indigenous peoples, created by non-Indigenous individuals, endure.

Approached in this way, it becomes apparent that Canadian identity formation is directly tied not just to Indigenous spectacle but to the encounter with the death of the Indigenous Other (Deloria 1998; Vizenor 1998; Francis 2020). The deaths of Indigenous persons, fictional or otherwise, have been performed, choreographed, narrativised, and imagined in ways which sit at the core of Canadian artistic culture, and its persistence as a theme shapes Canadianness to this day. The phenomenon is one which has its roots in the beginnings of Canadian settler colonialism where cultural products such as these ballets trade in spectacles of tragic loss, moral laxity, resurrection and symbolic redemption to reinforce the notion of Indigenous as Other.

Bridget Cauthery (PhD) is a dance and cultural studies scholar focusing on the impacts of post/neo-coloniality and the processes of globalization on contemporary and popular dance practices in the Global North. Her first book, *Choreographing the North: Settler affinities in contemporary dancemaking*, was published in 2025 as part of Routledge's Advanced Series on Theatre & Performance Studies. She has built a career exploring how dance and performance intersect with socio-political issues, particularly how movement reflects broader cultural narratives. Since co-authoring a chapter on the degree to which colonial institutions can broker reconciliation (Cauthery & Newman 2021), Bridget's research has focused increasingly on settler imaginaries and Indigenous-themed and Indigenous-led ballets. She is the Principal Investigator on a three-year, SSHRC Insight funded research project to locate, resituate and preserve a ballet produced by John Kim Bell called *In the Land of the Spirits* (1988/1992). Together with five emerging and established Indigenous artists-scholars in dance studies, theatre production, communication and culture, musicology and visual art history, their work examines how cultural memory is formed and invented, and why certain works achieve longevity while others are overlooked.

Amy Hull is a PhD candidate in Communication and Culture, a joint program between York University and Toronto Metropolitan University. Her research uses non-Indigenous-led artistic representations of Indigenous death as an entry point into questions of Canadian identity formation, and the necropolitical relationship between Indigenous peoples and the Canadian state. Her background is in Dance Studies,

παραγωγής, της επικοινωνίας και του πολιτισμού, της μουσικολογίας και της ιστορίας των εικαστικών τεχνών, η δουλειά τους εξετάζει πώς διαμορφώνεται και δημιουργείται η πολιτιστική μνήμη και γιατί ορισμένα έργα επιτυγχάνουν μακροβιότητα ενώ άλλα παραβλέπονται. Η **Amy Hull** είναι υποψήφια διδάκτορας στον τομέα της Επικοινωνίας και του Πολιτισμού, ένα κοινό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου York και του Πανεπιστημίου Toronto Metropolitan. Η έρευνά της χρησιμοποιεί μη αυτόχθονες καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις του θανάτου των αυτοχθόνων ως σημείο εκκίνησης για την εξέταση ζητημάτων που αφορούν τη διαμόρφωση της καναδικής ταυτότητας και τη νεκροπολιτική σχέση μεταξύ των αυτοχθόνων λαών και του καναδικού κράτους. Έχει σπουδάσει χορό, έχοντας αποκτήσει μεταπτυχιακό τίτλο MA Dance και πτυχίο BFA Hons. Χορού, Παραστατικών Τεχνών και Χορογραφίας από το Πανεπιστήμιο York. Είναι μέλος της Golden Key International Honors Society και έχει τιμηθεί με τα βραβεία Susan Crocker και John Hunkin στις Καλές Τέχνες, το βραβείο Dr. Allen T. Lambert Scholars και την υποτροφία Ontario Graduate Scholarship. Η Amy έχει διατελέσει σε διάφορες θέσεις, μεταξύ των οποίων ως Guest Editor του περιοδικού The Dance Current και Research Associate στο Laboratory for Artistic Intelligence, και έχει συνεργαστεί με ομάδες χορού και τσίρκου στον Καναδά και στο εξωτερικό, όπως οι Balancing on the Edge και AVA Dance company. Έχει εκπαιδευτεί ως διαχειρίστρια πένθους, έχοντας αποφοιτήσει τόσο από το πρόγραμμα Going with Grace End of Life Training της Alua Arthur όσο και από το πρόγραμμα Contemplative End of Life Care του Institute of Traditional Medicine. Είναι Newfoundlander με καταγωγή από τους Mi'kmaq και τους Inuit.	having received her MA Dance and BFA Hons. Dance, Performance and Choreography, from York University. She is a member of the Golden Key International Honors Society, and a recipient of the Susan Crocker and John Hunkin Award in the Fine Arts, the Dr. Allen T. Lambert Scholars Award, and the Ontario Graduate Scholarship. Amy has held multiple positions including Guest Editor of The Dance Current magazine and Research Associate at the Laboratory for Artistic Intelligence and has worked with dance and circus companies in Canada and abroad, including Balancing on the Edge and AVA Dance company. She is also a death doula, having graduated from both Alua Arthur's Going with Grace End of Life Training Program, and the Institute of Traditional Medicine's Contemplative End of Life Care program. She is a Newfoundlander of Mi'kmaq and Inuit heritage.
Sinibaldo de Rosa: From Esotericism to Spectacle: Theatrical Adaptations of Alevi Ritual Practice Αναφερόμενη στην έννοια του θεάματος κατά τον Guy Debord, η παρουσίαση εξετάζει τη θεατρική προσαρμογή των τελετουργικών πρακτικών των Αλεβιτών —ιδίως του semah, ενός ενσώματου πνευματικού στοιχείου της τελετής ayn-i cem— από τη δεκαετία του 1980 έως σήμερα. Βασιζόμενη σε εκτενή εθνογραφική έρευνα στην Τουρκία και την Ευρώπη, διερευνά τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι προσαρμογές διαχειρίστηκαν τις εντάσεις μεταξύ της τελετουργικής ακεραιότητας και της θεατρικής παρουσίασης. Μέσα από μελέτες περιπτώσεων, όπως το ντοκιμαντέρ θεατρικό έργο *Kardeşlik Töreni – Samah* (1983) του Ankara Deneme Sahnesi, τις σύγχρονες χορευτικές παραγωγές *4Kapı 40Makam* (2011) της Yeşim Coşkun και *biz*(2014) του Bedirhan Dehmen, καθώς και φεστιβάλ που προωθήθηκαν εντατικά από τις κοινότητες των Αλεβιτών στην Ευρώπη, όπως το Bın Yılın Türküsü (κυριολεκτικά «Το Türkü της Χιλιετίας») (2000) και το Doğa Aşkına – Terre, Mon Amour (2014) – η εργασία υπογραμμίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι παραστάσεις μετέφεραν την πολιτιστική παραγωγή των Αλεβιτών από συμμετοχικά, εσωτεριστικά τελετουργικά πλαίσια προς	**Sinibaldo de Rosa: From Esotericism to Spectacle: Theatrical Adaptations of Alevi Ritual Practice** Engaging Guy Debord's notion of spectacle, this paper examines the staged adaptation of Alevi ritual practices — particularly the semah, an embodied spiritual component of the ayn-i cem ceremony - from the 1980s to the present. Drawing on extensive ethnographic fieldwork in Turkey and Europe, it explores how these adaptations navigated the tensions between ritual integrity and theatrical presentation. Through case studies including the documentarist theatre piece *Kardeşlik Töreni – Samah* (1983) by the Ankara Deneme Sahnesi, the contemporary dance productions *4Kapı 40Makam* (2011) by Yeşim Coşkun and *biz* (2014) by Bedirhan Dehmen, as well as festivals promoted with gigantic tones by Alevi communities in Europe, such as Bın Yılın Türküsü (lit. 'The Türkü of the Millenium') (2000) and Doğa Aşkına – Terre, Mon Amour (2014) – the paper highlights how these performances shifted Alevi cultural production from participatory, esoteric ritual contexts toward more visually and aesthetically codified public domains. My discussion critically addresses dominant narratives that reduce semah to entertainment, highlighting instead how

πιο οπτικά και αισθητικά κωδικοποιημένους δημόσιους χώρους. Η συζήτησή μου ασχολείται κριτικά με τις κυρίαρχες αφηγήσεις που περιορίζουν το semah στην ψυχαγωγία, επισημαίνοντας αντίθετα τον τρόπο με τον οποίο οι παραστάσεις των Αλεβιτών διαχειρίζονται τις εντάσεις μεταξύ ορατότητας και απόκρυψης, εξωτερικών (zahir) και εσωτερικών (batin) εννοιών. Οι θεατρικές παραστάσεις semah αποκαλύπτονται όχι ως τελετουργίες εκτός πλαισίου, αλλά ως χώροι όπου διασταυρώνονται η ενσωματωμένη παράδοση, η πολιτική δράση και η πνευματική έκφραση. Η παρουσίαση τοποθετεί την προσαρμογή των τελετουργιών των Αλεβιτών στο πλαίσιο ευρύτερων συζητήσεων σχετικά με το θέαμα στις περιθωριοποιημένες κοινότητες, υποστηρίζοντας μια λεπτή κατανόηση του τρόπου με τον οποίο το θέαμα μπορεί να χρησιμεύσει ως στρατηγικό εργαλείο για την πολιτιστική αντίσταση, τη διαμόρφωση της ταυτότητας και την ιστορική ανάκαμψη. Αν και συχνά παραμένουν σε μεγάλο βαθμό περιορισμένες στις κοινότητες των Αλεβιτών ή σε περιορισμένο κοινό της διασποράς, αυτές οι παραστάσεις πλοηγούν μεταξύ ορατότητας και αορατότητας, προσφέροντας νέους τρόπους πρόσβασης σε μια παραδοσιακά εσωτεριστική πρακτική. Ο **Sinibaldo De Rosa** είναι ερευνητής και καλλιτέχνης που εξερευνά την κίνηση, τον χορό και την τελετουργία για ανθρώπους που ζουν στο περιθώριο. Οι δημοσιεύσεις του έχουν εμφανιστεί στα περιοδικά Performance Research, Dance Research, Heritage Turkey και στις συλλογές Danses et Rituels, Aesthetic and Performative Dimensions of Alevi Cultural Heritage and Ritual, Tanz, Bühne. Το διδακτορικό του (Πανεπιστήμιο του Exeter και Πανεπιστήμιο του Cardiff) υποστηρίχθηκε από ένα βραβείο AHRC SWW DTP και μια υποτροφία έρευνας στο Orient Institut-Istanbul. Τα προσόντα του περιλαμβάνουν ένα Advanced Diploma in Movement Notation (Laban) από το CNSMDP, ένα Research Master's in Area Studies (spec. Turkish) από το Πανεπιστήμιο του Leiden και ένα πτυχίο στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία από το Πανεπιστήμιο της Μπολόνια. Δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Roehampton, στο Bird College και στο Rose Bruford College, και ήταν μεταδιδακτορικός ερευνητής στο πρόγραμμα Negotiating Abjection: Performance and Politics among Turkey's Diasporas in Lombardy στο Πανεπιστήμιο του Μιλάνου. Ως αναλυτής κίνησης Laban, ο Sinibaldo ανακατασκεύασε αποσπάσματα από το Rainbow 'Round My Shoulders (1959) του Donald McKayle και κατέγραψε το 4Kapı 40Makam (2011) του Yeşim Coşkun. Πέρα από τη δουλειά του ως δραματουργός και massage therapist, είναι συνπρόεδρος της Society for Dance Research και μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Tavaziva Dance Company.	Alevi performances navigate tensions between visibility and concealment, outer (zahir) and inner (batin) meanings. Theatrical semah performances are revealed not as decontextualized rituals, but as sites where embodied tradition, political agency, and spiritual expression intersect. The paper situates the adaptation of Alevi rituals within broader debates about spectacle in marginalized communities, arguing for a nuanced understanding of how spectacle can serve as a strategic tool for cultural resistance, identity formation, and historical recovery. While often remaining largely confined to Alevi communities or limited diasporic audiences, these performances navigate visibility and invisibility, offering new modes of access to a traditionally esoteric practice. **Sinibaldo De Rosa** is a researcher and artist exploring movement, dance and ritual for people at the margins. His publications appeared in the journals Performance Research, Dance Research, Heritage Turkey and in the collections Danses et Rituels, Aesthetic and Performative Dimensions of Alevi Cultural Heritage and Ritual, Tanz, Bühne. His PhD (University of Exeter and Cardiff University) was supported by an AHRC SWW DTP award and a Research Grant at the Orient Institut-Istanbul. His qualifications include an Advanced Diploma in Movement Notation (Laban) from the CNSMDP, a Research Master's in Area Studies (spec. Turkish) from the University of Leiden and a degree in Cultural Anthropology from the University of Bologna. He taught at Roehampton University, Bird College and Rose Bruford College, and was a Postdoctoral Research Fellow working on the project Negotiating Abjection: Performance and Politics among Turkey's Diasporas in Lombardy at University of Milan. As a Laban movement notator, Sinibaldo reconstructed extracts of Donald McKayle's Rainbow 'Round My Shoulders (1959) and notated Yeşim Coşkun's 4Kapı 40Makam (2011). More than working as a dramaturg and massage therapist, he serves as Co-Chair of the Society for Dance Research and as a Board Director of Tavaziva Dance Company.
Αντωνία Βασιλάκου: Το επιτελεστικό σώμα στο γαλλικό δημόσιο χώρο οικο-αντίστασης. Η μελέτη περίπτωσης των ομάδων Brigade Activiste des Clowns και Alternatiba	**Antonia Vassilakou: The Performative Body in the French Public Space of Eco-Resistance: The Case Studies of *Brigade Activiste des Clowns* and *Alternatiba***

Αντικείμενο της παρούσας εισήγησης αποτελεί η διερεύνηση ενσώματων επιτελεστικών πρακτικών ως αντίσταση, στο πλαίσιο του γαλλικού οικολογικού ακτιβισμού. Μέσα από τη μελέτη δύο περιπτώσεων (case studies) της κολλεκτίβας Brigade Activiste des Clowns (Ακτιβιστική Μπριγάδα Κλόουν) όπου με την καυστικότητα της γελοιοποίησης επιδιώκεται να αναδειχτεί η αποδόμηση των κυρίαρχων ρόλων εξουσίας, και της ομάδας Alternatiba όπου ο χορός, μέσα από τη διοργάνωση echno/rave-parade διαδηλώσεων διαρθρώνεται ως εργαλείο συλλογικής διεκδίκησης, εξετάζεται το θέαμα ως επαναπροσέγγιση (détournements) της ψυχαγωγίας στοχεύοντας στην πολιτική παρέμβαση.
Συμπληρωματικά, αξιοποιώντας τις θεωρήσεις του καρναβαλιού (M. Bakhtin) και του μερισμού της λογικής (J. Rancière), οι παραπάνω πρακτικές λειτουργούν ως συνειδητές «σκηνοθεσίες» ρήξης, ανακατασκευής συμμετοχικών παραστασιακών γεγονότων εκτόνωσης και πολιτικοποιημένης αισθητικής εμπλοκής, αναδεικνύοντας τη διασύνδεση θεάτρου, επιτέλεσης και πολιτικής δράσης στον δημόσιο χώρο.

Η **Αντωνία Βασιλάκου** είναι εκπαιδευτικός, ηθοποιός-σκηνοθέτης σωματικού θεάτρου και μέλος Ε.Ε.Π. του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με ειδίκευση στο σωματικό θέατρο στην γαλλική σκηνή. Είναι κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων, του DEA Théâtre et Arts du Spectacle από το Πανεπιστήμιο Paris X–Nanterre (2005) με υποτροφία του Ιδρύματος Κριεζή, και του Master II Théâtre: Mise en scène et dramaturgie από το ίδιο Πανεπιστήμιο (2017), με ειδίκευση στην σκηνοθεσία και τη δραματουργία. Είναι κάτοχος διδακτορικής διατριβής με «Άριστα» με θέμα «Η τραγική μιμική τέχνη στις σκηνοθεσίες του Jean-Louis Barrault» από το Τμήμα Lettres, Langues et Spectacles του Πανεπιστημίου Paris Ouest Nanterre La Défense (2014) υπό την επίβλεψη του καθηγητή Jean-Louis BESSON. Αποφοίτησε από τη διεθνή σχολη σωματικού θεάτρου École Internationale de Mimodrame de Marcel Marceau στο Παρίσι (2005) και εξειδικεύτηκε περαιτέρω μέσα από σειρά εργαστηρίων με αναγνωρισμένους θεατρικούς δημιουργούς όπως την Ariane Mnouschkine, Claire Heggen και Yves Marc (Théâtre du Mouvement), τη «Μέθοδο Τερζόπουλου», Complicité με τον Κώστα Φιλίππογλου, κα. Έχει εργαστεί ως ηθοποιός σωματικού θεάτρου και movement director σε παραγωγές στην Ελλάδα και τη Γαλλία όπως στον διεθνή γαλλικό θίασο τεχνών δρόμου Teatro del Silencio, περιοδεύοντας σε Γαλλία, Ισπανία, Χιλή, Νότια Κορέα και Ολλανδία. Διδάσκει στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου από το 2008 σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών. Συμμετέχει τακτικά σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, συνέδρια και εργαστήρια.

This abstract examines embodied performative practices as forms of resistance within contemporary French eco-activism. Through two case studies - the *Brigade Activiste des Clowns* (Activist Clown Brigade) that employs the ridicule as a strategy to expose and deconstruct dominant structures, and *Alternatiba*, whose techno/rave-parade demonstrations articulate dance as a tool of collective claim-making – the subject explores spectacle functions as *détournement* and as an instrument of political emancipation.
Furthermore, drawing on the concepts of the *carnivalesque* (M. Bakhtin) and the *distribution of the sensible* (J. Rancière), these practices function as deliberate "stagings of rupture" that reconstruct participatory performative events, transforming the public sphere into a site of politicized aesthetic engagement and highlighting the profound interconnection between embodied performance and political action.

Antonia Vasilakou is an actress, director and theatrologist, with specialization in physical theatre on the French stage. She holds two master's degrees, a DEA in *Theatre and Performing Arts* from the University of Paris X–Nanterre, in receipt of Konstantinos Kriezi scholarship and a Master II in *Theatre: Direction and Dramaturgy* from the same university. She achieved her PhD in *Theatre and the Arts of Representation* from the University of Paris Nanterre, with "First Class Honours". She studied physical theatre in the *International School of Mimodrama of Marcel Marceau* in Paris. She further specialized through workshops with renowned theatre creators including Ariane Mnouchkine, Claire Heggen and Yves Marc (Théâtre du Mouvement), Th.Terzopoulos and Kostas Filippoglou. She has also explored contemporary dance under the guidance of instructors such as Felix Ruckert, Nathalie Pubelier and Claudia Castellucci. Antonia worked as a physical performer, a director and a movement director is various performances in Greece and France. She was a collaborator of the well-known French-Chilean street theatre-circus company Teatro del Silencio touring with them to street festivals across France, Spain, Chile, S. Korea and the Netherlands. Since 2008, she has been imparting her expertise in physical theatre, as a faculty member of the Department of Theatre Studies, Faculty of Arts, at the University of Peloponnese in undergraduate (BA) and postgraduate (MA) level. She engages in European research programs, congresses and workshops on a regular basis.

Συντονισμός: Στεριανή Τσιντζιλώνη / Moderator: Steriani Tsintziloni

Στεφανία Μυλωνά: (Συν-)ολική Επιτέλεση - Αναπαριστώντας θέατρα του θεάματος: Καλύπτοντας κινήματα του θεάματος, Η' Πως να γίνεις θέαμα, Ένα μάθημα εξισορρόπησης σχέσεων κόστους-αποτελέσματος

Μια διάλεξη – παράσταση περιορισμένη στην ερμηνεία και αφιερωμένη στον Guy πως τον λένε
«Το θέαμα επανενώνει τα χωριστά, αλλά τα επανενώνει χωριστά.» 29
Μια απόπειρα να υπερβούμε την αισθητική (που ξε-χωρίζει και χωρίζει εξ ορισμού) …*ή Αλλιώς*. *Εξαντλώντας τον Χορό.*
Ναι. Η αισθητική χωρίζει, ακόμα και η συμπεριληπτική αισθητική, οι συμμετοχικές παραστάσεις, οι κοινωνικές χορογραφίες και όλες οι (μετα-)μετάμοντέρνες ή σύγχρονες χορευτικές επιτελεστικές πρακτικές με υψηλή, λεία αισθητική (ακόμα και όταν συμπεριλαμβάνονται ποπ στοιχεία). Τα ίδια σσ- συμβαίνουν και με την αισθητικοποίηση της πολιτικής. Αν τα καλλιτεχνικά έργα έχουν πολιτική αξία, σίγουρα δεν είναι αυτά που είναι ρητά πολιτικά.
Σίγουρα θέλετε να απέχετε από το θέαμα; Σκεφτείτε το ξανά. Και ξανά και ξανά και ξανά. Ή όχι ή ναι ή οχιναί οχιναί οχιναί.
Συν-ολική επιτέλεση είναι ο όρος/έννοια που επινόησα για να αναφερθώ στο θέαμα του απείρου και στην απειρότητα του θεάματος. Ρε πάντα, ανα-παράσταση, επαν-ερμηνεία, επανά-ληψη, ανά-κτηση, ανα-θέσπιση, ρεπερτόριο. Η επιτέλεση είναι ολική και πάντα ανολοκλήρωτη. Ο κόσμος είναι μια σκηνή, οπότε υπάρχουν θεάματα. Τα θεάματα και η θέαση είναι και συνειδητά και ασυνείδητα ταυτόχρονα. Ένα ζευγάρι μάτια…*ή Αλλιώς* γίνεσαι Κύκλωπας. Καλύτερα 2 από 1. Και ακόμα καλύτερα 3. Το τρίτο σου μάτι.
Ολική επιτέλεση είναι η ανάπτυξη του όρου Ολικός Χορός εμπνευσμένος από την θεωρία του Βάγκνερ για το Gesumtkunstwerk: το συνολικό έργο τέχνης. Ο συντονισμός όλων τον αισθήσεων. Ο όρος ολικός χορός γεννήθηκε μέσα από την έρευνα μου στον Επιτελεστικό χορό, όρο που σκέφτηκα για να περιγράψω την αισθητική του σύγχρονου χορού που είναι επηρεασμένος από τις επιτελεστικές πρακτικές και τις παραστατικές (ακόμα) σπούδες. Πετάει η λέξη; Πετάει. Νομίζω αρκετά ως εδώ. Πολλοί οι όροι και πολλές οι έννοιες.
Αυτές οι ταλαντώσεις δεν είναι πίσω-μπρος αλλά μέσα-έξω υψηλότατοι βαθμοί δημιουργικότητας που ακτινοβολούν από το κέντρο σε άπειρους κύκλους μέχρι και τους χαμηλότερους βαθμούς ή και καμιά φορά ανάποδα. Ποτέ δεν ξέρεις πότε θα γεννηθούν και πότε θα ξεπεταχτούν. Μετράει και η διατήρηση.
Προτεινόμενη βιβλιογραφία Rosalind E. Krauss *Η Πρωτοτυπία της Πρωτοπορίας, Κείμενα για την Τέχνη. Εκδόσεις Πλέθρον, ή Άλλα*

Η **Στεφανία Μυλωνά** είναι καλλιτέχνης του χορού, χορογράφος και ανεξάρτητη ερευνήτρια του χορού και της περφόρμανς. Έχει διδακτορικό με τίτλο *Χορεύοντα*

Stefania Mylona: Total Performance - Re-staging theatres of the spectacle: Covering up movements of the spectacle, Or on how to make a spectacle out of yourself. A lesson to balancing cost-effect relationships

A lecture performance closed in interpretation dedicated to Guy what's his name
"The spectacle reunites the separate, but reunites it as separate" Debord 29
An attempt to transgressing aesthetics (that separate) …*Or Else*. *Exhausting Dance.*
Yes, all aesthetics separate, even inclusive aesthetics, participatory performance, social choreographies and the like post-post modern and even more so through their highly sleek aesthetization. Same sh - happens with politicized artworks. Artworks if they ever stand any political value are certainly not the ones that are explicitly political.
Are you sure you want to abstain from the spectacle? Think again. And again and again and again. Or don't. Or do. Do be doo be do.
Total Performance is a term I coined for referring to the spectacle of infinity and to the infinity of the spectacle. Re. Always re. Re-interpretation, re-petition, re-claiming, re-pertoire. The world is a stage and so there are spectacles. You are responsible for what you perform consciously and unconsciously. A pair of eyes or else you become a Cyclop. Better three than two.
Total Performance is the development from my term Total Dance, inspired by Wagner's theory of Gesumtkunstwerk or total work of art: coordination of all the senses. Total dance was created through my research in Performance Dance, a term I coined to describe contemporary dance aesthetics influenced by performance practice and performance studies theory. I examined visuality in dance as an intersection of performance and dance and as a continuation of the European histories of entanglement of dance to theatre to an all American European dance. Words fly apparently. I think you 've had enough. Too many coins.
These oscillations are not back and forth, they are in and out high(est) degrees of creativity radiating from the centre to infinite cycles. You never know when they are going to pop up. Conservation matters as well.
Suggested reading Rosalind E. Krauss *The Originality of the Avant-Garde,* or Else by Jon McKenzie.

Stefania Mylona is a dance artist and performance scholar. She holds a practice-based PhD from the University of Surrey entitled *Dancing Sculptures* (2012) and an MA from Trinity Laban in European Dance Theatre (2005). She is recipient of the Greek State's Scholarship Award, The Glynne Wickham Award and the Society of Dance History Scholars Graduate Award. She has choreographed for various venues in Athens and London. She is the founder of *Performance Philosophy School of Athens* which held two events in Athens (2014, E.D.W. and 2017, National Museum

Γλυπτά από το πανεπιστήμιο του Surrey (2012) που μελέτησε την εικαστική δραματουργία στο χορό και μεταπτυχιακό δίπλωμα στο Ευρωπαϊκό χοροθέατρο από το Laban (2005) που εκπόνησε ως υπότροφος του I.K.Y. 'Εχει λάβει τα βραβεία SDHS και Glynne Wickham από το SCUUD και είναι μέλος του British Higher Education Academy. 'Εχει χορογραφήσει και έχει διδάξει χορό, στην Αθήνα και στο Λονδίνο. Είναι μέλος του διεθνούς δικτύου Performance Philosophy σε συνεργασία με το οποίο έχει οργανώσει δύο φορές το *Performance Philosophy School of Athens* (2014, Ε.Δ.Ω. και 2017, ΕΜΣΤ). 'Αρθρα της έχουν εκδοθεί στο *Performance Research Journal* και στο*Theatre Topics* και CAET μεταξύ άλλων.	of Contemporary Art, EMST) in association with Performance Philosophy international network. She is an emerging author published in *Performance Research Journal* and *Theatre Topics* and *CAET* among other instances.
Χριστίνα Ράινχαρτ: (Ανα)διατυπώνοντας το Θέαμα του Εαυτού Εκκινώντας από την παραδοχή του 21ου αι. ως μία ύστερη καπιταλιστική εποχή του εαυτού και την σκηνή του σύγχρονου χορού, μέσα σε αυτή, ως μία οικονομία χορευτικών σόλο, η εισήγηση εξερευνά το φαινόμενο των σόλο τόσο ως μία εκδήλωση του *θεάματος του εαυτού*, όσο και ως ένα εργαλείο υπονόμευσής του. Αμφισβητώντας την αντίληψη της επιτέλεσης του εαυτού ως μία θεαματική στιγμή ειλικρίνειας, αμεσότητας, γνησιότητας, χειραφέτησης, ελευθερίας και προσωπικής αλήθειας, αυτή αποκαλύπτεται ως ένα σύμπτωμα «αισθητικού ατομικισμού» [Ana Vujanović and Bojana Cvejić], αυτο εκμετάλλευσης, πολιτικών ταυτότητας, ουσιοκρατίας και επισφαλούς αυτο-ποιητικής υπερ-εργασίας, ώστε να προκύψει μία ευκαιρία ορατότητας, αξίας και επιβίωσης στο χώρο της τέχνης. Το *σολεταριάτο* καθίσταται μία παραστατική τάξη που αυτο απομονώνεται και δομείται από τους όρους της αγοράς και τη φαντασίωση του ατομικού εαυτού πίσω από την μάσκα της αυτο-χορογραφίας και της χειραφέτησης. Ταυτόχρονα, τα χορευτικά σόλο, ιδωμένα ως επιτελεστικές ενέργειες μιας ολόκληρης κουλτούρας και οικονομίας παρά ως απλές επιτελέσεις εαυτών, μπορούν να λειτουργήσουν ως μορφές εστίασης της προσοχής στην κοινωνική σχεσιακότητα, γινόμενα ένας χώρος θεώρησης της υποκειμενοποίησης ως διαμεσολαβημένης από πολιτικές, αισθητικές, ιστορίες και σχεσιακές δυναμικές. Τέλος, ως δημιουργός και περφόρμερ, προτείνω το παράδειγμα του έργου μου *PATRICIA,* ένα σόλο μίας ανύπαρκτης περφόρμερ, της Patricia, εκτελεσμένο από ένα ντουέτο. Η Patricia στοιχειώνει τις δύο περφόρμερ, οι οποίες διαρκώς αναφέρονται σε αυτήν, αλλάζοντας όμως συνεχώς την ουσία και το αφήγημά της. Το θέαμα της εαυτής της Patricia θρυμματίζεται από την επισφαλή της απουσία και την ενεργή παρουσία ενός φευγαλέου ντουέτου που αποσταθεροποιεί αδιάκοπα την ταυτότητά της. Η **Χριστίνα Ράινχαρτ** είναι δημιουργός περφόρμανς, περφόρμερ και ερευνήτρια. Αποφοίτησε με άριστα από την Κρατική Σχολή Ορχηστικής Τέχνης και το Τμήμα Θεωρίας και Ιστορίας της Τέχνης της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών.	**Christina Reinhardt: (Re)formulating the Spectacle of the Self** Departing from the idea of the 21st century as a late capitalist age of the self and its contemporary dance scene as an economy of dancing solos, the article explores the phenomenon of dance solos as a manifestation of the *spectacle of the self*, as well as a tool to subvert it. By breaking down the perception of the performance of the self as a spectacular moment of honesty, immediacy, sincerity, emancipation, freedom, and personal truth, it is exposed as a symptom of "aesthetic individualism" [Ana Vujanović and Bojana Cvejić], self-exploitation, identity politics, essentialism, and the artist's precarious autopoietic surplus labour to have a chance to gain visibility, value and survival in the art market. The *soletariat* becomes a performing class that isolates itself and is structured by the terms of the market and the fantasy of an individualistic self under the mask of self-choreography as self-liberation. At the same time, dance solos, seen as performative gestures of a whole culture and economy, rather than mere performances of selves, can function as forms of calling attention to social relationality by becoming a site of considering subjectification as mediated by politics, aesthetics, histories, and relational dynamics. Lastly, as a dance maker and performer myself, I present the example of *PATRICIA*, a piece of mine, which is the solo of a non-existent performer, Patricia, performed by a duet. She haunts the two performers, who perpetually refer to her but keep changing her substance and narrative. The spectacle of the self of Patricia gets shattered by her precarious absence and the living presence of a fleeting duet that continuously destabilizes her identity. **Christina Reinhardt** is a performance maker, performer, and researcher. She graduated with distinction from the Greek National School of Dance, as well as the Art Theory and History Department of the Athens School of Fine Arts. Additionally, she holds a Masters in Critical Studies from Sandberg Institute (Amsterdam), that was grant-aided by the Greek State Scholarships Foundation. Her writing work appears in Yusra magazine (GR) and publications of MA Critical Studies at Sandberg Institute (NL). She has presented her performance work in Greece and in the Netherlands. As

Είναι, επίσης, κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στα Critical Studies από το Sandberg Institute (Άμστερνταμ), κατά το οποίο υπήρξε υπότροφος του ΙΚΥ. Κείμενα της εμφανίζονται στο περιοδικό Yusra και σε εκδόσεις του MA Critical Studies του Sandberg Institute. Έχει παρουσιάσει περφόρμανς της στην Ελλάδα και στην Ολλανδία. Ως περφόρμερ έχει συνεργαστεί με δημιουργούς, όπως οι Nova Melancholia, Thommy Kraft, Μαριέλα Νέστορα, Μαρία Κολιοπούλου, Ίρις Καραγιάν, Hellenic Dance Company, Άρια Μπουμπάκη, Martin Creed και Florent Frizet. Έχει χορέψει σε διάφορα φεστιβάλ και διδάξει σε πολλά στούντιο και σχολές χορού. Έχει βραβευτεί από την ARTWORKS (2022) και είναι fellow του Προγράμματος Υποστήριξης Καλλιτεχνών Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Επίσης, έχει εργαστεί ως art mediator και βοηθός επιμελητή σε διάφορες εκθέσεις τέχνης. Το 2022 υπήρξε μέλος της εξεταστικής επιτροπής του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στις διπλωματικές εξετάσεις των ανώτερων επαγγελματικών σχολών χορού. Είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη της διακαλλιτεχνικής πλατφόρμας *toitoitoi* της Rietveld Academy (Άμστερνταμ). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα κινούνται γύρω από queer και trans studies, ψυχανάλυση, συλλογικές πρακτικές, πολιτικές αναφοράς [citation politics], ερωτήματα γλώσσας και νοήματος, performance studies, μουσική πανκ, τη μεταγραφή και την ανοικείωση.	a performer she has collaborated with artists such as Nova Melancholia, Thommy Kraft, Mariela Nestora, Maria Koliopoulou, Iris Karayan, Hellenic Dance Company, Aria Boumbaki, Martin Creed, and Florent Frizet. She has performed in several festivals and taught in multiple dance studios. In 2022 she has been awarded the Stavros Niarchos Foundation Artist Fellowship by ARTWORKS (GR). Furthermore, she has acted as an art mediator and curator's assistant in various art exhibitions, as well as a member of the Greek graduate professional dance school exams jury board in 2022. She is one of the initiators of the interdisciplinary platform *toitoitoi* of Rietveld Academy (Amsterdam). Her research interests lie in queer and trans studies, psychoanalysis, collective practices, citation politics, questions of language and meaning, performancestudies, punk music, transcription, and alienation.

Επιστημονική επιτροπή / Scientific Committee
Αλεξία Αλτουβά, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Alexia Altouva, Assistant Professor, NKUA
Κατερίνα Διακουμοπούλου, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Katerina Diakoumopoulou, Assistant Professor, NKUA
Κατερίνα Καρρά, ΕΕΠ, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Katerina Karra, Special Teaching & Laboratory Staff, NKUA
Άννα Λεών, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης / Anna Leon, Postdoctoral Researcher, Academy of Fine Arts Vienna
Παναγιώτης Μιχαλόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Panagiotis Michalopoulos, Assistant Professor, NKUA
Γιώργος Π. Πεφάνης, Καθηγητής, Πρόεδρος του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / George P. Pefanis, Professor, Director of Department of Theatre Studies, NKUA
Στεριανή Τσιντζιλώνη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Steriani Tsintziloni, Assistant Professor, NKUA

Οργανωτική Επιτροπή / Organising Committee
Άννα Λεών, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Ακαδημία Καλών Τεχνών της Βιέννης / Anna Leon. Postdoctoral Researcher, Academy of Fine Arts Vienna

Δέσποινα Κοσμοπούλου, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, αποσπασμένη στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Despoina Kosmopoulou, Postdoctoral Researcher NKUA
Στεριανή Τσιντζιλώνη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών ΕΚΠΑ / Steriani Tsintziloni, Assistant Professor, NKUA

Το Συνέδριο υποστηρίζεται οικονομικά από το Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Εργαστήριο Έρευνας και Τεκμηρίωσης του Νεοελληνικού Θεάτρου, το ερευνητικό πρόγραμμα *The Unlikely Margin*, της Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Βιέννης (χρηματοδοτούμενο από το Austrian Science Fund (FWF) T1336-G) και την Αυστριακή Πρεσβεία στην Αθήνα. / The Conference is financially supported by the National and Kapodistrian University of Athens, the Laboratory for Researching and Archiving Modern Greek Theatre, the research project *The Unlikely Margin* (funded by the Austrian Science Fund (FWF) T1336-G), Academy of Fine Arts Vienna and the Austrian Embassy in Athens.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837

ΕΕΤΝΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

FWF Österreichischer Wissenschaftsfonds

Austrian Embassy Athens

Το Συνέδριο ***Επαναοικειοποίηση του θεάματος- Reclaiming the Spectacle*** πραγματοποιείται υπό την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού. / The Conference ***Reclaiming the Spectacle*** takes place under the auspices of the Greek Ministry of Culture.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού

Βιβλιοθήκη Φιλοσοφικής Σχολής / Library of the School of Philosophy

Φιλοσοφική Σχολή / School of Philosophy